

Республика Татарстан

ГЛАВА ЮТАЗИНСКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО
РАЙОНА

423950, п.г.т. Уруссу ул. Пушкина, 38
тел.: (85593) 2-42-15
факс: (85593) 2-80-13

Татарстан Республикасы
ЮТАЗЫ МУНИЦИПАЛЬ
РАЙОНЫ БАШЛЫГЫ

423950, Урыссу ш.т.б. Пушкин урамы, 38
тел.: (85593) 2-42-15
факс: (85593) 2-80-13

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

«07» 08 2023г.

КАРАР

№47

«Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районы
«Әбсәләм авыл жирлеген» муниципаль берәмлегенен жирдән файдалану һәм
төзелеш кагыйдәләрен раслау турында»
Татарстан Республикасы Ютазы район Советы карары проекты буенча
ачык тыңлаулар билгеләү хакында

Россия Федерациясе Гражданлык кодексы, Россия Федерациясенен Шәһәр төзелеше кодексы, «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрдәгә 131-ФЗ номерлы Федераль закон, «Россия Федерациясенен аерым закон актларына үзгәрешләр кертү турында» 14.03.2022 номерлы Федераль закон, «Россия Федерациясенен аерым закон актларына үзгәрешләр кертү турында» Федераль закон, Россия Федерациясе Хөкүмәтенен «Территорияне планлаштыру документларын, жир кишәрлекләренен шәһәр төзелеше планнарын эзерләү, капитал төзелеш объектларын төзүгә рөхсәт бирү, капитал төзелеш объектларын төзүгә рөхсәт бирү үзенчәлекләре турында» 02.04.2022 номерлы 575 номерлы карары, «Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында» 2004 елның 28 июлендәгә 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы, «Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында» Татарстан Республикасы Законы, «Ютазы муниципаль районы» муниципаль берәмлеге Уставы нигезендә, кешенен уңай тормыш шартларына хокукларын, жир кишәрлекләре һәм капитал төзелеш объектлары хужаларының хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен үтәү максатыннан, карар бирәм:

1. Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районының «Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районының «Әбсәләм авыл жирлеген» муниципаль берәмлегенен жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләрен раслау турында» Татарстан Республикасы Ютазы район Советының карары проекты (алга таба - Проект) буенча гавами тыңлаулар уздыруны әлегә карарга кушымта нигезендә билгеләргә.

Билгеләргә:

2.1. Проект буенча гавами тыңлаулар уздыру срогын - 30 календарь көн (07.08.2023 ел - 05.09.2023 ел);

2.2. Проект буенча гавами тыңлаулар уздыру датасын - 05.09.2023 ел, Мәскәү вакыты белән 18 сәгать 00 минутта, түбәндәге адрес буенча: 423957, Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы, Ютазы муниципаль районы, Әбсәләм авыл жирлегә, Әбсәләм авылы, Совет ур., 50Г йорт, күпфункцияле үзәк бинасы (КФҮ);

2.3. Проект буенча гавами тыңлаулар үткәру формасы - жылыш;

2.4. Проект буенча күргәзмә-экспозиция ачу датасы һәм вакыты белән - 07.08.2023 ел, Мәскәү вакыты белән 08 сәгатьтә;

2.5. Проект буенча ачык тыңлаулар материаллары һәм демонстрация материалларының күргәзмә-экспозициясен үткәру материаллары белән танышу урыны: 423950, Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы, Ютазы муниципаль районы, Урыссу ш.т.п., Пушкин ур., 38 нче йорт, Татарстан Республикасы Ютазы район Советының утырышлар залы һәм «Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районы Башкарма комитетының архитектура һәм шәһәр төзелеш бүлгә», 107 нче бүлмә;

2.6. Проект буенча демонстрация материалларының күргәзмә-экспозициясен уздыру һәм үткәру проекты буенча гавами тыңлаулар материаллары белән танышу датасы һәм вакыты - 2023 елның 7 августыннан 5 сентябрә кадәр, эш көннәрендә Мәскәү вакыты белән 08.00 сәгатьтән 17.00 сәгатькә кадәр;

2.7. Проект буенча демонстрация материалларының күргәзмә-экспозициясен уздыру һәм проект буенча гавами тыңлаулар материаллары белән танышу срогы - 30 календарь көн (07.08.2023 ел - 05.09.2023 ел);

2.8. Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районының «Әссәләм авыл жирлегә» муниципаль берәмлегә территориясендә даими яшәүче гражданныр, Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районының «Абсәләм авыл жирлегә» муниципаль берәмлегә территориясә чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләре һәм (яки) аларда урнашкан капитал төзелеш объектлары, шулай ук күрсәтелгән капитал төзелеш объектларының бер өлешә булган биналарның хокук ияләре проекты буенча ачык тыңлауларда катнашучылар.

3. Түбәндәгеләрне билгеләргә:

3.1. Проект экспозициясенә килүчеләргә консультация бирү Татарстан Республикасы Ютазы районы Советының «Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районының «Әбсәләм авыл жирлегә» муниципаль берәмлегенә жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләрен раслау турында» карары проекты буенча гавами тыңлаулар уздыру буенча эшчә төркем (алга таба - эшчә төркем) тарафыннан 2023 елның 7 августыннан 5 сентябрә кадәр, эш көннәрендә Мәскәү вакыты белән 08 сәгать 00 минуттан 17 сәгать 00 минутка кадәр томышка ашырыла.

3.2. Әлегә карарның 5 пунктының 5.2 һәм 5.3 пунктчалары нигезендә, урнаштыру чорында, проектның гавами тыңлауларда, аңа карата мөгълүмати материаллар һәм Проект экспозициясен үткәру, әлегә пунктның 3.3 пунктчасы

нигезендә идентификация үткән гавами тыңлауларда катнашучылар Проектка кагылышлы тәкъдимнәр һәм искәрмәләр кертергә хокуклы:

1) гавами тыңлауларда катнашучылар жыелышын уздыру барышында язма яисә телдән, 2023 елның 5 сентябрәндә, Мәскәү вакыты белән 18 сәгать 00 минутта;

2) язма формада яки электрон документ формасында 2023 елның 7 августыннан 5 сентябрәнә кадәр Мәскәү вакыты белән эш көннәрендә 08 сәгать 00 минуттан 17 сәгать 00 минутка кадәр проект буенча ачык тыңлаулар үткөрү буенча эшче төркемгә;

3) эш көннәрендә 2023 елның 7 августыннан 2023 елның 5 сентябрәнә кадәр Мәскәү вакыты белән эш көннәрендә 08 сәгать 00 минуттан 17 сәгать 00 минутка кадәр ачык тыңлауларда каралырга тиешле проект экспозициясенә килүчеләрне исәпкә алу китабына (журналына) язу аша;

3.3. Проект буенча ачык тыңлауларда катнашучыларны теркәү кимендә 30 минут алдан башлана һәм проект буенча ачык тыңлаулар башланганчы 5 минут алдан тәмамлана, идентификация максатларында үзләре турында мәгълүмат бирелгәндә (фамилиясе, исеме, әтисенә исеме (булган очракта), туган көне, яшәү урыны (теркәлү) адресы - физик затлар өчен; исеме, төп дәүләт теркәү номеры, урнашу урыны һәм адресы - юридик затлар өчен) мондый мәгълүматны раслаучы документлар кушымтасы белән. Тиешле жир кишәрлекләренә һәм (яисә) аларда урнашкан капитал төзелеш объектларына һәм (яисә) күрсәтелгән капитал төзелеш объектларының бер өлеше булган урыннарда хокуклы булган гавами тыңлауларда катнашучылар, шулай ук мондый жир кишәрлекләре, капитал төзелеш объектлары, күрсәтелгән капитал төзелеш объектларының бер өлеше булган биналар, күчәмсез мөлкәтнең бердәм дәүләт реестрыннан булган урыннар турында белешмәләр һәм мондый жир кишәрлекләренә, капитал төзелеш объектларына, күрсәтелгән капитал төзелеш объектларының бер өлеше булган биналарга хокукларын билгели яисә раслый торган башка документлар тапшыра.

4. Эшче төркемне түбәндәге составта төзәргә һәм расларга:

Самонина С.П. - Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районы Башкарма комитеты житәкчесе, эшче төркем житәкчесе (киләшү буенча);

Гыйбадуллина З.З. - Ютазы муниципаль районы Башкарма комитеты житәкчесенә беренче урынбасары, эшче төркем житәкчесе урынбасары (киләшү буенча);

Шакирова Э.А. - Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районы Башкарма комитетының архитектура һәм шәһәр төзелеш бөлге баш белгече, эшче төркем секретаре (киләшү буенча);

Эшче төркем әгъзалары:

Латыйпова Г.А. - Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районы Башкарма комитетының архитектура һәм шәһәр төзелеш бөлге начальнигы (киләшү буенча);

Кубашева Г.В. - Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районының Әбсәләм авыл жирлегә башлыгы (киләшү буенча);

Хөббәтова А.М. - Ютазы муниципаль районының мөлкәт һәм жир мөнәсәбәтләре палатасы рәисе (киләшү буенча);

Халитов А.М. - Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районы Әбсәләм авыл жирлегә советы депутаты (киләшү буенча).

5. Эшче төркемгә:

5.1. проект буенча «Россия Федерациясенең Гражданлык кодексы, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы, «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06.10.2003 № 131-ФЗ Федераль закон, «Россия Федерациясенең аерым закон актларына үзгәрешләр кертү турында» 14.03.2022-ФЗ номерлы Федераль закон, «Россия Федерациясенең аерым закон актларына үзгәрешләр кертү хакында» Россия Федерациясе Хөкүмәтенең "Территорияне планлаштыру буенча документларны әзерләү, Килештерү, раслау, гамәлдә булу вакытын озайту, жир кишәрлекләренен шәһәр төзелеше планнары, капитал төзелеш объектларын төзүгә рөхсәт бирү, файдалануга тапшыруга рөхсәт бирү үзенчәлекләре турында" 02.04.2022 575 номерлы карары, «Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында» 28.07.2004 № 45-ТРЗ Татарстан Республикасы Законы, «Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районы» муниципаль берәмлеге Уставы һәм әлеге карар нигезендә, ачык тыңлаулар оештырырга һәм уздырырга;

5.2. Проект буенча гавами тыңлаулар үткәрелә башлау турында физик һәм юридик затларга «Ютазы таңы» ("Ютазинская новь") челтәр басмасында Проектта гавами тыңлаулар үткәрү турында хәбәр итү юлы белән «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә <http://yutazy.ru> адресы буенча «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә (челтәр басмасы сыйфатында теркәү: ЭЛ ФС77-47613 от 07.12.2011) һәм Татарстан Республикасының хокукый мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә «Интернет» <http://pravo.tatarstan.ru/> адресы буенча Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районының «Әбсәләм авыл жирлегә» мәгълүмат-муниципаль берәмлеге мәгълүмати стендларында игълан итү һәм Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районы сайтында Татарстан Республикасы Муниципаль берәмлекләре порталы составында «рәсми Татарстан» дөүләт хакимияте һәм жирле үзидарә органнарының бердәм «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә <http://jutaza.tatarstan.ru/> адресы буенча урнаштыру юлы белән игълан итәргә;

5.3. Проектны һәм аңа мәгълүмати материалларны Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районы сайтында Татарстан Республикасы Дөүләт хакимияте һәм жирле үзидарә органнарының Бердәм Порталы составында «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә <http://jutaza.tatarstan.ru/> адресы буенча урнаштырырга;

5.4. Проект буенча демонстрацион материаллар күргәзмә-экспозициясен оештырырга, ачарга һәм уздырырга;

5.5. Проект буенча гавами тыңлауларда катнашучылар жыелышын уздыруны оештырырга;

5.6. Проект буенча гавами тыңлаулар беркетмәсен эзерләүне һәм рәсмиләштерүне тәмин итәргә;

5.7. «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә <http://pravo.tatarstan.ru/> адресы буенча Татарстан Республикасы хокукый мәгълүмат порталында проект буенча ачык тыңлаулар нәтижәләре турында бәяләмәне эзерләүне һәм бастырып чыгаруны һәм Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районының “Әбсәләм авыл жирлегә” муниципаль берәмлегенә мәгълүмати стендларында халыкка житкерүне тәмин итәргә.

6. Әлеге карарны Татарстан Республикасының хокукый мәгълүмат порталында «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә <http://pravo.tatarstan.ru/> адресы буенча бастырып чыгарырга һәм Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районы сайтында Татарстан Республикасы муниципаль берәмлекләре Порталы составында «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә «Рәсми Татарстан» дәүләт хакимияте һәм жирле үзидарә органнарының Бердәм Порталы составында <http://jutaza.tatarstan.ru/> адресы буенча урнаштырырга.

7. Әлеге карар рәсми басылып чыккан көненнән үз көченә керә.

8. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны үз җаваплылыгымда калдырам.

Татарстан Республикасы
Ютазы муниципаль районы
Башлыгы

А.Ә. Шәфигуллин

Татарстан Республикасы
Ютазы муниципаль районы
Башлыгының _____ 20__ ел №__

карарына 2 нче кушымта

ПРОЕКТ

**ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ЮТАЗЫ РАЙОН СОВЕТЫ
(IV чакырылыш)**

**IV чакырылыш _____ утырыш
КАРАРЫ**

_____ 20__ ел

№ _____

Урыссу ш.т.п.

Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районының «Әбсәләм авыл
жирлегенә» муниципаль берәмлегенәң Жирдән файдалану һәм төзелеш
кагыйдәләрен раслау турында

Россия Федерациясе Гражданлык кодексы, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы, «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрәндәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, «Россия Федерациясенәң аерым закон актларына үзгәрешләр кертү турында» 2022 елның 14 мартындагы 58-ФЗ номерлы Федераль закон, Россия Федерациясе Хөкүмәтенәң "Территорияне планлаштыру буенча документларны эзерләү, килештерү, раслау, гамәлдә булу вакытын озайту, жир кишәрлекләренәң шәһәр төзелеше планнары, капитал төзелеш объектларын төзүгә рөхсәт бирү, файдалануга тапшыруга рөхсәт бирү үзенчәлекләре турында" 02.04.2022 номерлы 575 номерлы карары, «Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында» 2004 елның 28 июлендәге 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы, «Ютазы муниципаль районы» муниципаль берәмлеге

Уставы нигезендә, «Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районы «Әбсәләм авыл җирлеге» муниципаль берәмлегенең җирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләрен раслау турында» Татарстан Республикасы Ютазы район Советы карары проекты буенча ачык тыңлаулар билгеләү турында" Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районы Башлыгының _____ 2023 ел, №__ Карары, 05.09.2023 ел ачык тыңлаулар беркетмәсен исәпкә алып, һәм «Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районы «Әбсәләм авыл җирлеге» муниципаль берәмлегенең Җирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләрен раслау турында» Татарстан Республикасы Ютазы район Советының 06.09.2023 елгы карары проекты буенча ачык тыңлаулар нәтиҗәләре турында бәяләмә нигезендә, кешенең уңай тормыш шартларына хокукларын саклау, җир кишәрлекләре һәм капитал төзелеш объектлары хокук ияләренең хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен үтәү максатларында, Татарстан Республикасы Ютазы район Советы карар кабул итә:

1. Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районының «Әбсәләм авыл җирлеге» муниципаль берәмлегенең җирдән файдалану һәм төзелеш буенча кушымтада бирелгән Кагыйдәләрен 1 нче кушымта һәм 2 нче кушымта нигезендә расларга.

2. «Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районының Әбсәләм авыл җирлегендә җирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләрен раслау турында» Татарстан Республикасы Ютазы район Советының 2014 елның 14 августындагы 36 номерлы карарын үз көчен югалткан дип танырга.

3. Әлеге карарны Татарстан Республикасының хокукый мәгълүмат рәсми порталында <http://pravo.tatarstan.ru/> адресы буенча бастырып чыгарырга һәм Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районы сайтында Татарстан Республикасы Дәүләт хакимияте һәм җирле үзидарә органнарының «Рәсми Татарстан» Бердәм Порталы составында «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә <http://jutaza.tatarstan.ru/> адресы буенча урнаштырырга.

4. Әлеге карар рәсми басылып чыккан көненнән үз көченә керә.

5. Әлеге карарның үтәлешен тикшереп торуны Татарстан Республикасы Ютазы район Советының Экология һәм җирдән файдалану буенча даими комиссиясенә йөкләргә.

Татарстан Республикасы
Ютазы муниципаль районы
Башлыгы -
Татарстан Республикасы
Ютазы район Советы Рәисе

А.Ә. Шәфигуллин

Татарстан Республикасы
Ютазы район
Советының _____ 20____ ел № _____
караына 1 нче кушымта

ЖИРДӘН ФАЙДАЛАНУ ҺӘМ ТӨЗЕЛЭШ КАГЫЙДӘЛӘРЕ
Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районының “Әбсәләм
авыл жирлегә” муниципаль берәмлеге

Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләрен куллану һәм аларга
үзгәрешләр кертү тәртибе
(I өлеш)

ЭЧТӘЛЕК

КЕРЕШ _____ 3

I өлөш. Жирдэн файдалану һәм төзелеш кагыйдэләрен куллану һәм аларга үзгәрешләр кертү тәртибе _____ 4

1 нче бүлек. ГОМУМИ НИГЕЗЛӘМӘЛӘР _____ 4

1 статья. Жирдэн файдалану һәм төзелеш Кагыйдэләрендә кулланыла торган төп төшөнчәләр _____ 4

2 статья. Жирдэн файдалану һәм төзелеш кагыйдэләрен алып бару нигезләре, билгеләнеше һәм составы _____ 7

3 статья. Жирдэн файдалану һәм төзелеш турында мәгълүматның ачыклығы һәм һәркем файдалана алырлык булуы _____ 8

4 статья. Жирдэн файдалану һәм төзелеш кагыйдэләренең үз көченә керүе _____ 8

5 статья. Жирдэн файдалану һәм төзелеш кагыйдэләрен бозган өчен жаваплылык _____ 9

2 БҮЛЕК. ЖИРЛЕ ҮЗИДАРӘ ОРГАННАРЫ ТАРАФЫННАН ЖИРДЭН ФАЙДАЛАНУНЫ ҺӘМ ТӨЗЕЛЭШНЕ КӨЙЛӘУ ТУРЫНДА НИГЕЗЛӘМӘЛӘР _____ 9

6 статья. Жирдэн файдалану һәм төзелеш Кагыйдэләре проектын эзерләү буенча Комиссия _____ 9

7 статья. Элек барлыкка килгән хокукларга кагылышлы Гомуми нигезләмәләр _____ 10

8 статья. Территориаль зоналар _____ 11

9 статья. Шәһәр төзелеше регламентлары һәм аларны куллану _____ 12

3 БҮЛЕК. ФИЗИК ҺӘМ ЮРИДИК ЗАТЛАРНЫҢ ЖИР КИШӘРЛЕКЛӘРЕННӨН ҺӘМ КАПИТАЛЬ ТӨЗЕЛЭШ ОБЪЕКТЛАРЫННАН РӨХСӘТ ИТЕЛГӘН ФАЙДАЛАНУ ТӨРЛӘРЕН ҮЗГӘРТҮ ТУРЫНДА НИГЕЗЛӘМӘЛӘР _____ 15

10 статья. Жир кишәрлекләрен һәм капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән файдалану төрләрен үзгәртү тәртибе _____ 15

11 статья. Жир кишәрлеген яки капитал төзелеш объектын шартлы рәвештә файдалануга рөхсәт бирү тәртибе _____ 16

12 нче маддә. Рөхсәт ителгән төзелешнең чик параметрларыннан тайпылуга, капитал төзелеш объектларын реконструкциялүгә рөхсәт бирү тәртибе

18

4 БҮЛЕК. ЖИРЛЕ ҮЗИДАРӘ ОРГАННАРЫ ТАРАФЫННАН ТЕРРИТОРИЯНЕ ПЛАНЛАШТЫРУ БУЕНЧА ДОКУМЕНТЛАР ӘЗЕРЛӘҮ ТУРЫНДА НИГЕЗЛӘМӘЛӘР _____ 20

13 статья. Гомуми нигезләмәләр _____ 20

5 БҮЛЕК. ЖИРДӘН ФАЙДАЛАНУ ҺӘМ ТӨЗЕЛЭШ МӘСЬӘЛӘЛӘРЕ БУЕНЧА ЖӘМӘГАТЬ ФИКЕР АЛЫШУЛАРЫ ЯКИ АЧЫК ТЫҢЛАУЛАР ҮТКӘРҮ ТУРЫНДА НИГЕЗЛӘМӘЛӘР _____ 22

14 статья. Жирдән файдалану һәм төзелеш мәсьәләләре буенча жәмәгать фикер алышулары яки жәмәгать тыңлаулары үткәрү турында гомуми нигезләмәләр _____ 22

6 БҮЛЕК. ЖИРДӘН ФАЙДАЛАНУ ҺӘМ ТӨЗЕЛЭШ КАГЫЙДӘЛӘРЕНӘ ҮЗГӘРЕШЛӘР КЕРТҮ ТУРЫНДА НИГЕЗЛӘМӘЛӘР _____ 23

15 статья. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү тәртибе _____ 23

7 БҮЛЕК. ТЕРРИТОРИАЛЬ ЗОНАЛАР ЧИКЛӘРЕ ТУРЫНДА МӨГЪЛҮМАТ _____ 28

16 статья. Территориаль зоналар чикләре турында мәгълүмат _____ 28

КЕРЕШ

Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районының «Әбсәләм авыл жирлегенә» муниципаль берәмлегенәң жирдән файдалану һәм төзелеш (үзгәрешләр кертү) кагыйдәләре (алга таба - Кагыйдәләр) - Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районының «Әбсәләм авыл жирлегенә» муниципаль берәмлегенәң (алга таба - «Әбсәләм авыл жирлегенә» муниципаль берәмлеге) шәһәр төзелешен зоналаштыру документы, ул Россия Федерациясе Шәһәр төзелеш кодексы, Россия Федерациясе Жир кодексы, «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне

оештыруның гомуми принциплары турында» Федераль закон, Россия Федерациясенең һәм Татарстан Республикасының башка норматив хокукый актлары, «Татарстан Республикасында шәһәр төзелеше эшчәнлегенә турында» 2010 елның 25 декабрендәге 98-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы нигезендә эшләнгән.

Әлеге Кагыйдәләр территорияль зоналарны, шәһәр төзелеше регламентларын, әлеге Кагыйдәләргә куллану тәртибен һәм аларга җирле үзидарә органнарының гамәлдәге законнар, муниципаль хокукый актлары нигезендә үзгәрешләр кертү тәртибен билгели, «Әбсәләм авыл җирлегенә» муниципаль берәмлегенә территориясеннән «Әбсәләм авыл җирлегенә» муниципаль берәмлегенә территориясенә яшәеш, аны планлаштыру, төзүгә һәм төзекләндерүгә гармонияле мохит булдыру, торак төзелеш, житештерү, социаль, инженерлык-транспорт инфраструктурасы программаларын үстерү, табигатьтән нәтиҗәле файдалану максатларында нәтиҗәле файдалану шартларын тудыра.

Кагыйдәләр әзерләгәндә шулай ук Ютазы муниципаль районының һәм «Әбсәләм авыл җирлегенә» муниципаль берәмлегенә норматив хокукый актлары нигезләмәләре, Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районы Советы карары белән расланган Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районының Әбсәләм авыл җирлегенә Генераль планы, күчәмсез мөлкәтнең бердәм дәүләт реестрыннан, муниципаль берәмлекнең социаль-иқтисадый һәм шәһәр төзелешенә үсешенә төп юнәлешләрен билгели торган башка документлардан белешмәләр исәпкә алына.

I ӨЛӨШ. ЖИРДЭН ФАЙДАЛАНУ ҺӘМ ТӨЗЕЛЭШ КАГЫЙДЭЛЭРЕН КУЛЛАНУ ҺӘМ АЛАРГА ҮЗГЭРЭШЛЭР КЕРТҮ ТӘРТИБЕ

1 БҮЛЕК. Гомуми нигезлэмэлэр

1 статья. Жирдэн файдалану һәм төзелеш кагыйдэләрендә кулланыла торган төп төшенчэлэр

Өлеге Кагыйдэләрдә түбәндәге төп төшенчэлэр кулланыла:

Жир кишәрлегеннән яисә капиталъ төзелеш объектыннан рөхсәт ителгән файдалану төре - жир кишәрлеген яисә капиталъ төзелеш объекттын файдалануның мөмкин булган ысулы. Жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләрә рөхсәт ителгән файдалануның төп, шартлы рөхсәт ителгән, ярдәмче төрләрән үз эченә ала һәм жир мөнәсәбәтләрә өлкәсендә дүүләт сәясәтен эшләү һәм норматив-хокукый жайга салу функцияләрән башкаручы федераль башкарма хакимият органы раслаган классификатор нигезендә билгеләнә.

Жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалануның барлык төрләрә - жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләрә, алар белән бергә башкарыла торган рөхсәт ителгән файдалануның төп һәм шартлы рөхсәт ителгән төрләрәнә карата өстәмә буларак кына рөхсәт ителә.

Шәһәр төзелешә зоналаштыруы - территориаль зоналарны билгеләү һәм шәһәр төзелешә регламентларын билгеләү максатларында муниципаль берәмлекләр территорияләрән зоналаштыру.

Шәһәр төзелешә регламенты - жир кишәрлекләреннән рөхсәт ителгән файдалануның тиешле территориаль зона чикләрә чикләрендә билгеләнә торган төрләрә, шулай ук жир кишәрлекләрә өслегендә дә нәрсә булуы һәм аларны түзү процессында һәм капиталъ төзелеш объектларын эксплуатацияләүдә, жир кишәрлекләренәң иң чик (минималь һәм (яисә) максималь күләмнәрә һәм рөхсәт ителгән төзелеш объектларының иң чик параметрлары, капиталъ төзелеш объектларының һәм объектларының кулланылышын чикләү, шулай ук чикләрендә территорияне комплекслы һәм тотрыклы үстерү эшчәнлеген гамәлгә ашыру каралган территорияләргә карата кулланыла торган барлык төрләрә, тиешле территориянең коммуналь, транспорт, социаль инфраструктура объектлары белән тәэмин ителешенәң мөмкин булган минималь күрсәткечләрә

һәм халыкның территорияль файдалана алырлык мөмкин булган максималь күләменең исәп күрсәткечләре.

Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре проектын эзерләү комиссиясе - Кагыйдәләрне эзерләүне оештыру, аларга үзгәрешләр кертү, гавами тыңлаулар уздыруны эзерләү һәм Кагыйдәләрне эзерләү комиссиясе турындагы нигезләмә нигезендә башка мәсьәләләрне хәл итү максатында законнар, муниципаль хокукый актлар нигезендә төзелә торган даими эшләнүче коллегияль орган.

Линия объектлары - электр тапшыру линияләре, элемент линияләре (шул исәптән линия-кабель корымалары), торба үткәргечләр, автомобиль юллары, тимер юл линияләре һәм башка шундый корымалар.

Төзелешнең максималь проценты - төзелергә мөмкин булган жир участогының гомуми мәйданының жир участогының бөтен мәйданына нисбәте (%).

Бинаның, төзелешнең, корымаларның жир кишәргә чигеннән минималь чигенеше - жир кишәргәненең чиге белән бина, төзелеш яки корылма арасындагы ераклык.

Капиталь төзелеш объектлары - биналар, корымалар, төзелешләре тәмамланмаган объектлар, жир кишәргәненең капитал булмаган төзелмәләреннән, корымаларыннан һәм аерылгысыз яхшыруларыннан (өске япма, өслек һәм башкалар) тыш.

Капиталь булмаган төзелешләр, корымалар - жир белән ныклы бәйләнешләре булмаган һәм конструктив характеристикалары аларны күчерү һәм (яки) демонтажлау һәм аннан соң төзелешләреннән, корымаларның (шул исәптән киоскларның, навесларның һәм башка шундый ук корымаларның) төп характеристикаларын үзгәртмичә һәм максатларына зур зыян китермичә жыюны тормышка ашырырга мөмкинлек бирә торган корымалар.

Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалануның төп төрләре - жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләре, әлеге эшчәнлек төрләрен һәм шәһәр төзелеше регламентлары составындагы объектларны тиешле территорияль зоналарга карата санап китү нәтижәсендә мөмкин.

Индивидуаль торак төзелеше объекты - жир өсте катлары саны өч метрдан артмаган, биеккә егерме метрдан артмаган аерым торган бина, ул граждандар тарафыннан мондый бинада яшәүгә бәйлә көнкүреш һәм башка ихтыяжларны канәгатьләндерү өчен билгеләнгән биналардан һәм бүлмәләрдән тора, һәм мөстәкыйль күчмәсез милек объектларына бүлү өчен билгеләнмәгән.

Жир участкалары, капитал төзелеш объектлары хокук ияләре - милекчеләр, жирдән файдаланучылар, жир участкалары, капитал төзелеш объектлары жир хужалары һәм арендаторлары, аларның вәкаләтле затлары.

Жир кишәрлекләрененң иң чик (минималь һәм (яисә) максималь күләмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелешнең иң чик параметрлары, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләү - жир кишәрлекләрененң иң чик (минималь һәм (яисә) максималь күләмнәре, шул исәптән аларның мәйданы; жир кишәрлекләре чикләреннән биналар, төзелешләр, корымалар төзү тыелган биналарны, корымаларны урнаштыру урыннарын билгеләү максатларында жир кишәрлекләре чикләреннән минималь чигенешләр; биналарның, корымаларның иң чик сандагы яисә иң чик биекlege; жир кишәрlege чикләрендә әлеге территориаль зоналарга карата шәһәр төзелеше регламентлары нигезендә билгеләнә торган төзелешләрнең максималь проценты.

Гавами сервитут - Россия Федерациясе законы яисә башка норматив хокукый акты, Россия Федерациясе субъектының норматив хокукый акты, ул билгеләнә торган жир кишәрлекләрен мәжбүри алмыйча жирле үзидарә органының норматив хокукый акты белән билгеләнгән жир кишәрлегеннән чикләнгән файдалану хокукы.

Халык тыңлаулары, жәмәгать фикер алышулары - кануннарда билгеләнгән очрактарда жирле әһәмияттәге мәсьәләләр буенча муниципаль хокукый актлар проектлары буенча фикер алышуда катнашу өчен муниципаль берәмлек (жәмәгатьчелек) халкының хокукларын гамәлгә ашыру рәвеше.

Рөхсәт ителгән төзелеш объектларының иң чик параметрларынан читкә тайпылуга, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүгә рөхсәт - Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 40 статьясы таләпләре нигезендә бирелә торган, капитал төзелеш объектларын төзүне, реконструкцияләүне гамәлгә ашыру, шулай ук аларга капитал ремонт ясауны рөхсәт ителгән төзелешнең иң чик параметрларынан, шәһәр төзелеше регламентында билгеләнгән капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүдән читләштереп, капитал ремонт ясауны гамәлгә ашыру хокукын бирә торган документ.

Жир кишәрлегеннән яисә капитал төзелеш объектыннан файдалануның шартлыча рөхсәт ителгән төренә - Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 39 статьясы таләпләре нигезендә бирелә торган, жир кишәрлекләреннән рөхсәт ителгән файдалану төрен, әлеге Кагыйдәләр белән шартлы рәвештә рөхсәт ителгән капитал төзелеш объектын сайлау хокукын бирә торган документ.

Территориаль зоналар - жирләрдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләрендә чикләре билгеләнгән һәм шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнгән зоналар.

Гомуми файдалану территорияләре - чикләнмәгән затлар даирәсе тоткарлыксыз файдалана торган территорияләр (шул исәптән мәйданнар, урамнар, юллар, яр буйлары, гомуми файдаланудагы су объектларының яр буе полосалары, скверлар, бульварлар) .

Жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләре - жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләре, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 39 статьясында билгеләнгән тәртиптә рөхсәт алу шарты белән, әлеге эшчәнлек төрләрен һәм шәһәр төзелеше регламентлары составындагы объектларны тиешле территориаль зоналарга карата күчерү нәтижәсендә мөмкин булган гамәлләр.

2 статья. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре нигезләре, билгеләнеше һәм составы

1. Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районының «Әбсәләм авыл жирлегенә» муниципаль берәмлегенә жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре (Үзгәрешләр кергү) жирле үзидарә органының норматив хокукый акты статусына ия.

2. Әлеге Кагыйдәләр түбәндәге максатларда эшләнә:

1) муниципаль берәмлекләр территорияләрен тотрыклы үстерү, әйләнә-тирә мохитне һәм мәдәни мирас объектларын саклап калу өчен шартлар тудыру;

2) муниципаль берәмлекләр территорияләрен планлаштыру өчен шартлар тудыру;

3) физик һәм юридик затларның, шул исәптән жир кишәрлекләре һәм капиталъ төзелеш объектларының хокук ияләренә һәм законлы мәнфәгатьләрен тәмин итү;

4) инвестицияләр жәлеп итү өчен шартлар тудыру, шул исәптән жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалануның иң нәтижәле төрләрен сайлау мөмкинлегенә бирү юлы белән.

3. Әлеге Кагыйдәләр түбәндәгеләр белән беррәттән кулланыла:

– Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнарының норматив хокукый актлары белән;

– «Ютазы муниципаль районы», «Әбсәләм авыл жирлегенә» муниципаль берәмлегенә норматив хокукый актлары белән;

– шәһәр төзелешен проектлау нормативлары белән;

– техник регламентлар белән;

– норматив техник документлар белән.

4. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре түбәндәгеләрне үз эченә ала:

I өлөш. Күрсөтөлгөн Кагыйдэлэрне куллану һәм аларга үзгәрешләр кертү тәртибен;

II өлөш. Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасын;

III өлөш. Шәһәр төзелеше регламентларын;

Кушымталарны.

5. Әлеге Кагыйдэләр «Әбсәләм авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге территориясендә шәһәр төзелешен жайга салучы һәм тикшереп торучы вазыйфай затлар тарафыннан дөүлөт хакимияте органнары, жирле үзидарә органнары, физик һәм юридик затлар, вазыйфай затлар тарафыннан үтәү өчен мәжбүри.

6. Әлеге Кагыйдэләр «Әбсәләм авыл жирлеге» муниципаль берәмлегенә бөтен территориясендә шәһәр төзелешен зоналаштыру картасын исәпкә алып гамәлдә була.

3 статья. Жирдән файдалану һәм төзелеш турында мәгълүматның ачыклығы һәм һәркем файдалана алырлык булуы

1. Әлеге Кагыйдэләр, составына керүче барлык картографик һәм башка документларны да кертөп, барлык физик һәм юридик затлар, шулай ук вазыйфай затлар, дөүлөт хакимияте органнары һәм жирле үзидарә органнары өчен ачык була.

2. Ютазы муниципаль районының жирле үзидарә органнары әлеге Кагыйдэләр белән танышу мөмкинлеген түбәндәге юллар белән тәәмин итәләр:

– әлеге Кагыйдэләрне жирле үзидарә органнарының норматив хокукий актларын рәсми бастырып чыгару (халыкка житкерү), башка рәсми мәгълүмат өчен билгеләнгән тәртиптә бастырып чыгару (халыкка житкерү), һәм муниципаль берәмлекнең «Интернет» челтәрендәге рәсми сайтында урнаштыру;

– «Әбсәләм авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге территориясендә жирдән файдалануны һәм төзелешне жайга салу мәсьәләләрендә катнашучы органнарда һәм оешмаларда әлеге Кагыйдэләр белән тулы комплектта танышу өчен мөмкинлекләр тудыру;

– Территориаль планлаштыруның Федераль дөүлөт мәгълүмат системасында Кагыйдэләр урнаштыру;

– физик һәм юридик затларга әлеге кагыйдэләрдән өземтәләр, шулай ук аерым жир участокларына һәм планлаштыру структурасы элементларына карата жирдән файдалану һәм төзелеш шартларын характерлаучы картографик материалларның һәм аларның фрагментларының кирәкле күчәрмәләрен бирү. Әлеге материаллар югарыда күрсәтелгән затларга язма гарызнамә буенча бирелә.

4 статья. Жирдэн файдалану һәм төзелеш кагыйдэләре үз көченә керүе

1. Әлеге Кагыйдэләр жирле үзидарә органнарының норматив хокукый актларын рәсми бастырып чыгару (халыкка житкерү) өчен билгеләнгән тәртиптә рәсми басылып чыккан (халыкка житкерелгән) мизгелдән үз көченә керә.

2. Кагыйдэләр зур юридик көчкә ия булган хокукый актларга каршы килмәгән өлешендә гамәлдә була.

5 статья. Жирдэн файдалану һәм төзелеш кагыйдэләрен бозган өчен жаваплылык

1. Әлеге Кагыйдэләрне бозган өчен физик һәм юридик затлар, шулай ук вазыйфай затлар Россия Федерациясе законнары, Татарстан Республикасы законнары нигезендә жаваплы булалар.

2 БҮЛЕК. Жирле үзидарә органнары жирдэн файдалануны һәм төзелешне жайга салу турында нигезләмәләр

6 статья. Жирдэн файдалану һәм төзелеш кагыйдэләре проектын әзерләү комиссиясе

1. Жирдэн файдалану һәм төзелеш кагыйдэләре проектын әзерләү комиссиясе (алга таба - Комиссия) Кагыйдэләр проектын әзерләүне оештыру, Кагыйдэләргә үзгәрешләр кертү, муниципаль берәмлек Башкарма комитеты житәкчесе карары нигезендә Кагыйдэләрне гамәлгә ашыру максатыннан төзелә. Комиссия муниципаль берәмлекнең Башкарма комитеты каршында даими эшләүче координация органы булып тора.

2. Комиссия үз эшчәнлеген әлеге Кагыйдэләр, Комиссия турындагы нигезләмә, жирле үзидарә органнарының башка норматив хокукый актлары нигезендә гамәлгә ашыра.

3. Комиссия вәкаләтләренә түбәндәгеләр керә:

- әлеге Кагыйдэләргә үзгәрешләр кертүне оештыру;
- Кагыйдэләргә үзгәрешләр кертү мәсьәләләре буенча гражданның һәм юридик затларның тәкъдимнәрен карау;
- кагыйдэләргә үзгәрешләр кертү проекты буенча жәмәгать фикер алышуларын һәм жәмәгать тыңлауларын оештыру һәм үткәрү, жир кишәрлеген яки капитал төзелеш объекттын шартлы рәвештә файдалануның рөхсәт ителгән төренә рөхсәт бирү мәсьәләләре, рөхсәт ителгән төзелешнең чик параметрларыннан тайпылуга рөхсәт бирү, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләү мәсьәләләре;

– ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар нәтижәләре турында бәяләмәләр әзерләү, тәкъдимнәр әзерләү һәм аларны Россия Федерациясә Шәһәр төзелеш кодексы нигезендә жирлек Башкарма комитеты житәкчесенә жибәрү;

– Комиссия турында нигезләмә белән аңа йөкләнгән башка вәкаләтләр.

4. Комиссия карарлары беркетмәгә имза салынган мизгелдән үз көченә керә һәм тиешле гамәлләрне гамәлгә ашыру өчен жирле үзидарә органнары тарафыннан тәкъдимнәр була.

5. Комиссия әше турында мәгълүмат барлык кызыксынучы затлар өчен ачык була.

7 статья. Элек барлыкка килгән хокукларга кагылышлы гомуми нигезләмәләр

1. Әлеге Кагыйдәләрне раслаганчы кабул ителгән жирле үзидарә органнарының жирдән файдалану һәм төзелеш мәсьәләләре буенча норматив хокукый актлары әлеге Кагыйдәләргә каршы килми торган өлештә кулланыла.

2. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре гамәлгә кергәнчә яисә әлеге Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертелгәнчә, законлы нигезләрдә булган жир кишәрлеге яисә капитал төзелеш объекты түбәндәге очрақларда әлеге Кагыйдәләргә туры килми:

а) аларның рөхсәт ителгән файдалану төрләре тиешле территориаль зона өчен билгеләнгән рөхсәт ителгән куллану төрләре исемлегенә керми;

б) жир кишәрлекләренә иң чик (минималь һәм (яисә) максималь күләмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары тиешле территориаль зонаның шәһәр төзелеш регламентында билгеләнгән иң чик күрсәткечләргә туры килми;

в) куллану законнарда, башка норматив-хокукый актларда билгеләнгән куллану регламентына туры килми торган территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләре һәм капитал төзелеш объектлары.

3. Шәһәр төзелеш регламентына туры килми торган жир кишәрлекләре яисә капитал төзелеш объектлары, рөхсәт ителгән файдалану төрләре, иң чик (минималь һәм (яисә) максималь күләмнәре һәм иң чик параметрлары аларны шәһәр төзелеш регламентына туры китерү срогы билгеләнмичә файдаланылырга мөмкин, моңа мондый жир кишәрлекләренән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалану кешенә тормышы яисә сәламәтлеге өчен куркыныч,

эйлэнэ-тирэ мохит, мэдэни мирас объектлары өчен куркыныч булган очраklar керми.

4. Шәһәр төзелеше регламентына туры килми торган жир кишәрлекләреннән яисә капитал төзелеш объектларыннан, рөхсәт ителгән файдалану төрләреннән һәм иң чик (минималь һәм (яисә) максималь зурлыклардан һәм иң чик параметрларыннан файдалану кеше тормышы яисә сәламәтлеге, эйлэнэ-тирэ мохит, мэдэни мирас объектлары өчен куркыныч янаган очракта, федераль законнар нигезендә мондый жир кишәрлекләрен һәм объектларны куллануны тыю салынырга мөмкин.

5. Әлеге статьяның 3 өлешендә күрсәтелгән капитал төзелеш объектларын реконструкцияләү мондый объектларны шәһәр төзелеше регламентына туры китерү юлы белән яисә аларның рөхсәт ителгән төзелешнең иң чик параметрларына туры килмәвен киметү юлы белән генә гамәлгә ашырылырга мөмкин. Күрсәтелгән жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләрен үзгәртү аларны жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалануның шәһәр төзелеше регламентында билгеләнгән төрләренә туры китерү юлы белән гамәлгә ашырылырга мөмкин.

8 статья. Территориаль зоналар

1. Территориаль зоналарның чикләреннән файдалану һәм төзелешләр кагыйдәләрен әзерләгәндә түбәндәгеләрне исәпкә алып билгеләнә:

- жир кишәрлекләреннән гамәлдәге һәм планлаштырыла торган файдалануның төрле төрләренең бер территориаль зонасы чикләрендә яраштыру мөмкинлекләрен;
- жирлекнең генераль планы (Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 18 статьясындагы 6 өлешендә билгеләнгән очрактан тыш), шәһәр округының генераль планы, муниципаль районны территориаль планлаштыру схемасы белән билгеләнгән планлаштырыла торган үсеш функциональ зоналары һәм параметрларын;
- Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексында билгеләнгән территориаль зоналарны;
- территорияне планлаштыру һәм булган жирдән файдалануны;
- төрле категориядәге жирләрнең чикләренең планлаштырылган үзгәрешләрен;
- катнаш жир кишәрлекләрендә урнашкан капитал төзелеш объектларына зыян китерү мөмкинлеген булдырмауны;

– федераль әһәмияттәге тарихи жирлекнең тарихи-мәдәни терәк планын яисә региональ әһәмияттәге тарихи жирлекнең тарихи-мәдәни терәк планын.

2. Территория зоналары чикләре түбәндәгеләр буенча билгеләнергә мөмкин:

- капма-каршы юнәлешләрнең транспорт агымнарын аерып торучы магистральләр, урамнар, машина юллары линияләр;
- кызыл сызыклар;
- жир кишәрлекләре чикләре;
- муниципаль берәмлекләр чикләрендә торак пунктлар чикләре;
- муниципаль берәмлекләр чикләре, шул исәптән Мәскәү һәм Санкт-Петербург федераль әһәмияттәге шәһәрләрнең шәһәр эчендәге территорияләре чикләре;
- табигать объектларының табигый чикләре;
- башка чикләр.

3. Территорияләрдән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләре, мәдәни мирас объектлары территорияләре чикләре, Россия Федерациясе законнары нигезендә билгеләнә торган, территориаль зоналар чикләре белән туры килмәскә дә мөмкин.

4. Территориаль зоналар чикләре һәр жир участогының бер территориаль зонага гына каравы таләпләренә җавап бирергә тиеш, аның чикләре жир законнарына ярашлы рәвештә территориаль зоналар чикләрен кисеп чыгучы жир участогыннан тыш.

5. Әлеге Кагыйдәләрнең һәр территориаль зонасы өчен шәһәр төзелеше регламенты билгеләнә.

9 статья. Шәһәр төзелеше регламентлары һәм аларны куллану

1. Шәһәр төзелеше регламентында жир кишәрлекләренең хокукый режимы билгеләнә, шулай ук жир кишәрлекләре өслегендә булган һәм аларны төзү процессында һәм капитал төзелеш объектларын эксплуатацияләү процессында кулланыла торган бөтен нәрсә кебек үк.

2. Шәһәр төзелеше регламентлары түбәндәгеләрне исәпкә алып билгеләнә:

1) территориаль зона чикләрендә жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан фактта файдалануны;

2) жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан гамәлдәге һәм планлаштырыла торган файдалануның төрле төрләренә бер территориаль зонасы чикләрендә яраштыру мөмкинлекләрен;

3) муниципаль берәмлекләре территорияль планлаштыру документларында билгеләнгән функциональ зоналар һәм аларның планлаштырыла торган үсеш характеристикаларын;

4) территория зоналары төрләрен;

5) мәдәни мирас объектларын, шулай ук махсус сакланылучы табигать территорияләрен, башка табигать объектларын саклау таләпләрен.

3. Шәһәр төзелеше регламентының гамәлдә булуы шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында билгеләнгән территорияль зона чикләре чикләрендә урнашкан барлык жир кишәрлекләренә һәм капитал төзелеш объектларына бертигез дәрәжәдә кагыла.

4. Шәһәр төзелеше регламентының гамәлдә булуы түбәндәге жир кишәрлекләренә кагылмый:

1) Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектларының (тарих һәм мәдәният һәйкәлләренә) бердәм дәүләт реестрына кертелгән һәйкәлләр һәм ансамбльләр территорияләре чикләрендә, шулай ук мәдәни мирас объектлары булып торган һәйкәлләр яки ансамбльләр территорияләре чикләрендә һәм аларны карап тоту режимы, реставрацияләү, консервацияләү, торгызу, ремонтлау һәм жайлаштыру параметрлары турында Россия Федерациясенә мәдәни мирас объектларын саклау турындагы законнары белән билгеләнгән тәртиптә кабул ителгән карарлар ;

2) гомуми файдаланудагы территорияләр чикләрендә;

3) линия объектларын урнаштыру өчен билгеләнгән һәм (яисә) линия объектлары тарафыннан биләнгән;

4) файдалы казылмалар чыгару өчен бирелгән.

5. Тарихи торақ пунктлар, истәлекле урыннар, дөвалау-сәламәтләндерү жирләре һәм курортлар, территорияләре куллануның аерым шартлары булган зоналар территорияләренә карата шәһәр төзелеше регламентлары Россия Федерациясе законнарына ярашлы рәвештә билгеләнә.

6. Шәһәр төзелеше регламентлары махсус икътисадый зоналар һәм социаль-икътисадый үсеш алдан билгеләнә торган территорияләр чикләрендә урнашкан авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирләр, авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирләр составында авыл хужалыгы жирләреннән, авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирләрдән тыш, махсус икътисадый зоналар һәм социаль-икътисадый үсеш алдан билгеләнә торган территорияләр чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләре өчен билгеләнми.

6.1. Урман фонды жирләреннән торақ пунктлар чикләренә кертелгән жир кишәрлекләренә карата шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнгәнче (2016 елның 1 гыйнварына кадәр гражданның яисә юридик затларга бирелгән йә 2016 елның 1 гыйнварына кадәр барлыкка килгән хокуклар булган күчмәс мөлкәт объектлары бирелгән урман кишәрлекләреннән тыш), мондый жир кишәрлекләре

урман законнары нигезендә шәһәр урманнарыннан файдаланганда билгеләнгән чикләүләргә исәпкә алып кулланыла.

7. Шәһәр төзелеш регламентларының гамәлдә булуы кагылмый торган яисә шәһәр төзелеш регламентлары билгеләнмәгән жир кишәрлекләрен куллану федераль законнар нигезендә вәкаләтле башкарма хакимият органнары, Россия Федерациясе субъектларының башкарма хакимият органнары яисә жирле үзидарәнең вәкаләтле органнары тарафыннан билгеләнә. Махсус икътисадый зоналар чикләрендә жир кишәрлекләреннән файдалану махсус икътисадый зоналар белән идарә итү органнары тарафыннан билгеләнә. Махсус сакланылучы табигать территорияләре чикләрендә урнашкан урман фонды жирләреннән яисә жир кишәрлекләреннән (махсус сакланылучы табигать территорияләре составына кертелгән торак пунктлар территорияләреннән тыш) файдалану тиешенчә урман хужалыгы регламенты, урман законнары, махсус сакланылучы табигать территориясе турындагы нигезләмә белән, махсус сакланылучы табигать территорияләре турындагы законнар нигезендә билгеләнә.

8. Шәһәр төзелеш регламентына туры килми торган жир кишәрлекләре яисә капитал төзелеш объектлары, рөхсәт ителгән файдалану төрләре, иң чик (минималь һәм (яисә) максималь күләмнәре һәм иң чик параметрлары аларны шәһәр төзелеш регламентына туры китерү срогы билгеләнмичә файдаланылырга мөмкин, моңа мондый жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалану кешенең тормышы яисә сәламәтлеге өчен куркыныч, әйләнә-тирә мохит, мәдәни мирас объектлары өчен куркыныч булган очрактар керми.

9. Әлеге статьяның 8 өлешендә күрсәтелгән капитал төзелеш объектларын реконструкцияләү мондый объектларны шәһәр төзелеш регламентына туры китерү юлы белән яисә аларның рөхсәт ителгән төзелешнең иң чик параметрларына туры килмәвен киметү юлы белән генә гамәлгә ашырылырга мөмкин. Күрсәтелгән жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләрен үзгәртү аларны жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалануның шәһәр төзелеш регламентында билгеләнгән төрләренә туры китерү юлы белән гамәлгә ашырылырга мөмкин.

10. Әлеге статьяның 8 өлешендә күрсәтелгән жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалану дәвам иткән һәм кеше гомере яисә сәламәтлеге, әйләнә-тирә мохит, мәдәни мирас объектлары өчен куркыныч булган очракта, федераль законнар нигезендә мондый жир кишәрлекләреннән һәм объектларны куллануны тыю салынырга мөмкин.

3 БҮЛЕК. Физик һәм юридик затлар тарафыннан жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларынан рөхсәт ителгән файдалану төрләрен үзгәртү турында нигезләмәләр

10 статья. Жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларынан рөхсәт ителгән файдалану төрләрен үзгәртү тәртибе

1. Жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларынан файдалануның рөхсәт ителгән төрләре түбәндәгеләр булырга мөмкин:

- 1) рөхсәт ителгән файдалануның төп төрләре;
- 2) файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләре;

3) рөхсәт ителгән файдалануның ярдәмче төрләре, рөхсәт ителгән файдалануның төп төрләренә карата өстәмә буларак һәм файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләренә һәм алар белән бергә гамәлгә ашырыла торган төрләре.

2. Һәр территорияль зонага карата жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларынан рөхсәт ителгән файдалану төрләре билгеләнә. Жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларынан файдалануның рөхсәт ителгән төп төрләрен билгеләү һәр территорияль зонага карата мәжбүри кулланылырга тиеш, аңа карата шәһәр төзелеше регламенты билгеләнә.

3. Жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларынан рөхсәт ителгән файдалануның бер төрен мондый файдалануның башка төренә үзгәртү, техник регламентлар таләпләрен үтәгән очракта, шәһәр төзелеше регламенты нигезендә гамәлгә ашырыла.

4. Дәүләт хакимияте органнарыннан, жирле үзидарә органнарыннан, дәүләт һәм муниципаль учреждениеләрдән, дәүләт һәм муниципаль унитар предприятиеләрдән тыш, жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларынан рөхсәт ителгән файдалануның төп һәм ярдәмчел төрләре жир кишәрлекләренә һәм капиталъ төзелеш объектарына хокук ияләре тарафыннан өстәмә рөхсәтләрдән һәм килештерүләрдән башка мөстәкыйль рәвештә сайлана.

4.1. Территорияне комплекслы үстерү турында карар кабул ителгән көннән алып, үзенә карата аны комплекслы үстерү турында карар кабул ителгән территорияне планлаштыру документларын раслау көненә кадәр, мондый территория чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләреннән һәм (яисә) капиталъ төзелеш объектларынан рөхсәт ителгән файдалану төрен үзгәртү рөхсәт ителми.

5. Шәһәр төзелеше регламентларының гамәлдә булуы кагылмый торган яисә шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнми торган жирләрдә урнашкан жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларынан рөхсәт ителгән файдалануның бер төрен үзгәртү турындагы карарлар федераль законнар нигезендә мондый файдалануның башка төренә кабул ителә.

6. Жир кишәрлегеннен яисә капиталъ төзелеш объектннан файдалануның шартлыча рөхсәт ителгән төренә рөхсәт бирү әлеге Кодексның 39 статьясында каралган тәртиптә гамәлгә ашырыла.

7. Физик яисә юридик зат жир кишәрлегеннен яисә капиталъ төзелеш объектннан файдалануның шартлыча рөхсәт ителгән төренә карарны, йә мондый рөхсәт бирүдән баш тарту турындагы карарны судта шикаять итәргә хоуклы.

11 статья. Жир кишәрлеген яисә капиталъ төзелеш объектн файдалануның шартлыча рөхсәт ителгән төренә рөхсәт бирү тәртибе

1. Жир кишәрлеген яки капиталъ төзелеш объектн шартлы рөхсәт ителгән куллану төренә рөхсәт бирү белән кызыксынган физик яки юридик зат (алга таба - шартлы рөхсәт ителгән куллану төренә рөхсәт бирү) шартлы рөхсәт ителгән куллану төренә рөхсәт бирү турында гаризаны комиссиягә жибәрә. Куллануның шартлы рөхсәт ителгән төренә рөхсәт бирү турындагы гариза «Электрон имза турында» 2011 елның 6 апрелендәге 63-ФЗ номерлы Федераль закон таләпләре нигезендә электрон имза белән имзаланган электрон документ рәвешендә жибәрелергә мөмкин

2. Файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төренә рөхсәт бирү турында карар проекты, әлеге статьяның нигезләмәләрен исәпкә алып, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 5.1 статьясында билгеләнгән тәртиптә үткәрелә торган ижтимагый фикер алышуларда яисә гавами тыңлауларда каралырга тиеш.

3. Әгәр жир кишәрлеген яисә капиталъ төзелеш объектн файдалануның рөхсәт ителгән төре әйләнә-тирә мохиткә тискәре йогынты ясарга мөмкин булса, жәмәгать фикер алышулары яисә гавами тыңлаулар мондый тискәре йогынтыны куркыныч астына куйган жир кишәрлекләренә һәм капиталъ төзелеш объектларының хоук ияләре катнашында уздырыла.

4. Ижтимагый фикер алышуларны яисә гавами тыңлауларны оештыручы әлеге рөхсәт соратып алына торган жир кишәрлеге белән гомуми чикләре булган жир кишәрлекләренән хоукка ия булган жир кишәрлекләренән файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төренә рөхсәт бирү турында карар проекты буенча ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар уздыру турында әлеге рөхсәт таләп ителә торган жир кишәрлекләре белән гомуми чикләре булган жир кишәрлекләрендә урнашкан капиталъ төзелеш объектларының хоук ияләренә һәм әлеге рөхсәт таләп ителә торган капиталъ төзелеш объектның бер өлеше булган биналарның хоук ияләренә хәбәрләр жибәрә. Күрсәтелгән хәбәрләр кызыксынган затның шартлы рәвештә рөхсәт бирү турында гаризасы алынган көннен соң жиде эш көненнән дә соңга калмыйча жибәрелә.

5. Жәмәгать фикер алышулары яисә гавами тыңлаулар нәтижеләре турында бәяләмә басылып чыккан көнгә кадәр муниципаль берәмлек уставы һәм (яисә)

муниципаль берәмлек вәкиллекле органының норматив хокукый акты белән билгеләнә һәм бер айдан артык була алмый.

6. Шартлы рәхсәт ителгән файдалану төренә рәхсәт бирү турында карар проекты буенча ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар нәтижеләре турында бәяләмә нигезендә, комиссия, кабул ителгән карарның сәбәпләрен күрсәтеп, мондый рәхсәтне файдалануның шартлы рәхсәт ителгән төренә яисә мондый рәхсәт бирүдән баш тарту турында тәкъдимнәр эзерли һәм аларны жирле администрация башлыгына жиберә.

7. Әлеге статьяның 5 өлешендә күрсәтелгән тәкъдимнәр нигезендә жирле администрация башлыгы мондый тәкъдимнәр кәргән көннән алып өч көн эчендә мондый рәхсәтне файдалануның шартлы рәхсәт ителгән төренә яисә мондый рәхсәтне бирүдән баш тарту турында карар кабул итә. Күрсәтелгән карар муниципаль хокукый актларны, башка рәсми мәгълүматны рәсми бастырып чыгару өчен билгеләнгән тәртиптә бастырып чыгарылырга һәм муниципаль берәмлекнең рәсми сайтында (муниципаль берәмлекнең рәсми сайты булганда) Интернет челтәрендә урнаштырылырга тиеш.

8. Куллануның шартлы рәхсәт ителгән төренә рәхсәт бирү турында карар проекты буенча ижтимагый фикер алышуларны яисә гавами тыңлауларны оештыруга һәм уздыруга бәйле чыгымнар мондый рәхсәтне бирү белән кызыксынучы физик яисә юридик зат йөртә.

9. Әгәр жир кишәрлегеннән яисә капитал төзелеш объектыннан файдалануның шартлыча рәхсәт ителгән төре шәһәр төзелеше регламентына жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү өчен билгеләнгән тәртиптә, ижтимагый фикер алышулар уздырылганнан яисә шартлы рәвештә рәхсәт ителгән файдалану төренә рәхсәт бирү белән кызыксынучы физик яисә юридик зат инициативасы буенча гавами тыңлаулар уздырылганнан соң, мондый затка файдалануның шартлы рәхсәт ителгән төренә рәхсәт бирү турындагы карар жәмәгать фикер алышулары яисә гавами тыңлаулар үткәрмичә кабул ителә.

10. Шәһәр төзелеше кодексының 55.32 статьясындагы 2 өлешендә күрсәтелгән дәүләт хакимияте башкарма органынан, вазыйфаи заттан, дәүләт учреждениесеннән яисә жирле үзидарә органынан мондый корылма урнашкан жир кишәрлегенә карата файдалануның рәхсәт ителгән төренә рәхсәт бирү рәхсәт ителми, яисә мондый корылма жимерелгәнче төзелгән яисә билгеләнгән таләпләргә туры китерелгән очраклардан тыш, әлеге хәбәрнамәне карау нәтижеләре буенча жирле үзидарә органы дәүләт хакимияте башкарма органына, вазыйфаи затка, дәүләт учреждениесенә яисә жирле үзидарә органына, дәүләт учреждениесенә яки жирле үзидарә органына күрсәтелгән очраклардан тыш, әлеге корылма төзелгән төзелеш корылмага карата шартлы рәвештә рәхсәт ителми, һәм әлеге хәбәрнамә суд карарының үз-үзен канәгатьләндерү турындагы законлы

карадан баш тарту яки үз-үзен канэгатылэндерү турындагы законлы карарның үз көченә керүе турында карар кабул ителә.

11. Физик яисә юридик зат шартлы рөхсәт ителгән файдалану төренә яисә мондый рөхсәт бирүдән баш тарту турында карар суд тәртибендә шикаять белдерергә хокуклы.

12 статья. Капиталь төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзелешнең чикле параметрларыннан читкә тайпылуга, реконструкциялүгә рөхсәт бирү тәртибе

1. Инженер-геологик яисә башка характеристикалары төзелеш өчен уңайсыз булган, шәһәр төзелеше регламентында билгеләнгән минималь жир кишәрлекләреннән кечерәк яисә конфигурациясе жир кишәрлекләренең хокук ияләре рөхсәт ителгән төзелешнең чик параметрларыннан, капитал төзелеш объектларын реконструкциялүдән тайпылуга рөхсәт сорап мөрәжәгать итәргә хокуклы.

1.1. Жир кишәрлекләренең хокук ияләре рөхсәт ителгән төзелешнең чик параметрларыннан тайпылуга, капитал төзелеш объектларын реконструкциялүгә рөхсәт сорап мөрәжәгать итәргә хокуклы, әгәр мондый тайпылыш рөхсәт ителгән төзелешнең бер яки берничә чик параметрларын бер тапкыр үзгәртү, конкрет территориаль зона өчен шәһәр төзелеше Регламентында билгеләнгән капитал төзелеш объектларын реконструкциялү максатларында кирәк булса, ун проценттан артык түгел.

2. Рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкциялүнең иң чик параметрларыннан читләшү, техник регламентлар таләпләрен үтәгәндә, аерым жир кишәрлеге өчен рөхсәт ителә. Федераль яки төбәк әһәмиятендәге тарихи торак пунктлар территорияләре чикләрендә рөхсәт ителгән төзелеш, капитал төзелеш объектларын катларның чик саны, биналарның, корылмаларның, корылмаларның чик биекlege һәм капитал төзелеш объектларының архитектура карарларына таләпләр буенча реконструкциялүнең чик параметрларыннан читкә китү рөхсәт ителми.

3. Рөхсәт ителгән төзелешнең чикле параметрларыннан тайпылуга, капитал төзелеш объектларын реконструкциялүгә рөхсәт алуда кызыксынган зат комиссиягә мондый рөхсәт бирү турында гариза жибәрә. Рөхсәт ителгән төзелешнең чикле параметрларыннан читкә тайпылуга, капитал төзелеш объектларын реконструкциялүгә рөхсәт бирү турындагы гариза электрон имза белән имзаланган электрон документ рәвешендә жибәрелергә мөмкин.

4. Рөхсәт ителгән төзелешнең иң чик параметрларыннан читкә тайпылуга, капитал төзелеш объектларын реконструкциялүгә рөхсәт бирү турында гариза кергән көннән алып унбиш эш көне эчендә әзерләнә һәм әлеге Кодексның 5.1 статьясында билгеләнгән тәртиптә үткәрелә торган жәмәгать фикер

алышуларында яисә гавами тыңлауларда әлеге Кодексның 39 статьясы нигезләмәләрен исәпкә алып, әлеге статьяның 1 өлешендә күрсәтелгән очрактан тыш, каралырга тиеш. Рәхсәт ителгән төзелешнең чикле параметрларыннан тайпылуға, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүгә рәхсәт бирү турындагы карар проекты буенча ижтимагый фикер алышуларны оештыру һәм үткәрү белән бәйлә чыгымнарны мондый рәхсәт бирү белән кызыксынучы физик яисә юридик зат ясый.

5. Рәхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрларыннан тайпылуға рәхсәт бирү турында карар проекты буенча ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар нәтижәләре турында бәяләмә нигезендә комиссия мондый фикер алышулар яисә тыңлаулар тәмамланган көннән алып унбиш эш көне эчендә мондый рәхсәт бирү турында яисә мондый рәхсәтне бирүдән баш тарту турында тәкъдимнәр әзерли һәм кабул ителгән карарның сәбәпләрен күрсәтеп, күрсәтелгән тәкъдимнәрне жирле администрация башлыгына жиберә.

6. Әлеге статьяның 5 өлешендә күрсәтелгән тәкъдимнәр кергән көннән алып жиде көн эчендә жирле администрация башлыгы рәхсәт ителгән төзелешнең иң чик параметрларыннан тайпылуға, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүгә яисә, кабул ителгән карарның сәбәпләрен күрсәтеп, мондый рәхсәт бирүдән баш тартуға рәхсәт бирү турында карар кабул итә.

6.1. Жирле үзидарә органына әлеге Кодексның 55.32 статьясындагы 2 өлешендә күрсәтелгән дәүләт хакимияте башкарма органынан, вазыйфаи заттан, дәүләт учреждениесеннән яки жирле үзидарә органынан үз белдеге белән төзелешне ачыклау турында хәбәрнамә кергән көннән башлап, мондый төзелеш урнашкан жир участогына карата рәхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең чик параметрларыннан тайпылуға рәхсәт бирү рәхсәт ителми, аны жимергәнче яки билгеләнгән таләпләргә туры китергәнче, жирле үзидарә органы тарафыннан әлеге хәбәрнамәне карау нәтижәләре буенча дәүләт хакимияте башкарма органына, вазыйфаи затка, әлеге Кодексның 55.32 статьясының 2 өлешендә күрсәтелгән һәм әлеге хәбәрнамә кергән дәүләт учреждениесенә яки жирле үзидарә органына, үз белдеге белән төзелгән бинаның билгеләре булуы күренми яки судның үз белдеге белән төзелгән бинаны сүтү яки аны билгеләнгән таләпләргә туры китерү турындагы дөгъва таләпләрен канәгәтләндерүдән баш тарту турындагы карары законлы көченә кергән.

7. Физик яисә юридик зат рәхсәт ителгән төзелешнең чик параметрларыннан тайпылуға, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүгә яисә мондый рәхсәт бирүдән баш тартуға рәхсәт бирү турындагы карарга суд тәртибендә ризасызлык белдерергә хокуклы.

8. Әгәр мондый тайпылу аэродром янындагы территориядә билгеләнгән күчемсез милек объектларыннан файдалануның чикләүләренә туры килмәсә, рәхсәт ителгән төзелешнең иң чик параметрларыннан читкә тайпылуға, капитал

төзелеш объектларын реконструкциялүгә рөхсәт бирү рөхсәт ителми.

4 БҮЛЕК. Жирле үзидарә органнары тарафыннан территорияне планлаштыру документларын эзерләү турында нигезләмәләр

13 статья. Гомуми нигезләмәләр

1. Территорияне планлаштыру документларын эзерләү территорияләрне тотрыклы үстерүне тәмин итү, шул исәптән планлаштыру структурасы элементларын аерып билгеләү, жир кишәрлекләре чикләрен билгеләү, капитал төзелеш объектларын планлаштырып урнаштыру зоналары чикләрен билгеләү максатларында гамәлгә ашырыла.

2. Капитал төзелеш объектын урнаштыру максатларында территорияне планлаштыру документларын эзерләү түбәндәге очрақларда мәжбүри:

1) федераль, региональ яисә жирле әһәмиятгәге капитал төзелеш объектын урнаштыруга бәйле рәвештә дәүләт яисә муниципаль ихтыяжлар өчен жир кишәрлекләрен мәжбүри алу кирәккәндә;

2) кызыл линияләр урнаштыру, үзгәртү яисә гамәлдән чыгару кирәккәндә;

3) жир законнары нигезендә жир кишәрлекләре төзү территорияне ызанлау проекты нигезендә генә гамәлгә ашырылган очрақта жир кишәрлекләре төзәргә кирәккәндә;

4) капитал төзелеш объектын урнаштыру уртақ чиге булган ике һәм аннан да күбрәк муниципаль берәмлекләр территорияләрендә планлаштырыла (мондый капитал төзелеш объектын дәүләт милкендәге яисә муниципаль милектәге жирләрдә яисә жир кишәрлекләрендә урнаштыру планлаштырыла торган очрақтан тыш һәм мондый капитал төзелеш объектын урнаштыру өчен дәүләт яисә муниципаль милектәге жир кишәрлекләрен бирү һәм сервитутлар билгеләү таләп ителми);

5) линияле объектны төзү, реконструкциялү (линия объектын урнаштыру дәүләт яисә муниципаль милектәге жирләрдә яисә жир кишәрлекләрендә планлаштырылган очрақтан тыш һәм мондый линияле объектны урнаштыру өчен дәүләт милкендәге яисә муниципаль милектәге жир кишәрлекләрен бирү һәм сервитутлар билгеләү таләп ителми) планлаштырыла. Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан линия объектын төзү, реконструкциялү өчен территорияне планлаштыру документларын эзерләү таләп ителмәгән башка очрақлар билгеләнергә мөмкин;

6) линия объекты булмаган капитал төзелеш объектын урнаштыру планлаштырыла һәм аның эшчәнлеген тәмин итү өчен махсус сакланылучы табигать территориясе чикләрендә яисә урман фонды жирләре чикләрендә капитал төзелеш объектларын урнаштыру планлаштырыла;

7) территорияне комплекслы үстерү планлаштырыла.

3. Территорияне планлаштыру документларының төрләрә түбәндәгеләр:

1) территорияне планлаштыру проекты;

2) территорияне ызанлау проекты.

4. Чикләрендә территорияне комплекслы үстерүне гамәлгә ашыру күздә тотылмаган, шулай ук линия объектларын урнаштыру планлаштырылмаган территориягә карата, шәһәр төзелеше кодексының 43 статьясындагы 2 өлешендә каралган максатларда территорияне планлаштыру проекты эзерләмичә генә территорияне ызанлау проекты эзерләү рәхсәт ителә.

5. Территорияне планлаштыру проекты территорияне ызанлау проекты эзерләү өчен нигез булып тора, моңа әлегә статьяның 4 өлешендә каралган очраklar керми. Территорияне ызанлау проекты эзерләү территорияне планлаштыру проекты составында яисә аерым документ рәвешендә гамәлгә ашырыла.

6. Территорияне планлаштыру документларына гомуми таләпләр, эчтәлегә, эзерләү һәм раслау тәртибе Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы, «Татарстан Республикасында шәһәр төзелеше эшчәнлегә турында» 2010 елның 25 декабрәндәге 98-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы, башка норматив хокукый актлар белән билгеләнә.

5 БҮЛЕК. Жирдән файдалану һәм төзелеш мәсьәләләре буенча ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар уздыру турында нигезләмәләр

14 статья. Жирдән файдалану һәм төзелеш мәсьәләләре буенча ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар уздыру турында гомуми нигезләмәләр

1. Ижтимагый фикер алышулар яки гавами тыңлаулар жир кишәрлекләре һәм капитал төзелеш объектларында яшәүчеләрнең тормыш шартлары, хокуклары һәм законлы мәнфәгатьләре, хокуклары һәм законлы мәнфәгатьләре өчен кеше хокукларын үтәү максатыннан үткәрелә.

2. Ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар Россия Федерациясе Конституциясе, федераль законнар, Татарстан Республикасы законнары, муниципаль берәмлек уставы, әлегә Кагыйдәләр, башка норматив хокукый актлар нигезендә уздырыла.

3. Жирдән файдалану һәм төзелеш мәсьәләләре буенча жәмәгать фикер алышуларына яисә гавами тыңлауларга түбәндәгеләр чыгарыла:

– жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләре проекты, жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү проектлары;

– Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексында каралган очрақлардан тыш территорияне планлаштыру проектлары һәм территорияне ызанлау проектлары;

– жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләренә рөхсәтләр бирү турындагы карарлар;

– рөхсәт ителгән төзелешнең иң чик параметрларыннан тайпылуға, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүгә рөхсәт бирү турындагы карарлар проектлары.

4. Ижтимагый фикер алышуларны яисә гавами тыңлауларны оештыру һәм үткәрү тәртибе «Әбсәләм авыл жирлегә» муниципаль берәмлегендә яшәүчеләргә жәмәгать фикер алышулары яисә гавами тыңлаулар башлану турында хәбәр итүне, тиешле проект белән таныштыруны, муниципаль берәмлек халкының ижтимагый фикер алышуларында яисә гавами тыңлауларында катнашуны, кабул ителгән карарларның нигезле булуын да кертәп, жәмәгать фикер алышуларының яисә гавами тыңлауларның нәтижеләрен бастырып чыгаруны (халыкка житкерүне) күздә тотарга тиеш.

5. Ижтимагый фикер алышуларны оештыру һәм үткәрүнең тәртибе һәм башка үзенчәлекләре, гавами тыңлаулар Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 5.1 статьясы һәм Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 28 статьясы нигезләмәләре белән билгеләнгән.

6 БҮЛЕК. Жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү турында нигезләмәләр

15 статья. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү тәртибе

1. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 31 - 33 статьяларында каралган тәртиптә гамәлгә ашырыла.

2. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү турындагы мәсьәләне жирле администрация башлыгы тарафыннан карау өчен түбәндәгеләр нигез була:

1) жирлекнең генераль планына, шәһәр округының генераль планына, мондый генераль планнарға яисә муниципаль районны территориаль планлаштыру схемасына үзгәрешләр кертү нәтижәсендә барлыкка килгән муниципаль районны территориаль планлаштыру схемасына жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләренә туры килмәве;

1.1) жирлекнең, шәһәр округының, авылара территориянең жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләрендә кертелгән, аэродром янындагы территориядә билгеләнгән күчәмсез милек объектларыннан файдалануның

чиклүүлөрөн бозуларны бетерү турында Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан вәкаләт бирелгән федераль башкарма хакимият органыннан Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән срокларда үтәү өчен мәҗбүри кәргән күрсәтмә;

2) территорияль зоналарның чикләрен үзгәртү, шәһәр төзелеш регламентларын үзгәртү турында тәкъдимнәр керү;

3) территорияләрдән, мәдәни мирас объектлары территорияләреннән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләренең урнашу урыны турында белешмәләрнең шәһәр төзелеш зоналаштыру картасында чагылдырылган, күрсәтелгән зоналар, территорияләр чикләренең урнашу урыны тасвирламасына туры килмәве;

4) территорияләрдән, федераль, региональ һәм җирле әһәмияттәге истәлекле урыннар территорияләреннән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләрендә тулысынча яисә өлешчә урнашкан җир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануның күчәмсез мөлкәт объектларыннан мондый зоналар, территорияләр чикләрендә файдалануның чиклүүлөрөнә шәһәр төзелеш регламентында билгеләнгән чиклүүләрнең туры килмәве;

5) территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналарны билгеләү, үзгәртү, туктату, мәдәни мирас объекты территориясе чикләрен, федераль әһәмияттәге тарихи җирлек территориясен, региональ әһәмияттәге тарихи җирлек территориясен билгеләү, үзгәртү;

б) территорияне комплекслы үстерү турында карар кабул итү.

3. Җирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү турындагы тәкъдимнәр комиссиягә жибәрелә:

1) федераль башкарма хакимият органнары тарафыннан җирләрдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре федераль әһәмияттәге капитал төзелеш объектларының эшләвенә, урнашуына комачауларга мөмкин булган очрақларда;

2) җирләрдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләре региональ әһәмияттәге капитал төзелеш объектларының эшләвенә, урнашуына каршылык күрсәтә алган очрақларда Россия Федерациясе субъектларының башкарма хакимияте органнары тарафыннан;

3) җирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләре җирле әһәмияттәге капитал төзелеш объектларының эшләвенә, урнашуына комачауларга мөмкин булган очрақларда муниципаль районның җирле үзидарә органнары тарафыннан;

4) җирлекнең, шәһәр округы территориясенә, авылара территорияләренә тиешле территориясендә җирдән файдалануны һәм төзелешне җайга салу тәртибен камилләштерергә кирәк булган очрақларда җирле үзидарә органнары тарафыннан;

5) физик яки юридик затлар тарафыннан инициативалы тәртиптә яисә җирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләрен куллану нәтижәсендә җир кишәрлекләре һәм капитал төзелеш объектлары нәтиҗәле файдаланылмаса, аларның хокук ияләренә зыян китерелсә, җир кишәрлекләренең һәм капитал

төзелеш объектларының бәясе төшсә, гражданның һәм аларның берләшмәләренең хокуклары һәм законлы мәнфәгатьләре тормышка ашырылмаса;

б) Россия Федерациясе тарафыннан төзелгән һәм Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан кабул ителгән территорияне комплекслы үстерү турындагы карарның гамәлгә ашырылуын тәмин итүче вәкаләтле федераль башкарма хакимият органы яисә юридик зат (алга таба - Россия Федерациясе тарафыннан билгеләнгән юридик зат) ;

7) Россия Федерациясе субъекты дәүләт хакимиятенең иң югары башкарма органы, территорияне комплекслы үстерү турында карар кабул иткән жирле үзидарә органы, Россия Федерациясе субъекты тарафыннан төзелгән һәм территорияне комплекслы үстерү турында Россия Федерациясе субъекты кабул иткән карарның (алга таба - Россия Федерациясе субъекты билгеләгән юридик зат) йә территорияне комплекслы үстерү турында карарны гамәлгә ашыру максатларында территорияне комплекслы үстерү турында шартнамә төзелгән зат тарафыннан гамәлгә ашырылуын тәмин итүче юридик зат тарафыннан.

3.1. Әлеге Кагыйдәләренң 31 статьясындагы 3 өлеше нигезендә жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре федераль әһәмияттәге объектларны, региональ әһәмияттәге объектларны, муниципаль районның жирле әһәмияттәге объектларын территориаль планлаштыру документларында каралган жирлек, шәһәр округы территорияләрендә (линия объектларыннан тыш) муниципаль район жирле әһәмияттәге объектларын (линия объектларыннан тыш) урнаштыру мөмкинлегә тәмин ителмәгән очракта, вәкаләтле федераль башкарма хакимият органы, Россия Федерациясе субъекты башкарма хакимиятенең вәкаләтле органы, муниципаль районның вәкаләтле жирле үзидарә органы әлеге объектларны урнаштыруны тәмин итү максатларында жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү турындагы таләпне жирлек башлыгына, шәһәр округы башлыгына жиберә.

3.2. Әлеге статьяның 3.1 өлешендә каралган очракта, жирлек башлыгы әлеге статьяның 3.1 өлешендә күрсәтелгән таләпне алган көннән алып утыз көн эчендә жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертүне тәмин итә.

3.3. Әлеге статьяның 2 өлешендәге 3 - 6 пунктларында һәм 3.1 өлешендә каралган очракларда жирләрдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү максатларында, шулай ук конкрет территориаль зона өчен шәһәр төзелеше регламентында билгеләнгән рөхсәт ителгән файдалану төрләре бер мәртәбә үзгәртелгән очракта, капитал төзелеш объектларының һәм (яисә) капитал төзелеш объектларының элек билгеләнгән иң чик параметрлары үзгәртелмәгән, конкрет территориаль зона өчен шәһәр төзелеше регламентында билгеләнгән капитал төзелеш объектларының бер яисә берничә чик параметры бер тапкыр үзгәртелгән очракта, иҗтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар үткөрү, жирдән файдалану кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү турындагы проектны кабул итү турындагы хәбәрне бастырып чыгару һәм әлеге статьяның 4 өлешендә каралган комиссиянең 4 өлешендә каралган бәяләмәсен эзерләү таләп ителми.

3.4. Территорияне комплекслы үстерү турындагы карарны гамәлгә ашыру максатларында жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертелгән очракта, шул исәптән Шәһәр төзелеше кодексының 30 статьясындагы 5.2 өлеше нигезендә, мондый үзгәрешләр территорияне планлаштыру проектын комплекслы үстерү максатларында төзегән көннән алып туксан көннән дә соңга калмыйча кертелергә тиеш.

4. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәреш кертү турында тәкъдимнәр кERGән көннән алып егерме биш көн эчендә комиссия бәяләмә эзерли, анда жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү турында яисә мондый тәкъдимне кире кагу сәбәпләрен күрсәтеп, кире кагу хакында тәкъдимнәр кертелгән булырга тиеш, һәм бу бәяләмәне жирле администрация башлыгына жиберә.

4.1. Әлеге кагыйдәләрне аэродром янындагы территориядә билгеләнгән күчемсез милек объектларынан файдалануны чикләүгә туры китерүне күздә тоткан жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү турындагы проект комиссия тарафыннан каралмаган.

5. Жирле хакимият башлыгы, комиссия бәяләмәсендәге тәкъдимнәрне исәпкә алып, егерме биш көн эчендә жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәреш кертү турында яисә әлеге кагыйдәләргә үзгәреш кертү турында тәкъдимнәрне кире кагу хакында карар кабул итә һәм, кире кагу сәбәпләрен күрсәтеп, әлеге карарның күчermәсен мөрәжәгать итүчеләргә жиберә.

5.1. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү жирле үзидарәнең вәкиллекле органы тарафыннан гамәлгә ашырыла торган очракта, жирле үзидарәнең вәкиллекле органына жиберелгән жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү турындагы проект күрсәтелгән орган утырышында якындагы утырышта уздырылган көннән дә соңга калмыйча каралырга тиеш.

6. Жирле администрация башлыгы әлеге статьяның 2 өлешендәге 1.1 пунктында күрсәтелгән күрсәтмә Россия Федерациясә Хөкүмәте тарафыннан вәкаләт бирелгән башкарма хакимият органынан алынганнан соң жирләрдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү турында карар кабул итәргә тиеш. Әлеге статьяның 2 өлешендәге 1.1 пунктында күрсәтелгән күрсәтмәгә жирле администрация башлыгы тарафыннан судка шикаять бирелергә мөмкин.

7. Жирле үзидарә органына дәүләт хакимияте башкарма органынан, вазыйфаи заттан, дәүләт учреждениесеннән яки жирле үзидарә органынан Шәһәр төзелеше кодексының 55.32 статьясының 2 өлешендә күрсәтелгән үзбелдеклек белән төзелеш ачыклануы турында хәбәрнамә кERGән көннән башлап, жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә мондый корылма урнашкан территориаль зонага карата жир кишәрлекләрен һәм капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән файдалану төрләре, рөхсәт ителгән төзелеш, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең чик параметрлары, аларга рөхсәт ителгән куллану төре һәм мондый төзелешнең параметрлары, аны сүткәнче яки билгеләнгән таләпләргә туры китергәнче, әгәр дә жирле үзидарә органы әлеге

белдерүне карау нәтижеләре буенча дәүләт хакимияте башкарма органына, вазыйфай затка, дәүләт учреждениесенә яки жирле үзидарә органына, алар шәһәр төзелеше кодексының 55.32 статьясының 2 өлешендә күрсәтелгән һәм алардан әлеге хәбәр килгән, үз белдеге белән төзелешнең билгеләре булу күздә тотылмый яки судның үз белдеге белән төзелешне сүтү яки аны билгеләнгән таләпләргә туры китерү турындагы дэгъва таләпләрен канәгатьләндерүдән баш тарту турындагы карары законлы көченә кергән.

8. Әлеге статьяның 2 өлешендәге 3 - 5 пунктларында каралган очрактарда дәүләт хакимиятенә башкарма органы яисә жирле үзидарә органы территорияләрдән, мәдәни мирас объектлары территорияләреннән файдалануның махсус шартлары булган зоналарны урнаштыруга, федераль әһәмияттәге тарихи жирлекләр, региональ әһәмияттәге тарихи жирлекләр территорияләре чикләрен раслауга вәкаләтле орган жирле администрация башлыгына территорияләрдән, мәдәни мирас объектлары территорияләреннән, федераль әһәмияттәге тарихи жирлекләр территорияләреннән, региональ әһәмияттәге тарихи жирлекләр территорияләреннән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләреннән жирләрдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләрендә чагылдырылу турындагы таләпне жиберә.

9. Әлеге статьяның 8 өлешендә каралган таләпләр кергән очракта, территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар барлыкка килү турында, мәдәни мирас объекты территориясә чикләре турында йә әлеге статьяның 2 өлешендәге 3 - 5 пунктларында каралган нигезләрне ачыкланган көннән алып, жирле администрация башлыгы жирләрдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү өчен әлеге статьяның 2 өлешендәге 3 - 5 пунктларында каралган нигезләрне ачыклау юлы белән жирләрдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләренә үзгәрешләр кертүне тәмин итәргә тиеш. Шул ук вакытта әлеге статьяның 8 өлешендә каралган таләп нигезендә аларны төгәлләштерү максатларында жирләрдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр раслау таләп ителми.

10. Федераль әһәмияттәге мәдәни мирас объектларыннан, федераль әһәмияттәге тарихи жирлекләр территорияләреннән, региональ әһәмияттәге тарихи жирлекләр территорияләреннән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләрен сайлап алу, мондый зоналар, территорияләр чикләрендә жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануның чикләнгән булуын билгеләү, әлеге статьяның 8 өлешендә каралган таләп кергән көннән алып алты айдан артмаска тиеш, территориядән файдалануның махсус шартлары булган зонаның, мәдәни мирас объекты территориясә чикләре турында белешмәләрне билгеләү, үзгәртү яисә туктату турында йә жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү өчен әлеге статьяның 2 өлешендәге 3 - 5 пунктларында каралган нигезләмәләр ачыкланган көннән алып алты айдан арта алмый.

7 БҮЛЕК. Территориаль зоналар чикләре турында белешмәләр

16 статья. Территориаль зоналар чикләре турында белешмәләр

1. Территориаль зоналар чикләре турындагы белешмәләр әлеге Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә мәжбүри кушымта булып тора.

2. Билгеләнгән территорияль зоналар чикләре турындагы белешмәләрдә территорияль зоналар чикләре урынының график тасвирламасы, күчәмсез мөлкәтнең бердәм дәүләт реестрын алып бару өчен файдаланыла торган координаталар системасында әлеге чикләренң характерлы нокталары координаталары исемлеге бар.

3. Территорияль зоналар чикләре урнашу урынының график һәм текст тасвирламасы рәвешләре, территорияль зоналар чикләренң характерлы нокталарының координаталарын билгеләү төгәллеге, күрсәтелгән белешмәләр булган электрон документ форматы, күчәмсез мөлкәтнең бердәм дәүләт реестрын алып бару өлкәсендә дәүләт сәясәтен эшләү һәм норматив-хокукий жайга салу, күчәмсез мөлкәткә дәүләт кадастр исәбен алып бару, күчәмсез мөлкәткә хокукларны һәм алар белән алыш-бирешләренә дәүләт теркәвенә алу, күчәмсез мөлкәтнең бердәм дәүләт реестрында булган белешмәләр бирү функцияләрен гамәлгә ашыручы федераль башкарма хакимият органы тарафыннан билгеләнә.

Татарстан Республикасы
Ютазы район
Советының _____ 20____ ел № _____
караына 2 нче кушымта

Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районы
«Әбсәләм авыл җирлегенә» муниципаль берәмлегенә
ЖИРДӘН ФАЙДАЛАНУ ҺӘМ ТӨЗЕЛЭШ КАГЫЙДӘЛӘРЕ

Шәһәр төзелеш зоналаштыру картасы
(II өлеш)

Шәһәр төзелеш регламентлары
(III өлеш)

ЭЧТӘЛЕК

II өлеш. ШӘҺӘР ТӨЗЕЛЭШЕ ЗОНАЛАШТЫРУ КАРТАСЫ _____	3
8 БҮЛЕК. "ӘБСӘЛӘМ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ" МУНИЦИПАЛЬ БЕРӨМЛЕГЕ ТЕРРИТОРИЯСЕН ШӘҺӘР ТӨЗЕЛЭШЕ ЗОНАЛАШТЫРУ КАРТАСЫ _____	3
17 статья. Шәһәр төзелеш зоналаштыру картасы _____	3
III өлеш. ШӘҺӘР ТӨЗЕЛЭШЕ РЕГЛАМЕНТЛАРЫ _____	4

9 БҮЛЕК. ЖИР КИШӘРЛЕКЛӘРЕН ҺӘМ КАПИТАЛЬ ТӨЗЕЛЭШ
ОБЪЕКТЛАРЫН РӨХСӘТ ИТЕЛГӘН ФАЙДАЛАНУ ТӨРЛӘРЕН БИЛГЕЛӘУ,
ЖИР КИШӘРЛЕКЛӘРЕНЕҢ ЧИК ҮЛЧӘМНӘРЕН ҺӘМ РӨХСӘТ ИТЕЛГӘН
ТӨЗЕЛЭШНЕҢ ЧИК ПАРАМЕТРЛАРЫН БИЛГЕЛӘУ, КАПИТАЛЬ ТӨЗЕЛЭШ
ОБЪЕКТЛАРЫН РЕКОНСТРУКЦИЯЛӘУ ӨЛЭШЕНДӘ ШӘҺӘР ТӨЗЕЛЭШЕ
РЕГЛАМЕНТЛАРЫ _____ 4

18 статья. Территориаль зоналарның төрләре _____ 4

19 статья. Шәһәр төзелеше регламентлары _____ 6

20 статья. Аларга карата шәһәр төзелеше регламентлары кагылмаган,
билгеләнмәгән жирләр

21 статья. Шәһәр төзелеше зоналаштыру картасында күрсәтелгән башка
территорияләр _____ 99

10 БҮЛЕК. ТЕРРИТОРИЯЛӘРНЕ КУЛЛАНУНЫҢ АЕРЫМ ШАРТЛАРЫ
БУЛГАН ЗОНАЛАРДА БИЛГЕЛӘНГӘН ЖИР КИШӘРЛЕКЛӘРЕН ҺӘМ
КАПИТАЛЬ ТӨЗЕЛЭШ ОБЪЕКТЛАРЫН КУЛЛАНУНЫ ЧИКЛӘУ
_____ 100

22 статья. Территорияләрне куллануның аерым шартлары булган зоналарда
билгеләнгән жир участокларын һәм капитал төзелеш объектларын куллану
чикләүләрен тасвирлау _____ 100

23 статья. Аеруча саклана торган табигый территорияләр чикләрендә жир
кишәрлекләрен һәм капитал төзелеш объектларын куллануны чикләүләр
_____ 117

24 статья. Гомуми нигезләмәләр _____ 119

КУШЫМТА №1 _____ 120

II ӨЛЭШ. ШӘҺӘР ТӨЗЕЛЭШЕ ЗОНАЛАШТЫРУ КАРТАСЫ

**8 БҮЛЕК. «Әбсәләм авыл жирлегә» муниципаль берәмлеге
территориясендә шәһәр төзелеше зоналаштыру картасы**

17 статья. Шәһәр төзелеше зоналаштыру картасы

1. «Әбсәләм авыл жирлегә» муниципаль берәмлегенә шәһәр
төзелеше зоналаштыру картасында аларга карата шәһәр төзелеше
регламентлары таралмый һәм билгеләнми торган барлык билгеләнгән
территориаль зоналар һәм башка жирләр күрсәтелгән.

2. Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында шулай ук мәжбүри
тәртиптә жирлек составына керүче торак пунктларның чикләре,
территорияләрдән файдалануның махсус шартлары булган зоналар
чикләре күрсәтелә.

3. Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында, мондый

эшчэнлекне гамэлгэ ашыру планлаштырылган очракта, чиклэрэндэ территорияне комплекслы һәм тотрыклы үстерү эшчэнлеген гамэлгэ ашыру каралган территорияләр мәжбүри тәртиптә билгеләнә. Мондый территорияләрнең чикләре бер яки берничә территориаль зона чиклэрэндә билгеләнә һәм аерым картада күрсәтелә ала. Мондый территориялэргә карата Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы нигезендә территорияне комплекслы һәм тотрыклы үстерү эшчэнлеген гамэлгэ ашыруны күздә тоткан бер яисә берничә шартнамә төзелә.

Чиклэрэндә территорияне комплекслы һәм тотрыклы үстерү эшчэнлеген гамэлгэ ашыру каралган территорияләр «Әбсәләм авыл жирлеген» муниципаль берәмлеге чиклэрэндә билгеләнмәгән, шуңа бәйле рәвештә әлеге Кагыйдәләр материалларында чагылдырылмаган.

4. «Әбсәләм авыл жирлеген» муниципаль берәмлегенен шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы түбәндәге карталар рәвешендә күрсәтелә:

– Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы. Территориаль зоналар.

– Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы. Территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар.

III ӨЛӨШ. ШӘҺӘР ТӨЗЕЛЭШЕ РЕГЛАМЕНТЛАРЫ

9 бүлек. Жир кишәрлеклэрэннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрлэрэн, жир кишәрлеклэрэннән иң чик күләмнэрэн һәм рөхсәт ителгән төзелешнән иң чик параметрларын билгеләү, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләү өлөшнән Шәһәр төзелеше регламентлары

18 статья. Территориаль зоналарның төрлэре.

«Әбсәләм авыл жирлеген» муниципаль берәмлеге территориясендә түбәндәге территориаль зоналар билгеләнә:

1 нче таблица

Территориаль зоналарның төрлэре

Зона индексы	Территориаль зоналар
Ж1	Шәхси торак төзелеше зонасы
Ж2	Аз катлы торак төзелеше зонасы

ОД	Күпфункционале ижтимагый-эшлекле зона
Т	Транспорт инфраструктурасы зонасы
И	Инженерлык инфраструктурасы зонасы
П1	I-II класслы куркынычлыктагы житештерү һәм склад объектлары зонасы
П2	III класслы куркыныч житештерү һәм склад объектлары зонасы
П3	IV-V класслы хәвефлелектәге житештерү һәм склад объектлары зонасы
СХ2	Авыл хужалыгы билгеләнешендәге объектлар зонасы
СХ4	Күмәк бакчачылык һәм яшелчәчелек зонасы
Р2	Рекреацион билгеләнеш зонасы
СН1	Зиратлар урнаштыру зонасы

Билгеләнгән территорияль зоналарны идентификацияләү өчен территорияль зонаның номеры һәм исеме кулланыла. Билгеләнгән территорияль зона исеме түгәрәк жәяләр эчендә төзелгән территорияль зона төре индексын һәм билгеләнгән территорияль зона номерларын үз эченә алган территория зонасы төре исемнән тора.

Территория зонасы индексы территорияль зона төренең индексина туры килә. Территория зоналарына карата әлеге Кагыйдәләр кысаларында «территорияль зона индексы» һәм «территорияль зона төре индексы» терминнарын куллану бер мәгънәгә ия. Бер үк төрле индекс булган барлык территорияль зоналар өчен гомуми шәһәр төзелеше регламенты гамәлдә.

«Әбсәләм авыл жирлегә» муниципаль берәмлеге территориясендә түбәндәге территорияль зоналар билгеләнә:

2 нче таблица

Зона номеры	Зона индексы	Территория зонасы исеме	Зонаның урнашкан урыны
1-1	Ж1	Шәхси торак төзелеше зонасы (Ж1) №1-1	Әбсәләм авылы
1-2	Ж2	Аз катлы торак төзелеше зонасы (Ж2) №1-2	Әбсәләм авылы
1-3	ОД	1-3 номерлы күпфункционале ижтимагый-эшлекле зона	Әбсәләм авылы
1-4	И	1-4 номерлы инженерлык инфраструктурасы зонасы (И)	Әбсәләм авылы
1-5	П3	IV-V класслы куркынычлыктагы житештерү һәм склад объектлары зонасы (П3) №1-5	Әбсәләм авылы
1-6	СХ2	1-6 номерлы авыл хужалыгы билгеләнешендәге объектлар зонасы (СХ2)	Әбсәләм авылы
1-7	Р2	Рекреацион билгеләнеш зонасы (Р2) №1-7	Әбсәләм авылы

1-8	СН1	Зиратлар урнашу зонасы (СН1) №1-8	Әбсәләм авылы
2-1	Ж1	Шәхси торак төзелеше зонасы (Ж1) №2-1	Әбсәләм тимер юл разъезды поселогы
2-2	СХ4	2-2 номерлы күмәк бакчачылык һәм яшелчәчелек зонасы (СХ4)	Әбсәләм тимер юл разъезды поселогы
3-1	Т	Транспорт инфраструктурасы зонасы (Т) №3-1	Әбсәләм авыл жирлеге
3-2	П1	3-2 номерлы I-II класслы хәвәфлелектәге житештерү һәм склад объектлары зонасы	Әбсәләм авыл жирлеге
3-3	П2	3-3 номерлы куркыныч III класслы (П2) житештерү һәм склад объектлары зонасы	Әбсәләм авыл жирлеге
3-4	П3	IV-V класслы хәвәфлелектәге житештерү һәм склад объектлары зонасы (П3) №3-4	Әбсәләм авыл жирлеге
3-5	СХ4	Күмәк бакчачылык һәм яшелчәчелек зонасы (СХ4) №3-5	Әбсәләм авыл жирлеге
3-6	Р2	Рекреацион билгеләнеш зонасы (Р2) №3-6	Әбсәләм авыл жирлеге

19 статья. Шәһәр төзелеше регламентлары

Шәхси торак төзелеше зоналарының шәһәр төзелеше регламенты (Ж1)

Жир кишәрлекләренән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләре, жир кишәрлекләренен иң чик (минималь һәм (яисә) максималь күләмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелешнең иң чик параметрлары, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләү, торак фондының территориаль зонасы Ж1 өчен билгеләнгән 3 нче таблицада, 4 нче таблицада күрсәтелгән.

Шәхси торак төзелеше зоналарының шәһәр төзелеше регламенты (Ж1) әлеге Кагыйдәләр билгеләгән Ж1 индексы булган территориаль зоналарга кагыла.

3 нче таблица

Шәхси торак төзелеш зонасы (Ж1) Рөхсәт ителгән файдалануның төп төрләре

Рөхсәт ителгән файдалану төрөнәң исеме	Рөхсәт ителгән куллану төрөнәң коды	Жир участкаларының иң чик зурлыклары һәм рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары					Рөхсәт ителгән файдалануның ярдәмче төрләре			
		Жир кишәрлекләренен иң чик зурлыклары		Жир кишәрлеген чикләреннән минималь чигенүләр, м	Катлар саны/ төзелеш биеклеге	Төзелешнең максималь проценты	Рөхсәт ителгән файдалану төрөнәң исеме	Рөхсәт ителгән файдалану төрөнәң коды	Жир участкаларының иң чик зурлыклары һәм рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары	
		Минималь майдан (кв.м).	Максималь майдан (кв.м.)						Катларның иң чик саны, төзелешнең чик биеклеге	Төзелешнең максималь проценты
Шәхси торак төзелеше өчен	2.1	1000	2500	5/3	3 кат/15 м	50%				
Шәхси ярдәмче хужалык алып бару өчен (йорт янындагы жир кишәрлеге)	2.2	1000	3000	5/3	3 кат/15 м	40%				
Блоклы торак төзелеше	2.3	1000	2000	5/3	3 кат/15 м	60%				
Автотранспорт саклау	2.7.1.				1 кат/4.5 м		Коммуналь хезмәтләр	3.1.1.		

							күрсәтү			
Гаражларны үз ихтияжлары өчен урнаштыру	2.7.2									
Коммуналь хезмәтләр хезмәтләр	3.1.1.									
Амбулатория-поликлиника хезмәте күрсәтү	3.4.1.						Кибетләр	4.4		
Мәктәпкәчә, башлангыч һәм урта гомуми белем бирү	3.5.1.			10/						
Ижтимагый идарә	3.8						Хезмәт урыны гаражлары	4.9		
Дәүләт идарәсе	3.8.1.						Хезмәт урыны гаражлары	4.9		
Спорт белән шөгыйльләнү өчен майданчыклар	5.1.3									
Тарихи-мәдәни эшчәнлек	9.3									
Су объектларыннан гомуми файдалану	11.1									
Су объектларыннан махсус файдалану	11.2									
Гидротехник корылмалар	11.3									
Гомуми файдаланудагы жир кишәрлекләре (территорияләр)	12.0									
Урам-юл челтәре	12.0.1									
Территорияне төзекләндерү	12.0.2									

3 нче таблицкага искәrmә: билгеләнгән күрсәткечләр булмаганда территориаль зоналарның чикләре урынын тасвирлауның текстлы һәм электрон форматын корректлы тутыру максатларында ячейкалар тутырылмый.

**Шәхси торак төзелеше зонасы (Ж1).
Файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләре**

Рөхсәт ителгән файдалану төрөнәң исеме	Рөхсәт ителгән файдалану төрөнәң коды	Жир участкаларының иң чик зурлыклары һәм рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары					Рөхсәт ителгән файдалануның ярдәмче төрләре			
		Жир кишәрлекләренен иң чик зурлыклары		Жир кишәрлеге чикләренн ән минималь чигенүләр, м	Катлар саны/ төзелеш биеклеге	Төзелешнең максималь проценты	Рөхсәт ителгән файдалану төрөнәң исеме	Рөхсәт ителгән төрө коды	Жир участкаларының иң чик зурлыклары һәм рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары	
		Минималь мәйдан (кв.м.)	Максималь мәйдан (кв.м.)						Катларның иң чик саны/ төзелешнең иң чик биеклеге	Төзелешнең максималь проценты
Аз катлы күпфатирлы торак төзелеше	2.1.1.				4 кат (мансардны да кертәп)/ 20 м	75%	Автотранспорт саклау	2.7.1.	1 кат, 4.5 м	20%
							Коммуналь хезмәтләр күрсәтү	3.1.1.		
Торак төзелешенә хезмәт күрсәтү	2.7									
Коммуналь хезмәт күрсәтү	3.1						Хезмәт урыны гаражлары	4.9		
Коммуналь хезмәтләр күрсәтүне тәмин итүче оешмаларның административ биналары	3.1.2.						Хезмәт урыны гаражлары	4.9		
Социаль хезмәт күрсәтү йортлары	3.2.1.									
Халыкка социаль ярдәм күрсәтү	3.2.2.									
Элемтә хезмәте күрсәтү	3.2.3									

Тулай торақлар	3.2.4						Көнкүреш хезмәте	3.3		
Көнкүреш хезмәте	3.3									
Мәдәни-ял итү эшчәнлегә объектлары	3.6.1.									
Дини файдалану	3.7									
Дини йолаларны гамәлгә ашыру	3.7.1.									
Дини идарә һәм белем биру	3.7.2.									
Гидрометеорология һәм аның белән чиктәш өлкәләр өлкәсендә эшчәнлекне тәмин итү	3.9.1.									
Амбулатор ветеринария хезмәте күрсәтү	3.10.1						Кибетләр	4.4		
Эшлекле идарә	4.1						Автотранспорт саклау	2.7.1.	1 кат, 4.5 м	20%
							Хезмәт урыны гаражлары	4.9		
Кибетләр	4.4				3 кат/		Жәмәгать туклануы	4.6		
Банк һәм иминиятләү эшчәнлегә	4.5				2 кат/					
Жәмәгать туклануы	4.6				2 кат/					
Кунакханә хезмәте	4.7				3 кат/		Жәмәгать туклануы	4.6		
Автомобиль юу урыннары	4.9.1.3				2 кат/10 м.		Автомобильләрне ремонтлау	4.9.1.4	2 кат, 10 м	
Автомобильләрне ремонтлау	4.9.1.4				2 кат/10 м.		Автомобиль юу урыннары	4.9.1.3	2 кат, 10 м	
Элемтә	6.8									
Бакчачылык алып бару	13.1		1500	0/0		0%				
Бакчачылык алып бару	13.2		1500							

4 нче таблицкага искәрмә: билгеләнгән күрсәткечләр булмаганда территорияль зоналарның чикләре урынын тасвирлауның текстлы һәм электрон форматын корректлы тутыру максатларында ячейкалар тутырылмый.

Аз катлы торак төзелеше зонасы (Ж2)

Ж2 территориаль зонасы өчен билгелэнгән жир кишәрлекләрәннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләрә, жир кишәрлекләрәннән иң чик (минималь һәм (яисә) максималь күләмнәрә һәм рөхсәт ителгән төзелешнән иң чик параметрлары, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләү, 5 нче таблицада, 6 нчы таблицада күрсәтелгән.

Аз катлы торак төзелеше зоналарының шәһәр төзелеше регламенты (Ж2) әлегә Кагыйдәләр билгеләгән Ж2 индексы булган территориаль зоналарга кагыла.

5 нче таблица

Аз катлы торак төзелеше зонасы (Ж2). Рөхсәт ителгән файдалануның төп төрләрә

Рөхсәт ителгән файдалану төрөнән исемә	Рөхсәт ителгән куллану төрөнән коды	Жир участкаларының иң чик зурлыклары һәм рөхсәт ителгән төзелешнән, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнән иң чик параметрлары					Рөхсәт ителгән файдалануның ярдәмчә төрләрә			
		Жир кишәрлекләрәннән иң чик зурлыклары		Жир кишәрлегә чикләрәннән минималь чигенүләр, м	Катлар саны/ төзелеш биеклегә	Төзелешнән максималь проценты	Рөхсәт ителгән файдалану төрөнән исемә	Рөхсәт ителгән файдалану төрөнән коды	Жир участкаларының иң чик зурлыклары һәм рөхсәт ителгән төзелешнән, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнән иң чик параметрлары	
		минималь майдан (кв.м.)	максималь майдан (кв.м.)						Катларның иң чик саны/ төзелешнән иң чик биеклегә	Төзелешнән максималь проценты
Аз катлы күпфатирлы торак төзелеше	2.1.1.				4 кат (мансардны да кертеп)/ 20 м	75%	Автотранспорт саклау	2.7.1.	1 кат, 4.5 м	20%
							Коммуналь хезмәтләр күрсәтү	3.1.1.		
Блоклы торак төзелеше	2.3	1000	2000	5/3	3 кат/15 м	60%				
Автотранспорт саклау	2.7.1.				1 кат/4.5 м.		Коммуналь хезмәтләр	3.1.1.		

Коммуналь хезмәтләр хезмәтләр	3.1.1.									
Амбулатория-поликлиника хезмәте күрсәтү	3.4.1.						Кибетләр	4.4		
Мәктәпкәчә, башлангыч һәм урта гомуми белем бирү	3.5.1.			10/						
Ижтимагый идарә	3.8						Хезмәт урыны гаражлары	4.9		
Дәүләт идарәсе	3.8.1.						Хезмәт урыны гаражлары	4.9		
Кибетләр	4.4				3 кат/		Жәмәгать туклануы	4.6		
Спорт белән шөгылләнү өчен майданчыклар	5.1.3									
Тарихи-мәдәни эшчәнлек	9.3									
Су объектларыннан гомуми файдалану	11.1									
Су объектларыннан махсус файдалану	11.2									
Гидротехник корылмалар	11.3									
Гомуми файдаланудагы жир кишәрлекләре (территорияләр)	12.0									
Урам-юл челтәре	12.0.1									
Территорияне төзекләндерү	12.0.2									

5 нче таблицкага искәrmә: билгеләнгән күрсәткечләр булмаганда территориаль зоналарның чикләре урынын тасвирлауның текстлы һәм электрон форматын корректлы тугыру максатларында ячейкалар тугырылмый.

6 нчы таблица

Аз катлы торак төзелеше зонасы (Ж2).
Файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләр

Рөхсәт ителгән файдалану төрөнөң исеме	Рөхсәт ителгән файдалану төрөнөң коды	Жир участкаларының иң чик зурлыклары һәм рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары					Рөхсәт ителгән файдалануның ярдәмче төрләр			
		Жир кишәрлекләренен иң чик зурлыклары		Жир кишәрлеге чикләренн ән минимал чигенүләр, м	Катлар саны/ төзелеш биеклеге	Төзелешнең максимал проценты	Рөхсәт ителгән файдалану төрөнөң исеме	Рөхсәт ителгән файдалану төрө коды	Жир участкаларының иң чик зурлыклары һәм рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары	
		Минимал мәйдан (кв.м.)	Максимал мәйдан (кв.м.)						Катларның иң чик саны/ төзелешнең иң чик биеклеге	Төзелешнең максимал проценты
Шәхси торак төзелеше өчен	2.1	1000	2500	5/3	3 кат/15 м	50%				
Шәхси ярдәмче хужалык алып бару өчен (йорт янындагы жир кишәрлеге)	2.2	1000	3000	5/3	3 кат/15 м	40%				
Уртача катлы торак төзелеше	2.5				8 кат		Автотранспорт саклау	2.7.1.	1 кат, 4.5 м	20%
							Коммуналь хезмәтләр күрсәтү	3.1.1.		
							Көнкүреш хезмәте	3.3		
Торак төзелешенә хезмәт күрсәтү	2.7									
Коммуналь хезмәт күрсәтү	3.1						Хезмәт урыны гаражлары	4.9		

Коммуналь хезмэтлэр күрсэтүне тээмин итүче оешмаларның административ биналары	3.1.2.					Хезмэт урыны гаражлары	4.9		
Социаль хезмэт күрсэтү йортлары	3.2.1.								
Халыкка социаль ярдәм күрсэтү	3.2.2.								
Элемтә хезмәте күрсэтү	3.2.3								
Тулай торақлар	3.2.4					Көнкүреш хезмәте	3.3		
Көнкүреш хезмәте	3.3								
Мәдәни-ял итү эшчәнлегә объектлары	3.6.1.								
Дини файдалану	3.7								
Дини йолаларны гамәлгә ашыру	3.7.1.								
Дини идарә һәм белем бирү	3.7.2.								
Гидрометеорология һәм аның белән чиктәш өлкәләр өлкәсендәге эшчәнлекне тээмин итү	3.9.1.								
Амбулатор ветеринария хезмәте күрсэтү	3.10.1					Кибетләр	4.4		
Эшлекле идарә	4.1					Автотранспорт саклау	2.7.1.	1 кат, 4.5 м	20%
						Хезмэт урыны гаражлары	4.9		
Банк һәм иминият эшчәнлегә	4.5			2 кат/					

Жәмәгать туклануы	4.6			2 кат/					
Кунакханә хезмәте	4.7			3 кат/		Жәмәгать туклануы	4.6		
Автомобиль юу урыннары	4.9.1.3			2 кат/10 м.		Автомобильләрне ремонтлау	4.9.1.4	2 кат, 10 м	
Автомобильләрне ремонтлау	4.9.1.4			2 кат/10 м.		Автомобиль юу урыннары	4.9.1.3	2 кат, 10 м	
Элемтә	6.8								
Урамнан тыш транспорт	7.6					Кибетләр	4.4		
						Жәмәгать туклануы	4.6		
Бакчачылык алып бару	13.1		1500	0/0		0%			
Бакчачылык алып бару	13.2		1500						

6 нчы таблицага искәрмә: билгеләнгән күрсәткечләр булмаганда территориаль зоналарның чикләре урынын тасвирлауның текстлы һәм электрон форматын корректлы тутыру максатларында ячейкалар тутырылмый.

Күпфункцияле ижтимагый-эшлекле зона (ОД)

Жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләре, жир кишәрлекләренен иң чик (минималь һәм (яисә) максималь күләмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелешнең иң чик параметрлары, капиталъ төзелеш объектларын реконструкцияләү, территория зонасы өчен билгеләнгән 7 нче таблицада, 8 нче таблицада күрсәтелгән.

Күпфункцияле ижтимагый-эшлекле зонаның шәһәр төзелеше регламенты әлеге Кагыйдәләрдә билгеләнгән ОД индексы булган территориаль зоналарга кагыла.

7 нче таблица

Күпфункцияле ижтимагый-эшлекле зона (ОД).

Рөхсәт ителгән файдалануның төп төрләре

Рөхсәт ителгән файдалану төренен исеме	Рөхсәт ителгән куллану төренен коды	Жир участкаларының иң чик зурлыклары һәм рөхсәт ителгән төзелешнең, капиталъ төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары				Рөхсәт ителгән файдалануның ярдәмче төрләре				
		Жир кишәрлекләренен иң чик зурлыклары		Жир кишәрлеген чикләреннән минималь чигенүләр, м	Катлар саны/ төзелеш биеклеге	Төзелешнең максималь проценты	Рөхсәт ителгән файдалану төренен исеме	Рөхсәт ителгән файдалану төренен коды	Жир участкаларының иң чик зурлыклары һәм рөхсәт ителгән төзелешнең, капиталъ төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары	
		Минималь майдан (кв.м).	Максималь майдан (кв.м.)						Катларның иң чик саны/ төзелешнең иң чик биеклеге	Төзелешнең максималь проценты
Торак төзелешенә хезмәт күрсәтү	2.7									
Коммуналь хезмәт күрсәтү	3.1					Хезмәт урыны гаражлары	4.9			
Коммуналь хезмәтләр күрсәтү	3.1.1.									
Коммуналь хезмәтләр күрсәтүне тәэмин итүче оешмаларның административ биналары	3.1.2.					Хезмәт урыны гаражлары	4.9			
Халыкка социаль	3.2.2.									

ярдәм күрсәтү										
Элемтә хезмәте күрсәтү	3.2.3									
Көнкуреш хезмәте	3.3									
Амбулатория-поликлиника хезмәте күрсәтү	3.4.1.						Кибетләр	4.4		
Стационар медицина хезмәте	3.4.2.						Кибетләр	4.4		
							Хезмәт урыны гаражлары	4.9		
Мәктәпкәчә, башлангыч һәм урта гомуми белем бирү	3.5.1.			10						
Урта һәм югары һөнәри белем бирү	3.5.2.			10			Тулай торақлар	3.2.4		
Мәдәни-ял итү эшчәнлеге объектлары	3.6.1.									
Дини файдалану	3.7									
Дини йолаларны гамәлгә ашыру	3.7.1.									
Дини идарә һәм белем бирү	3.7.2.									
Ижтимагый идарә	3.8						Хезмәт урыны гаражлары	4.9		
Дәүләт идарәсе	3.8.1.						Хезмәт урыны гаражлары	4.9		
Вәкиллек эшчәнлеге	3.8.2.									
Фәнни тикшеренүләр үткәрү	3.9.2						Хезмәт урыны гаражлары	4.9		
Амбулатор ветеринария хезмәте күрсәтү	3.10.1						Кибетләр	4.4		
Эшлекле идарә	4.1						Хезмәт урыны гаражлары	4.9		
Кибетләр	4.4				3 кат/		Жәмәгать туклануы	4.6		
Банк һәм иминият эшчәнлеге	4.5				2 кат/					
Жәмәгать туклануы	4.6				3 кат/					
Кунакханә хезмәте	4.7				5 кат/		Жәмәгать туклануы	4.6		
Күңел ачу чаралары	4.8.1						Кибетләр	4.4		

							Жәмөгаты туклануы	4.6		
							Хезмэт урыны гаражлары	4.9		
Автомобиль юу урыннары	4.9.1.3				2 кат / 10 м		Автомобильләр не ремонтлау	4.9.1.4		
Спорт-гамаша чараларын тээмин итү	5.1.1.									
Биналарда спорт белән шөгьльләнүне тээмин итү	5.1.2.						Жәмөгаты туклануы	4.6		
Спорт белән шөгьльләнү өчен майданчыклар	5.1.3									
Тарихи-мәдәни эшчәнлек	9.3									
Су объектларыннан гомуми файдалану	11.1									
Су объектларыннан махсус файдалану	11.2									
Гидротехник корылмалар	11.3									
Гомуми файдаланудагы жир кишәрлекләре (территорияләр)	12.0									
Урам-юл челтәре	12.0.1									
Территорияне төзекләндерү	12.0.2									

7 нче таблицкага искәрмә: билгеләнгән күрсәткечләр булмаганда территориаль зоналарның чикләре урынын тасвирлауның текстлы һәм электрон форматын корректлы тутыру максатларында ячейкалар тутырылмый.

8 нче таблица

Күпфункцияле ижтимагый-эшлекле зона (ОД).
Файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләре

Рөхсәт ителгән файдалану төренең исеме	Рөхсәт ителгән файдалану	Жир участкаларының иң чик зурлыклары һәм рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары	Рөхсәт ителгән файдалануның ярдәмче төрләре
---	---	--	--

	төрөнөң коды	Жир кишэрлеклөрөнөң иң чик зурлыклары		Жир кишэрлеге чиклөрөнн эн минималь чигенүлөр, м	Катлар саны/ төзелеш биекlege	Төзелешнең максималь проценты	Рөхсәт ителгән фйдалану төрөнөң исеме	Рөхсәт ителгән фйдалану төрөнөң коды	Жир участокларының иң чик зурлыклары һәм рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләнүең иң чик параметрлары	
		Минималь майдан (кв.м.)	Максималь майдан (кв.м.)						Катларның иң чик саны/ төзелешнең иң чик биекlege	Төзелешнең максималь проценты
Шәхси торак төзелеш өчен	2.1	1000	2500	5/3	3 кат/15 м	50%				
Аз катлы күпфатирлы торак төзелеш	2.1.1.				4 кат (мансардны да кертеп)/ 20 м	75%	Автотранспорт саклау	2.7.1.	1 кат, 4.5 м	20%
							Коммуналь хезмәтләр күрсәтү	3.1.1.		
Шәхси ярдәмче хужалык алып бару өчен (йорт янындагы жир кишэрлеге)	2.2	1000	2500	5/3	3 кат/15 м	40%				
Блоклы торак төзелеш	2.3	1000	2500	5/3	3 кат/15 м	60%				
Уртача катлы торак төзелеш	2.5				8 кат/		Автотранспорт саклау	2.7.1.	1 кат, 4.5 м	20%
							Коммуналь хезмәтләр күрсәтү	3.1.1.		
							Көн күреш хезмәте	3.3		
Автотранспорт саклау	2.7.1.				1 кат/4.5 м		Коммуналь хезмәтләр күрсәтү	3.1.1.		
Социаль хезмәт күрсәтү йортлары	3.2.1.									
Махсус билгеләнештәге медицина оешмалары	3.4.3.									

Гидрометеорология һәм аның белән чиктәш өлкәләр өлкәсендәге эшчәнлекне тәмин итү	3.9.1.									
Фәнни сынаулар үткәру	3.9.3						Хезмәт урыны гаражлары	4.9		
Сәүдә объектлары (сәүдә үзәкләре, сәүдә-күңел ачу үзәкләре (комплекслар))	4.2									
Базарлар	4.3						Жәмәгать туклануы	4.6		
Хезмәт урыны гаражлары	4.9						Автомобиль юу урыннары	4.9.1.3	2 кат, 10 метр	
Транспорт чараларына ягулык салу	4.9.1.1						Автомобиль юу урыннары	4.9.1.3	2 кат, 10 метр	
							Автомобильләр не ремонтлау	4.9.1.4	2 кат, 10 метр	
Юл ялын тәмин итү	4.9.1.2									
Автомобильләрне ремонтлау	4.9.1.4				2 кат/10 м.		Автомобиль юу урыннары	4.9.1.3	2 кат, 10 м	
Күргәзмә-ярминкә эшчәнлеге	4.10									
Спорт белән шөгыйльләнү өчен жиһазландырылган мәйданчыклар	5.1.4									
Су спорты	5.1.5.									
Элемтә	6.8									
Пассажирлар йөртүгә хезмәт күрсәтү	7.2.2									
Гомуми файдаланудагы транспорт туктальшлары	7.2.3									
Һава транспорты	7.4									
Урамнан тыш транспорт	7.6						Кибетләр	4.4		
							Жәмәгать	4.6		

							туклануы			
Оборонаны һәм куркынычсызлыкны тээмин итү	8.0									
Эчке хокук тәртибен тээмин итү	8.3									

8 нче таблицага искәrmә: билгеләнгән күрсәткечләр булмаганда территориаль зоналарның чикләре урынын тасвирлауның текстлы һәм электрон форматын корректлы тутыру максатларында ячейкалар тутырылмый.

Транспорт инфраструктурасы зонасы (Т)

Т территориаль зонасы өчен билгелэнгән жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләре, жир кишәрлекләренең иң чик (минималь һәм (яисә) максималь күләмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелешнең иң чик параметрлары, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләү 9 нчы таблицада, 10 нчы таблицада күрсәтелгән.

Транспорт инфраструктурасы зонасының шәһәр төзелеше регламенты (Т) әлеге Кагыйдәләрдә билгелэнгән Т индексы булган территориаль зоналарга кагыла.

9 нчы таблица

Транспорт инфраструктурасы зонасы (Т). Рөхсәт ителгән файдалануның төп төрләре

Рөхсәт ителгән файдалану төренең исеме	Рөхсәт ителгән куллану төренең коды	Жир участкаларының иң чик зурлыклары һәм рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары					Рөхсәт ителгән файдалануның ярдәмче төрләре			
		Жир кишәрлекләренең иң чик зурлыклары		Жир кишәрлеге чикләренн ән минималь чигенүләр, м	Катлар саны/ төзелеш биекlege	Төзелешнең максималь проценты	Рөхсәт ителгән файдалану төренең исеме	Рөхсәт ителгән файдалану төренең коды	Жир участкаларының иң чик зурлыклары һәм рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары	
		Минималь мәйдан (кв.м).	Максималь мәйдан (кв.м.)						Катларның иң чик саны/ төзелешнең иң чик биекlege	Төзелешнең максималь проценты
Күчмә торак	2.4					0%	Коммуналь хезмәтләр күрсәтү	3.1.1.		
Автотранспорт саклау	2.7.1.				1 кат/4.5 м		Коммуналь хезмәтләр күрсәтү	3.1.1.		
Коммуналь хезмәт күрсәтү	3.1						Хезмәт урыны гаражлары	4.9		
Коммуналь хезмәтләр күрсәтү	3.1.1.									

Коммуналь хезмэтлэр күрсэтүне тээмин итүче оешмаларның административ биалары	3.1.2.						Хезмэт урыны гаражлары	4.9		
Гидрометеорология һәм аның белән чиктәш өлкәләр өлкәсендәге эшчәнлекне тээмин итү	3.9.1.									
Хезмэт урыны гаражлары	4.9						Автомобиль юу урыннары	4.9.1.3	2 кат, 10 метр	
Транспорт чараларына ягулык салу	4.9.1.1						Автомобиль юу урыннары	4.9.1.3	2 кат, 10 метр	
							Автомобильләрне ремонтлау	4.9.1.4	2 кат, 10 метр	
Юл ялын тээмин итү	4.9.1.2									
Автомобиль юу урыннары	4.9.1.3				2 кат/10 м		Автомобильләрне ремонтлау	4.9.1.4	2 кат, 10 метр	
Автомобильләрне ремонтлау	4.9.1.4				2 кат/10 м		Автомобиль юу урыннары	4.9.1.3	2 кат, 10 метр	
Тимерьул юллары	7.1.1									
Тимерьулда йөк ташуга һәм кешеләр йөртүгә хезмэт күрсәтү	7.1.2									
Автомобиль юлларын урнаштыру	7.2.1									
Пассажирлар йөртүгә хезмэт күрсәтү	7.2.2									
Гомуми файдаланудагы транспорт тукталышлары	7.2.3									
Су транспорты	7.3									
Һава транспорты	7.4									
Урамнан тыш транспорт	7.6						Кибетләр	4.4		
							Жәмәгать	4.6		

							туклануы			
Су объектларыннан гомуми файдалану	11.1									
Су объектларыннан махсус файдалану	11.2									
Гидротехник корылмалар	11.3									
Урам-юл челтәре	12.0.1									
Территорияне төзекләндерү	12.0.2									

9 нчы таблицага искәрмә: билгеләнгән күрсәткечләр булмаганда территориаль зоналарның чикләре урынын тасвирлауның текстлы һәм электрон форматын корректлы тугыру максатларында ячейкалар тугырылмый.

**Транспорт инфраструктурасы зонасы (Т).
Файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләр**

Рөхсәт ителгән файдалану төренең исеме	Рөхсәт ителгән файдалану төрөнөң коды	Жир участкаларының иң чик зурлыклары һәм рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары				Рөхсәт ителгән файдалануның ярдәмче төрләр				
		Жир кишәрлекләренен иң чик зурлыклары		Жир кишәрлеге чикләренн ән минимал чигенүләр, м	Катлар саны/ төзелеш биеклеге	Төзелешнең максимал проценты	Рөхсәт ителгән файдалану төрөнөң исеме	Рөхсәт ителгән файдалану төрөнөң коды	Жир участкаларының иң чик зурлыклары һәм рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары	
		Минимал ь майдан (кв.м.)	Максималь майдан (кв.м.)						Катларның иң чик саны/ төзелешнең иң чик биеклеге	Төзелешнең максимал проценты
Элементә	6.8									

10 нчы таблицага искәрмә: билгеләнгән күрсәткечләр булмаганда, территориаль зоналарның чикләре урынын тасвирлауның текстлы һәм электрон форматын корректлы тугыру максатларында ячейкалар тугырылмый.

Инженерлык инфраструктурасы зонасы (И)

Жир кишэрлеклэреннэн һәм капиталъ төзелеш объектларыннан рөхсэт ителгән файдалану төрлэре, жир кишэрлеклэренен иң чик (минималь һәм (яисә) максималь күләмнәре һәм рөхсэт ителгән төзелешнең иң чик параметрлары, капиталъ төзелеш объектларын реконструкцияләү, территориаль зона өчен билгеләнгән 11 нче таблицада, 12 нче таблицада күрсәтелгән.

Инженерлык инфраструктурасы зоналарының шәһәр төзелеш регламенты (И) әлеге Кагыйдәләрдә билгеләнгән И индексы булган территориаль зоналарга кагыла.

11 нче таблица

Инженерлык инфраструктурасы зонасы (И). Рөхсэт ителгән файдалануның төп төрлэре

Рөхсэт ителгән файдалану төренен исеме	Рөхсэт ителгән куллану төренен коды	Жир участкаларының иң чик зурлыклары һәм рөхсэт ителгән төзелешнең, капиталъ төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары				Рөхсэт ителгән файдалануның ярдәмче төрлэре				
		Жир кишэрлеклэренен иң чик зурлыклары		Жир кишэрлеге чикләреннән минималь чигенүләр, м	Катлар саны/ төзелеш биеклеге	Төзелешнең максималь проценты	Рөхсэт ителгән файдалану төренен исеме	Рөхсэт ителгән файдалану төренен коды	Жир участкаларының иң чик зурлыклары һәм рөхсэт ителгән төзелешнең, капиталъ төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары	
		минималь майдан (кв.м.)	максималь майдан (кв.м.)						Катларның иң чик саны/ төзелешнең иң чик биеклеге	Төзелешнең максималь проценты
Автотранспорт саклау	2.7.1.				1 кат/4.5 м		Коммуналь хезмәтләр күрсәтү	3.1.1.		
Коммуналь хезмәт күрсәтү	3.1						Хезмәт урыны гаражлары	4.9		
Коммуналь хезмәтләр күрсәтү	3.1.1.									
Коммуналь хезмәтләр күрсәтүне тәэмин итүче оешмаларның административ биналары	3.1.2.						Хезмәт урыны гаражлары	4.9		

Гидрометеорология һәм аның белән чиктәш өлкәләр өлкәсендәге эшчәнлекне тәмин итү	3.9.1.									
Хезмәт урыны гаражлары	4.9						Автомобиль юу урыннары	4.9.1.3		
Энергетика	6.7									
Торба үткәргеч транспорт	7.5									
Су объектларыннан гомуми файдалану	11.1									
Су объектларыннан махсус файдалану	11.2									
Гидротехник корылмалар	11.3									
Урам-юл челтәре	12.0.1									
Территорияне төзекләндерү	12.0.2									

11 нче таблицага искәrmә: билгеләнгән күрсәткечләр булмаганда территориаль зоналарның чикләре урынын тасвирлауның текстлы һәм электрон форматын корректлы тутыру максатларында ячейкалар тутырылмый.

**Инженерлык инфраструктурасы зонасы (И).
Файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләре**

Рөхсәт ителгән файдалану төренең исеме	Рөхсәт ителгән файдалану төренең коды	Жир участкаларының иң чик зурлыклары һәм рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары				Рөхсәт ителгән файдалануның ярдәмче төрләре				
		Жир кишәрлекләренең иң чик зурлыклары		Жир кишәрлеге чикләренн ән минималь чигенүләр, м	Катлар саны/ төзелеш биеклеге	Төзелешнең максималь проценты	Рөхсәт ителгән файдалану төренең исеме	Рөхсәт ителгән файдалану төренең коды	Жир участкаларының иң чик зурлыклары һәм рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары	
		Минимал ь майдан (кв.м.)	Максималь майдан (кв.м.)						Катларның иң чик саны/ төзелешнең иң чик биеклеге	Төзелешнең максималь проценты
Кибетләр	4.4				3 кат/		Жәмәгать туклануы	4.6		
Элемтә	6.8									
Һава транспорты	7.4									

12 нче таблицкага искәrmә: билгеләнгән күрсәткечләр булмаганда территориаль зоналарның чикләре урынын тасвирлауның текстлы һәм электрон форматын корректлы тугыру максатларында ячейкалар тугырылмый.

I-II класслы хэвэфлелектэге житештерү һәм склад объектлары зонасы (П1)

Жир кишәрлекләренән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләре, жир кишәрлекләренән иң чик (минималь һәм (яисә) максималь күләмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелешнең иң чик параметрлары, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләү, П1 территориаль зонасы өчен билгеләнгән 13 нче таблицада, 14 нче таблицада күрсәтелгән.

I-II класслы хэвэфлелектэге житештерү һәм склад объектлары зоналарының шәһәр төзелеше регламенты (П1) әлеге Кагыйдәләр билгеләгән П1 индексы булган территориаль зоналарга кагыла.

13 нче таблица

I-II класслы хэвэфлелектэге житештерү һәм склад объектлары зонасы (П1).

Рөхсәт ителгән файдалануның төп төрләре

Рөхсәт ителгән файдалану төренен исеме	Рөхсәт ителгән куллану төренен коды	Жир участкаларының иң чик зурлыклары һәм рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары				Рөхсәт ителгән файдалануның ярдәмче төрләре				
		Жир кишәрлекләренен иң чик зурлыклары		Жир кишәрлеге чикләренән минималь чигенүләр, м	Катлар саны/ төзелеш биекlege	Төзелешнең максималь проценты	Рөхсәт ителгән файдалану төренен исеме	Рөхсәт ителгән файдалану төренен коды	Жир участкаларының иң чик зурлыклары һәм рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик	
		минималь майдан (кв.м.)	максималь майдан (кв.м.)						Катларның иң чик саны/ төзелешнең иң чик биекlege	Төзелешнең максималь проценты
Авыл хужалыгы продукциясен саклау һәм эшкәртү	1.15						Коммуналь хезмәтләр күрсәтү	3.1.1.		
Коммуналь хезмәт күрсәтү	3.1						Хезмәт урыны гаражлары	4.9		
Коммуналь хезмәтләр	3.1.1.									
Оешмаларның түбәндәгеләрне тәэмин итүче	3.1.2.						Хезмәт урыны гаражлары	4.9		

коммуналь хезмэтлэр күрсэгү											
Гидрометеорология һәм аның белән чиктэш өлкэлэр өлкәсендәге эшчәнлекне тәмин итү	3.9.1.										
Фәнни сынаулар	3.9.2						Хезмэт урыны гаражлары	4.9			
Фәнни сынаулар үткөрү	3.9.3						Хезмэт урыны гаражлары	4.9			
Эшлекле идарә	4.1						Автотранспорт саклау	2.7.1.	1 кат, 4.5 м	20%	
Хезмэт урыны	4.9						Автомобиль юу урыннары	4.9.1.3	2 кат, 10 м.		
							Автомобильләрне ремонтлау	4.9.1.4	2 кат, 10 м.		
Житештерү эшчәнлеге	6.0										
Авыр сәнәгать	6.2										
Автомобиль төзелеше сәнәгате	6.2.1										
Жиңел сәнәгать	6.3										
Фармацевтика сәнәгате	6.3.1.										
Азык-төлек сәнәгате	6.4						Кибетләр	4.4			

Нефть-химия сәнәгате	6.5									
Төзелеш сәнәгате	6.6									
Элемтә	6.8									
Складлар	6.9						Кибетләр	4.4		
Склад майданчыклары	6.9.1									
Целлюлоза - кәгазь сәнәгате	6.11									
Фәнни-житештерү эшчәнлеге	6.12						Тулай тораклар	3.2.4		
Су объектларыннан гомуми файдалану	11.1									
Су объектларыннан махсус файдалану	11.2									
Гидротехник корылмалар	11.3									
Урам-юл челтәре	12.0.1									
Территорияне төзекләндерү	12.0.2									

13 нче таблицкага искәрмә: билгеләнгән күрсәткечләр булмаганда территорияль зоналарның чикләре урынын тасвирлауның текстлы һәм электрон форматын корректлы тутыру максатларында ячейкалар тутырылмый.

I-II класслы хәвефлелектәге житештерү һәм склад объектлары зонасы (П1).

Файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләре

Рөхсәт ителгән файдалану төренең исеме	Рөхсәт ителгән файдалану төренең коды	Жир участкаларының иң чик зурлыклары һәм рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары				Рөхсәт ителгән файдалануның ярдәмче төрләре				
		Жир кишәрлекләренең иң чик зурлыклары		Жир кишәрлеге чикләреннән минималь чигенүләр, м	Катлар саны/ төзелеш биеклеге	Төзелешнең максималь проценты	Рөхсәт ителгән файдалану төренең исеме	Рөхсәт ителгән файдалану төренең коды	Жир участкаларының иң чик зурлыклары һәм рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын	
		Минималь мәйдан (кв.м.)	Максималь мәйдан (кв.м.)						Катларның иң чик саны/ төзелешнең иң чик	Төзелешнең максималь проценты
Автотранспорт саклау	2.7.1.				1 кат/4.5 м		Коммуналь хезмәтләр күрсәтү	3.1.1.		
Хезмәтләр күрсәтү	3.2.3									
Тулай тораклар	3.2.4						Көнкүреш хезмәте	3.3		
Көнкүреш хезмәте	3.3									
Урта һәм югары һөнәри белем бирү	3.5.2.			10			Тулай тораклар	3.2.4		
Кибетләр	4.4				3 катлы		Жәмәгать туклануы	4.6		
Банк һәм иминият	4.5				2 катлы					
Жәмәгать туклануы	4.6				3 катлы					
Транспорт чараларына ягулык салу	4.9.1.1						Автомобиль юу урыннары	4.9.1.3	2 кат, 10 м	
							Автомобильләр ремонтлау	4.9.1.4	2 кат, 10 м	

Автомобиль юу урыннары	4.9.1.3				2 кат/10 м		Автомобильләрне ремонтлау	4.9.1.4	2 кат, 10 м	
Автомобильләрне ремонтлау	4.9.1.4				2 кат/10 м		Автомобиль юу урыннары	4.9.1.3	2 кат, 10 м	
Су транспорты	7.3									
Һава транспорты	7.4									

14 нче таблицага искәرمә: билгеләнгән күрсәткечләр булмаганда территориаль зоналарның чикләре урынын тасвирлауның текстлы һәм электрон форматын корректлы тутыру максатларында ячейкалар тутырылмый.

III класслы куркыныч дәрәжәсендәге (П2) житештерү һәм склад объектлары зонасы

Жир кишәрлекләренән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләре, жир кишәрлекләрененң иң чик (минималь һәм (яисә) максималь күләмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелешнең иң чик параметрлары, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләү, П2 территориаль зонасы өчен билгеләнгән 13 нче таблицада, 14 нче таблицада күрсәтелгән.

III классы куркынычсызлык дәрәжәсендәге житештерү һәм склад объектлары зоналарының шәһәр төзелеш регламенты (П2) әлеге Кагыйдәләрдә билгеләнгән П2 индексы булган территориаль зоналарга кагыла.

15 нче таблица

III класслы куркынычсызлык дәрәжәсендәге житештерү һәм склад объектлары зонасы (П2). Рөхсәт ителгән файдалануның төп төрләре

Рөхсәт ителгән файдалану төрененң исеме	Рөхсәт ителгән куллану төрененң коды	Жир участкаларының иң чик зурлыклары һәм рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары					Рөхсәт ителгән файдалануның ярдәмче төрләре			
		Жир кишәрлекләрененң иң чик зурлыклары		Жир кишәрлегенң минималь чигенүләр, м	Катлар саны/ төзелеш биеклеге	Төзелешнең максималь проценты	Рөхсәт ителгән файдалану төрененң исеме	Рөхсәт ителгән файдалану төрененң коды	Жир участкаларының иң чик зурлыклары һәм рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары	
		минималь майдан (кв.м.)	максималь майдан (кв.м.)						Катларның иң чик саны/ төзелешнең иң чик биеклеге	Төзелешнең максималь проценты
Авыл хужалыгы продукциясен саклау һәм эшкәртү	1.15						Коммуналь хезмәтләр күрсәтү	3.1.1.		
Коммуналь хезмәт күрсәтү	3.1						Хезмәт урыны гаражлары	4.9		

Коммуналь хезмэтлэр күрсэтү	3.1.1.									
Коммуналь хезмэтлэр күрсэтүне тээмин итүче оешмаларның административ биналары	3.1.2.						Хезмэт урыны гаражлары	4.9		
Гидрометеорология һәм аның белән чиктэш өлкөлэр өлкәсендәге эшчәнлекне тээмин итү	3.9.1.									
Фәнни сынаулар үткөрү	3.9.2						Хезмэт урыны гаражлары	4.9		
Фәнни сынаулар үткөрү	3.9.3						Хезмэт урыны гаражлары	4.9		
Эшлекле идарә	4.1						Автотранспорт саклау	2.7.1.	1 кат, 4.5 м	20%
							Хезмэт урыны гаражлары	4.9		
Хезмэт урыны гаражлары	4.9						Автомобиль юу урыннары	4.9.1.3	2 кат, 10 м.	
Житештерү эшчәнлеге	6.0									
Авыр сәнәгать	6.2									
Автомобиль төзелеше сәнәгате	6.2.1									
Жиңел сәнәгать	6.3									
Фармацевтика сәнәгате	6.3.1.									
Азык-төлөк сәнәгате	6.4						Кибетләр	4.4		
Нефть-химия сәнәгате	6.5									
Төзелеш сәнәгате	6.6									

Элемтэ	6.8									
Складлар	6.9						Кибетлэр	4.4		
Склад майданчыклары	6.9.1									
Целлюлоза-кэгазь сэнэгате	6.11									
Фэнни-житештерү эшчэнлеге	6.12						Тулай торақлар	3.2.4		
Су объектларыннан гомуми файдалану	11.1									
Су объектларыннан махсус файдалану	11.2									
Гидротехник корылмалар	11.3									
Урам-юл челтэре	12.0.1									
Территорияне тэзеклэндерү	12.0.2									

15 нче таблицага искэрмэ: билгелэнгэн күрсәткечләр булмаганда территориаль зоналарның чикләре урынын тасвирлауның текстлы һәм электрон форматын корректлы тутыру максатларында ячейкалар тутырылмый.

III класслы хэвэфлелектэге житештерү һәм склад объектлары зонасы (П2).
Файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләрә

Рөхсәт ителгән файдалану төрөнөң исеме	Рөхсәт ителгән файдалану төрөнөң коды	Жир участкаларының иң чик зурлыклары һәм рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары					Рөхсәт ителгән файдалануның ярдәмчә төрләрә			
		Жир кишәрлекләренен иң чик зурлыклары		Жир кишәрлеге чикләренн ән минимал чигенүләр, м	Катлар саны/ төзелеш биеклеге	Төзелешнең максимал проценты	Рөхсәт ителгән файдалану төрөнөң исеме	Рөхсәт ителгән файдалану төрөнөң коды	Жир участкаларының иң чик зурлыклары һәм рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары	
		Минимал ь майдан (кв.м.)	Максималь майдан (кв.м.)						Катларның иң чик саны/ төзелешнең иң чик биеклеге	Төзелешнең максимал проценты
Автотранспорт саклау	2.7.1.				1 кат/4.5 м		Коммуналь хезмәтләр күрсәтү	3.1.1.		
Элемтә хезмәте күрсәтү	3.2.3									
Тулай торақлар	3.2.4						Көнкүреш хезмәте	3.3		
Көнкүреш хезмәте	3.3									
Урта һәм югары һөнәри белем бирү	3.5.2.			10/			Тулай торақлар	3.2.4		
Кибетләр	4.4				3 кат/		Жәмәгать туклануы	4.6		
Банк һәм иминият эшчәнлеге	4.5				2 кат/					
Жәмәгать туклануы	4.6				3 кат/					

Транспорт чараларына ягулык салу	4.9.1.1						Автомобиль юу урыннары	4.9.1.3	2 кат, 10 м	
							Автомобильләр не ремонтлау	4.9.1.4	2 кат, 10 м	
Автомобиль юу урыннары	4.9.1.3				2 кат/10 м		Автомобильләр не ремонтлау	4.9.1.4	2 кат, 10 м	
Автомобильләрне ремонтлау	4.9.1.4				2 кат/10 м		Автомобиль юу урыннары	4.9.1.3	2 кат, 10 м	
Су транспорты	7.3									
Ҥава транспорты	7.4									

16 нчы таблицага искәрмә: билгеләнгән күрсәткечләр булмаганда территориаль зоналарның чикләре урынын тасвирлауның текстлы һәм электрон форматын корректлы тутыру максатларында ячейкалар тутырылмый.

IV-V класслы хэвфлелектэге житештерү һәм склад объектлары зонасы (ПЗ)

Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрлөрә; ПЗ территориаль зонасы өчен билгеләнгән жир кишәрлекләрененң иң чик (минималь һәм (яисә) максималь күләмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелешнең иң чик параметрлары, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләү, 15, 16 нчы таблицаларда күрсәтелгән.

IV-V класслы хэвфлелектэге житештерү һәм склад объектлары зоналарының шәһәр төзелеше регламенты (ПЗ) әлегә Кагыйдәләрдә билгеләнгән ПЗ индексы булган территориаль зоналарга кагыла.

17 нче таблица

IV-V класслы хэвфлелектэге житештерү һәм склад объектлары зонасы (ПЗ).

Рөхсәт ителгән файдалануның төп төрлөрә

Рөхсәт ителгән файдалану төрененң исеме	Рөхсәт ителгән куллану төрененң коды	Жир участкаларының иң чик зурлыклары һәм рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары				Рөхсәт ителгән файдалануның ярдәмчә төрлөрә				
		Жир кишәрлекләрененң иң чик зурлыклары		Жир кишәрлегеннән минималь чигенүләр, м	Катлар саны/ төзелеш биеклеге	Төзелешнең максималь проценты	Рөхсәт ителгән файдалану төрененң исеме	Рөхсәт ителгән файдалану төрененң коды	Жир участкаларының иң чик зурлыклары һәм рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары	
		минималь майдан (кв.м.)	максималь майдан (кв.м.)						Катларның иң чик саны/ төзелешнең иң чик биеклеге	Төзелешнең максималь проценты
Авыл хужалыгы продукциясен саклау һәм эшкәртү	1.15						Коммуналь хезмәтләр күрсәтү	3.1.1.		
Автотранспорт саклау	2.7.1.				/4.5					
Коммуналь хезмәт күрсәтү	3.1						Хезмәт урыны гаражлары	4.9		

Коммуналь хезмэтлэр күрсэтү	3.1.1.										
Коммуналь хезмэтлэр күрсэтүне тээмин итүче оешмаларның административ биналары	3.1.2.						Хезмэт урыны гаражлары	4.9			
Элемтэ хезмэте күрсэтү	3.2.3										
Көнкүреш хезмэте	3.3										
Гидрометеорология һәм аның белән чиктэш өлкөлэр өлкәсендәге эшчәнлекне тээмин итү	3.9.1.										
Фәнни тикшеренүлэр үткәрү	3.9.2						Хезмэт урыны гаражлары	4.9			
Фәнни сынаулар үткәрү	3.9.3						Хезмэт урыны гаражлары	4.9			
Эшлекле идарә	4.1						Автотранспорт саклау	2.7.1.	1 кат, 4.5 м	20%	
							Хезмэт урыны гаражлары	4.9			
Кибетләр	4.4					3 кат/.					
Банк һәм иминият эшчәнлеге	4.5					3 кат/					
Жәмәгать туклануы	4.6					3 кат/					

Хезмэт урыны гаражлары	4.9						Автомобиль юу урыннары	4.9.1.3	2 кат, 10 м.	
Транспорт чараларына ягулык салу	4.9.1.1									
Автомобиль юу урыннары	4.9.1.3				2 кат/10 м					
Автомобильләрне ремонтлау	4.9.1.4				2 кат/10 м					
Житештерү эшчәнлеге	6.0									
Авыр сәнәгать	6.2									
Автомобиль төзелеше сәнәгате	6.2.1									
Жиңел сәнәгать	6.3									
Фармацевтика сәнәгате	6.3.1.									
Азык-төлек сәнәгате	6.4						Кибетләр	4.4		
Төзелеш сәнәгате	6.6									
Элемтә	6.8									
Складлар	6.9						Кибетләр	4.4		
Склад майданчыклары	6.9.1									
Целлюлоза-кәгазь сәнәгате	6.11									
Фәнни-житештерү эшчәнлеге	6.12						Тулай тораклар	3.2.4		
Су объектларыннан гомуми файдалану	11.1									

Су объектларыннан махсус файдалану	11.2									
Гидротехник корылмалар	11.3									
Урам-юл челтәре	12.0.1									
Территорияне төзекләндерү	12.0.2									

17 нче таблицкага искәрмә: билгеләнгән күрсәткечләр булмаганда территориаль зоналарның чикләре урынын тасвирлауның текстлы һәм электрон форматын корректлы тутыру максатларында ячейкалар тутырылмый.

IV-V класслы хэвэфлелектөге житештерү һәм склад объектлары зонасы (ПЗ).

Рөхсәт ителгән файдалануның шартлы төрләрә

Рөхсәт ителгән файдалану төрөнөң исеме	Рөхсәт ителгән файдалану төрөнөң коды	Жир участкаларының иң чик зурлыклары һәм рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары					Рөхсәт ителгән файдалануның ярдәмчә төрләрә			
		Жир кишәрлекләренөң иң чик зурлыклары		Жир кишәрлегә чикләренн ән минималь чигенүләр, м	Катлар саны/ төзелеш биеклегә	Төзелешнең максималь проценты	Рөхсәт ителгән файдалану төрөнөң исеме	Рөхсәт ителгән файдалану төрөнөң коды	Жир участкаларының иң чик зурлыклары һәм рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары	
		Минималь мәйдан (кв.м.)	Максималь мәйдан (кв.м.)						Катларның иң чик саны/ төзелешнең иң чик биеклегә	Төзелешнең максималь проценты
Автотранспорт саклау	2.7.1.				1 кат/4.5 м		Коммуналь хезмәтләр күрсәтү	3.1.1.		
Элемтә хезмәтә күрсәтү	3.2.3									
Тулай торақлар	3.2.4						Көнкүреш хезмәтә	3.3		
Көнкүреш хезмәтә	3.3									
Урта һәм югары һөнәри белем бирү	3.5.2.			10/			Тулай торақлар	3.2.4		
Кибетләр	4.4				3 кат/		Жәмәгать туқлануы	4.6		
Банк һәм иминият эшчәнлегә	4.5				2 кат/					

Жәмәгать туклануы	4.6				3 кат/					
Транспорт чараларына ягулык салу	4.9.1.1						Автомобиль юу урыннары	4.9.1.3	2 кат, 10 м	
							Автомобильләр не ремонтлау	4.9.1.4	2 кат, 10 м	
Автомобиль юу урыннары	4.9.1.3				2 кат/10 м		Автомобильләр не ремонтлау	4.9.1.4	2 кат, 10 м	
Автомобильләрне ремонтлау	4.9.1.4				2 кат/10 м		Автомобиль юу урыннары	4.9.1.3	2 кат, 10 м	
Су транспорты	7.3									
Һава транспорты	7.4									

18 нче таблицага искәрмә: билгеләнгән күрсәткечләр булмаганда, территориаль зоналарның чикләре урынын тасвирлауның текстлы һәм электрон форматын корректлы тутыру максатларында ячейкалар тутырылмый.

Авыл хужалыгы билгелэнешендэге объектлар зонасы (СХ2)

АХ2 территориаль зонасы өчөн билгелэнгэн жир кишэрлеклөрөннөн һәм капиталъ төзелеш объектларыннан рөхсэт ителгэн файдалану төрлөре, жир кишэрлеклөрөнөн иң чик (минималь һәм (яисә) максималь күләмнәре һәм рөхсэт ителгэн төзелешнең иң чик параметрлары, капиталъ төзелеш объектларын реконструкцияләү, 19 нчы таблицада, 20 нче таблицада күрсәтелгән.

Авыл хужалыгы билгелэнешендэге объектлар зоналарының шәһәр төзелеше регламенты (СХ2) әлеге Кагыйдәләрдә билгелэнгән СХ2 индексы булган территориаль зоналарга кагыла.

19 нчы таблица

Авыл хужалыгы билгелэнешендэге объектлар зонасы (СХ2).

Рөхсэт ителгән файдалануның төп төрлөре

Рөхсэт ителгән файдалану төрөнөн исеме	Рөхсэт ителгән куллану төрөнөн коды	Жир участкаларының иң чик зурлыклары һәм рөхсэт ителгән төзелешнең, капиталъ төзелеш объектларын реконструкцияләүнен иң чик параметрлары					Рөхсэт ителгән файдалануның ярдәмче төрлөре			
		Жир кишэрлеклөрөнөн иң чик зурлыклары		Жир кишэрлеге чиклөрөннән минималь чигенүләр, м	Катлар саны/ төзелеш биеклеге	Төзелешнең максималь проценты	Рөхсэт ителгән файдалану төрөнөн исеме	Рөхсэт ителгән файдалану төрөнөн коды	Жир участкаларының иң чик зурлыклары һәм рөхсэт ителгән төзелешнең, капиталъ төзелеш объектларын реконструкцияләүнен иң чик параметрлары	
		минималь майдан (га)	максималь майдан (га.)						Катларның иң чик саны/ төзелешнең иң чик биеклеге	Төзелешнең максималь проценты
Яшелчәчелек *	1.3									
Бакчачылык	1.5					0%				
Терлекчелек	1.7					Коммуналь хезмәтләр күрсәтү	3.1.1.			

Терлекчелек	1.8						Авил хужалыгы продукциясен саклау һәм эшкәртү	1.15		
							Авил хужалыгы житештерүен тәмин итү	1.18		
							Печән чабу	1.19	0	
							Авил хужалыгы хайваннарын көтү	1.20	0	
							Коммуналь хезмәтләр күрсәтү	3.1.1.		
							Амбулатор ветеринария хезмәте күрсәтү	3.10.1		
Жәнлекләр үрчетү	1.9						Авил хужалыгы продукциясен саклау һәм эшкәртү	1.15		
							Авил хужалыгы житештерүен тәмин итү	1.18		
							Коммуналь хезмәтләр күрсәтү	3.1.1.		
							Амбулатор ветеринария хезмәте күрсәтү	3.10.1		

Кошчылык	1.10						Авил хужалыгы продукциясен	1.15		
							Авил хужалыгы житештерүен	1.18		
							Коммуналь хезмэтлөр	3.1.1.		
							Амбулатор ветеринария	3.10.1		
Дунгызлар үрчетү	1.11		50				Авил хужалыгы продукциясен саклау һәм эшкэртү	1.15		
							Авил хужалыгы житештерүен тээмин итү	1.18		
							Коммуналь хезмэтлөр күрсөтү	3.1.1.		
							Амбулатор ветеринария хезмэте күрсөтү	3.10.1		
Умартачылык	1.12		1			10%	Авил хужалыгы продукциясен саклау һәм эшкэртү	1.15		
							Авил хужалыгы житештерүен тээмин итү	1.18		
							Коммуналь хезмэтлөр күрсөтү	3.1.1.		
Балыкчылык	1.13						Авил хужалыгы продукциясен саклау һәм эшкэртү	1.15		
							Авил хужалыгы житештерүен тээмин итү	1.18		
							Коммуналь хезмэтлөр күрсөтү	3.1.1.		
							Гидротехник корылмалар	11.3		

Авыл хужалыгын фэнни яктан тээмин итү	1.14						Коммуналь хезмэтлэр күрсэтү	3.1.1.		
Авыл хужалыгы продукциясен саклау һәм эшкертү	1.15						Коммуналь хезмэтлэр күрсэтү	3.1.1.		
Питомниклар	1.17						Коммуналь хезмэтлэр күрсэтү	3.1.1.		
Авыл хужалыгы житештерүен тээмин итү	1.18						Коммуналь хезмэтлэр күрсэтү	3.1.1.		
Печән чабу	1.19					0%				
Авыл хужалыгы хайваннарын көтү	1.20					0%				
Автотранспорт саклау	2.7.1.			/4.5 м			Коммуналь хезмэтлэр күрсэтү	3.1.1.		
Коммуналь хезмэт күрсэтү	3.1						Хезмэт урыны гаражлары	4.9		
Коммуналь хезмэтлэр күрсэтү	3.1.1.									
Коммуналь хезмэтлэр күрсэтүне тээмин итүче оешмаларның административ биналары	3.1.2.						Хезмэт урыны гаражлары	4.9		
Гидрометеорология һәм аның белән чиктәш өлкәләр өлкәсендәге эшчәнлекне тээмин итү	3.9.1.									
Амбулатор ветеринария хезмәте күрсәтү	3.10.1						Кибетләр	4.4		
Жәмәгать туклануы	4.6			2 кат/						

Транспорт чараларына ягулык салу	4.9.1.1						Автомобиль юу урыннары	4.9.1.3	2 кат, 10 метр	
							Автомобильләр не ремонтлау	4.9.1.4	2 кат, 10 метр	
Автомобиль юу урыннары	4.9.1.3			2 кат/ 10 м			Автомобильләр не ремонтлау	4.9.1.4	2 кат, 10 метр	
Складлар	6.9						Кибетләр	4.4		
Склад майданчыклары	6.9.1									
Фәнни-житештерү эшчәнлеге	6.12						Тулай тораклар	3.2.4		
Су объектларыннан гомуми файдалану	11.1									
Су объектларыннан махсус файдалану	11.2									
Гидротехник корьлмалар	11.3									
Гомуми файдаланудагы жир кишәрлекләре (территорияләр)	12.0									
Урам-юл челтәре	12.0.1									
Территорияне төзекләндерү	12.0.2									

19 нчы таблицага искәrmә: билгеләнгән күрсәткечләр булмаганда территориаль зоналарның чикләре урынын тасвирлауның текстлы һәм электрон форматын корректлы тутыру максатларында ячейкалар тутырылмый.

*Капиталь төзелеш объектлары булганда, яшелчәчелек теплицалардан файдаланып.

Авыл хужалыгы билгелэнешендәге объектлар зонасы (СХ2).
 Файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләре

Рөхсәт ителгән файдалану төренә исеме	Рөхсәт ителгән куллану төрөнә коды	Жир участкаларының иң чик зурлыклары һәм рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары				Рөхсәт ителгән файдалануның ярдәмчә төрләре				
		Жир кишәрлекләренә иң чик зурлыклары		Жир кишәргә чикләрен иң минимал чигенүләр, м	Катлар саны/ төзелеш бикләгә	Төзелешне иң максимал проценты	Рөхсәт ителгән файдалану төрөнә исеме	Рөхсәт ителгән файдалану төрөнә коды	Жир участкаларының иң чик зурлыклары һәм рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары	
		Минимал мәйдан (кв.м.)	Максимал мәйдан (кв.м.)						Катларның иң чик саны/ төзелешнең иң чик бикләгә	Төзелешнең максимал проценты
Фәнни тикшеренүләр үткәрү	3.9.2						Хезмәт урыны гаражлары	4.9		
Фәнни сынаулар үткәрү	3.9.3						Хезмәт урыны гаражлары	4.9		
Кибетләр	4.4				3 катлы		Жәмәгать туклануы	4.6		
Күргәзмә-ярминкә эшчәнлегә	4.10									
Аучылык һәм балыкчылык	5.3									
Элемтә	6.8									

20 нче таблицага искәрмә: билгеләнгән күрсәткечләр булмаганда территориаль зоналарның чикләре урынын тасвирлауның текстлы һәм электрон форматын корректлы тугыру максатларында ячейкалар тугырылмый.

Күмөк бакчачылык һәм яшелчәчелек зонасы (СХ4)

Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләре, жир кишәрлекләрененң иң чик (минимал һәм (яисә) максимал күләмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелешнең иң чик параметрлары, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләү, АХ4 территориаль зонасы өчен билгеләнгән 21 нче таблицада, 22 нче таблицада күрсәтелгән.

Күмөк бакчачылык һәм яшелчәчелек зоналарының шәһәр төзелеш регламенты (СХ4) әлеге Кагыйдәләрдә билгеләнгән СХ4 индексы булган территориаль зоналарга кагыла.

21 нче йорт

бакчачылык һәм яшелчәчелек зонасы (СХ4).

Рөхсәт ителгән файдалануның төп төрләре

Рөхсәт ителгән файдалану төренен исеме	Рөхсәт ителгән куллану төренен коды	Жир участкаларының иң чик зурлыклары һәм рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары				Рөхсәт ителгән файдалануның ярдәмче төрләре				
		Жир кишәрлекләрененң иң чик зурлыклары		Жир кишәрлеге чикләреннән минимал чигенүләр, м	Катлар саны/ төзелеш биеклеге	Төзелешнең максимал проценты	Рөхсәт ителгән файдалану төренен исеме	Рөхсәт ителгән файдалану төренен коды	Жир участкаларының иң чик зурлыклары һәм рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик	
		минимал майдан (га)	максимал майдан (га)						Катларның иң чик саны/ төзелешнең иң чик биеклеге	Төзелешнең максимал проценты
Коммуналь хезмәт күрсәтү	3.1						Хезмәт урыны	4.9		
Коммуналь хезмәтләр күрсәтү	3.1.1.									

Коммуналь хезмэтлэр күрсэтүне тээмин итүче оешмаларның административ биналары	3.1.2.						Хезмэт урыны гаражлар ы	4.9		
--	--------	--	--	--	--	--	----------------------------------	-----	--	--

Гидрометеорология һәм аның белән чиктәш өлкәләр өлкәсендәге эшчәнлекне тәэмин итү	3.9.1.									
Су объектларыннан гомуми файдалану	11.1									
Су объектларыннан махсус файдалану	11.2									
Гидротехник корылымалар	11.3									
Гомуми файдаланудагы жир кишәрлекләре	12.0									
Урам-юл челтәре	12.0.1									
Территорияне төзекләндерү	12.0.2									
Гомуми файдаланудагы жир	13.0									
Бакчачылык алып бару	13.1		1500		0/0	0%				
Бакчачылык алып бару	13.2		1500							

21 нче таблицкага искәrmә: билгеләнгән күрсәткечләр булмаганда территориаль зоналарның чикләре урынын тасвирлауның текстлы һәм электрон форматын корректлы тугыру максатларында ячейкалар тугырылмый.

Күмәк бакчачылык һәм яшелчәчелек зонасы (СХ4).

Файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләре

Рөхсәт ителгән файдалану төрөнә исеме	Рөхсәт ителгән куллану төрөнә коды	Жир участкаларының иң чик зурлыклары һәм рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары				Рөхсәт ителгән файдалануның ярдәмчә төрләре				
		Жир кишәрлекләренә иң чик зурлыклары		Жир кишәрлегеннән минималь чигенүләр, м	Катлар саны/ төзелеш биеклеге	Төзелешнең максималь проценты	Рөхсәт ителгән файдалану төренә исеме	Рөхсәт ителгән файдалану төренә коды	Жир участкаларының иң чик зурлыклары һәм рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик	
		Минималь майдан (кв.м.)	Максималь майдан (кв.м.)						Катларның иң чик саны/ төзелешнең иң чик биеклеге	Төзелешнең максималь проценты
Элемтә	6.8									

22 нче таблицкага искәrmә: билгеләнгән күрсәткечләр булмаган очракта территориаль зоналар чикләре урынын тасвирлауның текстлы һәм электрон форматын корректлы тугыру максатларында, ячейкалар тугырылмый.

Рекреация билгелэнешендэге зона (P2)

Жир кишэрлеклэреннэн һәм капиталъ төзелеш объектларыннан рөхсэт ителгэн файдалану төрлэре, жир кишэрлеклэренен иң чик (минималъ һәм (яисэ) максималъ күләмнэре һәм рөхсэт ителгэн төзелешнең иң чик параметрлары, капиталъ төзелеш объектларын реконструкцияләү, P2 территориаль зонасы өчен билгелэнгән 23 нче таблицада, 24 нче таблицада күрсәтелгән.

Рекреацион билгелэнештэге зоналарның шәһәр төзелеше регламенты (P2) элге Кагыйдэләрдә билгелэнгән P2 индексы белән территориаль зоналарга кагыла.

23 нче таблица

Рекреация билгелэнешендэге зона (P2) Рөхсэт ителгэн файдалануның төп төрлэре

Рөхсэт ителгэн файдалану төренен исеме	Рөхсэт ителгэн куллану төренен коды	Жир участокларының иң чик зурлыклары һәм рөхсэт ителгэн төзелешнең, капиталъ төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары				Рөхсэт ителгэн файдалануның ярдәмче төрлэре				
		Жир кишэрлеклэренен иң чик зурлыклары		Жир кишэрлеге чиклэреннэн минималъ чигенүләр, м	Катлар саны/ төзелеш биеклеге	Төзелешнең максималъ проценты	Рөхсэт ителгэн файдалану төренен исеме	Рөхсэт ителгэн файдалану төренен коды	Жир участокларының һәм рөхсэт ителгэн төзелешнең, капиталъ төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик зурлыклары параметрлары	
		Минималъ майдан (кв.м.)	Максималъ майдан (кв.м.)						Катларның иң чик саны/ төзелешнең иң чик биеклеге	Төзелешнең максималъ проценты
Коммуналь хезмәтләр күрсәтү	3.1.1.									
Мәдәният һәм ял	3.6.2.					Спорт белән шөгылләнү	5.1.3	0		
						Кече суднолар өчен причаллар	5.4			

парклары							Мәдени-ял итү эшчәнлеге объектлары	3.6.1.		
Спорт белән шөгылләнү	5.1.3									
Табигый-танып белү туризмы	5.2						Тулай тораклар	3.2.1.		
Табигать территорияләрен саклау	9.1									
Су объектларыннан гомуми файдалану	11.1									
Су объектларыннан махсус файдалану	11.2									
Гидротехник корылмалар	11.3									
Гомуми файдаланудагы жир кишәрлекләре (территорияләр)	12.0									
Урам-юл челтәре	12.0.1									
Территорияне төзекләндерү	12.0.2									

23 нче таблицкага искәрмә: билгеләнгән күрсәткечләр булмаган очракта территориаль зоналар чикләре урынын тасвирлауның текстлы һәм электрон форматын корректлы тугыру максатларында, ячейкалар тугырылмый.

Рекреацион билгелэнеш зонасы (P2).
Рөхсәт ителгән файдалануның шартлы
төрләрә

Рөхсәт ителгән файдалану төрөнә исемә	Рөхсәт ителгән куллану төрөнә коды	Жир участкаларының иң чик зурлыклары һәм рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары				Рөхсәт ителгән файдалануның ярдәмчә төрләрә				
		Жир кишәрлекләренә иң чик зурлыклары		Жир кишәрлегә чикләреннән минималь чигенүләр, м	Катлар саны/ төзелеш биеклегә	Төзелешнең максималь проценты	Рөхсәт ителгән файдалану төренә исемә	Рөхсәт ителгән файдалану төренә коды	Жир участкаларының иң чик зурлыклары һәм рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик	
		Минималь майдан (кв.м.)	Максималь майдан (кв.м.)						Катларның иң чик саны/ төзелешнең иң чик биеклегә	Төзелешнең максималь проценты
Күчмә торак	2.4					0%	Коммуналь хезмәтләр	3.1.1.		
Коммуналь хезмәт күрсәтү	3.1						Хезмәт урыны	4.9		
Коммуналь хезмәтләр күрсәтүне тәмин итүче оешмаларның административ биналары	3.1.2.						Хезмәт урыны гаражлары	4.9		
Мәдәни-ял итү объектлары	3.6.1.									
Цирклар һәм	3.6.3.									
Дини файдалану	3.7									

Дини йолаларны гамэлгэ ашыру	3.7.1.									
------------------------------------	--------	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Дини идарә һәм белем бирү	3.7.2.									
Гидрометеорологи я һәм аның белән чиктәш өлкәләр өлкәсендәге эшчәнлекне тәмин итү	3.9.1.									
Кибетләр	4.4				2 кат/		Жәмәгать туклануы	4.6		
Жәмәгать туклануы	4.6				2 кат/					
Күнел ачу чаралары	4.8.1						Кибетләр	4.4		
							Жәмәгать туклануы	4.6		
							Хезмәт урыны	4.9		
Спорт тамашалары чараларын тәмин итү	5.1.1.									
Биналарда спорт белән шөгыйльләнгән тәмин итү	5.1.2.									
Туристлык хезмәте	5.2.1						Кибетләр	4.4		
							Жәмәгать туклануы	4.6		
							Спорт белән шөгыйльләнү	5.1.3	0	
							Аз үлчәмеләр	5.4		

Аучылык һәм балыкчылык	5.3									
Кече суднолар өчен причаллар	5.4									
Гольф өчен идән яки атлы прогулкалар	5.5									
Элемтә	6.8									
Курорт эшчәнлеге	9.2									
Санатор эшчәнлек	9.2.1						Кибетләр	4.4		
							Жәмәгать туклануы	4.6		
							Спорт белән шөгыйльләнү	5.1.3		
							Аз үлчәмеләр	5.4		
							Су объектлары ннан гомуми	11.1		
Тарихи-мәдәни эшчәнлек	9.3									

24 нче таблицкага искәrmә: билгеләнгән күрсәткечләр булмаганда территориаль зоналарның чикләре урынын тасвирлауның текстлы һәм электрон форматын корректлы тугыру максатларында ячейкалар тугырылмый.

Гидрометеорология һәм аның белән чиктәш өлкәләр өлкәсендәге эшчәнлекне тәмин итү	3.9.1.									
Гомуми файдаланудагы транспорт	7.2.3									
Су объектларыннан гомуми файдалану	11.1									
Су объектларыннан махсус файдалану	11.2									
Гидротехник корылымалар	11.3									
Гомуми файдаланудагы жир кишәрлекләре (территорияләр)	12.0									
Урам-юл челтәре	12.0.1									
Территорияне төзекләндерү	12.0.2									
Ритуаль эшчәнлек	12.1						Кибетләр	4.4		

25 нче таблицага искәрмә: билгеләнгән күрсәткечләр булмаганда территориаль зоналарның чикләре урынын тасвирлауның текстлы һәм электрон форматын корректлы тутыру максатларында ячейкалар тутырылмый.

Шәһәр төзелеше регламенты тарафыннан билгеләнгән жир кишәрлекләренен чик (минималь) күләмнәре түбәндәге очрақларда кулланылмый:

– жир кишәрлеген хосусый милектәге жир кишәрлеген һәм дәүләт милкендәге яисә муниципаль милектәге жирләрне һәм (яисә) жир кишәрлекләрен яңадан бүлү юлы белән һәм мәйданы жир кишәрлекләренен иң чик (минималь) күләменә туры килә торган жир кишәрлеген жирлектә формалаштыру мөмкинлеге булмау юлы белән барлыкка китерү;

– жир кишәрлеге ике һәм аннан да күбрәк жир кишәрлекләрен берләштерү юлы белән барлыкка килсә;

– гамәлдәге күчәмсез милек объекты астында төзелә торган жир кишәрлеге барлыкка килү һәм мәйданы жир кишәрлекләренен иң чик (минималь) күләменә туры килә торган жир кишәрлеген төзү мөмкинлеге булмау;

– - дәүләт милкендәге яисә муниципаль милектәге жирләрдән яисә жир кишәрлекләреннән жир кишәрлеге (жир кишәрлекләре) барлыкка килү һәм мәйданы жир кишәрлекләренен иң чик (минималь) күләменә туры килә торган жир кишәрлеген төзү мөмкинлеге булмау.

20 статья. Шәһәр төзелеше регламентлары таралмаган жирләр билгеләнми.

Әбсәләм авыл жирлеге территориясендә шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнми торган жирләр бүленгән:

– Өске сулар (су объектлары) белән капланган жирләр (ВО);

– Авыл хужалыгы биләмәләре жирләре (СХ);

Әбсәләм авыл жирлеге территориясендә түбәндәге жир кишәрлекләре бүлөп бирелгән, аларга шәһәр төзелеше регламентларын куллану кагылмый:

– Линия объектларын урнаштыру өчен билгеләнгән жир кишәрлекләре (ЛО);

– Файдалы казылмалар чыгару өчен тәкъдим ителгән жир кишәрлекләре (ДПИ);

Шәһәр төзелеше регламентларының гамәлдә булуы кагылмый торган яисә шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнми торган жир кишәрлекләреннән файдалану федераль законнар нигезендә вәкаләтле башкарма хакимият органнары, Россия Федерациясе субъектларының башкарма хакимият органнары яисә жирле үзидарәнен вәкаләтле органнары

тарафыннан билгеләнә. Махсус икътисадый зоналар чикләрендә жир кишәрлекләреннән файдалану махсус икътисадый зоналар белән идарә итү органнары тарафыннан билгеләнә. Махсус сакланылучы табигать территорияләре чикләрендә урнашкан урман фонды жирләреннән яисә жир кишәрлекләреннән файдалану урман законнары, махсус сакланылучы табигать территорияләре турындагы кануннар нигезендә урман хужалыгы регламенты, махсус сакланылучы табигать территориясә турындагы нигезләмә белән билгеләнә.

21 Статья. Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында күрсәтелә торган башка территорияләр

Шәһәр төзелеше регламентлары таралмаган яисә билгеләнмәгән территориаль зоналар һәм жирләр белән беррәттән, шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында шәһәр төзелеше регламентлары урнаштырылырга яисә билгеләнергә тиешле территорияләр һәм (яисә) территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чагылдырылган, әмма әлеге территорияләр законнары нигезендә территория зонасы билгеләнә алмый.

Мондый территорияләрне билгеләү өчен жир кишәрлеген фактта яисә планлаштырып куллану территориясә төшенчәсә кулланыла.

Әлеге территорияләрне шәһәр төзелеше зоналаштыру карталарында билгеләү өчен жир кишәрлегенә фактта файдаланган очракта, яки жир кишәрлеге өлешен планлаштырган очракта «-Ф» индексы белән тулыландырылган өлешә булган жир кишәрлегенә факттагы территориаль зонасы яисә планлаштырылган өлешә индексы кулланыла.

«Әбсәләм авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге чикләрендә жир кишәрлеге өлешен фактта куллануның түбәндәге территорияләре бүлендә:

26 нче таблица

Функциональ зона	Исеме
СХ2-Ф	СХ2 зонасы регламенты нигезендә жирләрдән фактта файдалану территориясә
СХ4-Ф	СХ4 зонасы регламенты нигезендә жирләрдән факттагы файдалану территориясә

Жир кишәрлегенә бер өлешен фактта яисә планлаштырып куллану территориясә - жир кишәрлегенә зур булмаган өлешен биләгән территория (шул исәптән ике яки аннан да аерымланган кишәрлектән торган бердәм жир файдаланудагы), ул фактта кулланыла яки теге яки бу территориаль зонаның шәһәр төзелеше регламенты нигезендә файдалану планлаштырыла, ул бөтен жир кишәрлегенә яисә аның өлешенә карата билгеләнә алмый.

Һәр жир кишәрлегенә бер генә территориаль зонага каравы турындагы законнар таләпләре нигезендә, территориаль зона жир кишәрлегенә бер өлешенә карата (шул исәптән бердәм жирдән файдалануның аерымланган кишәрлегенә карата) билгеләнә алмый. Шуның белән бергә, жир

кишәрлегенә бер өлешен фактта яисә планлаштырып файдалануга туры килә торган территория зонасының шәһәр төзелеше регламенты, рөхсәт ителгән файдалану төрләрәнә, жир кишәрлекләрәнә чикле (минималь һәм (яисә) максималь зурлыкларына, рөхсәт ителгән төзелешнең чикле параметрларына, жир кишәрлегенә калган өлешенә капитал төзелеш объектларын (зуррак) реконструкцияләүгә туры килмәгәнгә күрә, бөтен жир кишәрлегенә таратыла алмый.

Әлеге территорияләрнең чикләре, шулай ук территорияләрдән файдалануның махсус шартлары булган зоналарның аларга туры килә торган чикләре ориентировка рәвешендә була һәм «Әбсәләм авыл жирлегә» муниципаль берәмлегенә шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында сайлап алына.

Күрсәтелгән жирләр һәм территорияләр территориаль зоналар булып тормый, әлеге жирләр һәм территорияләр чикләре турында белешмәләр эзерләнми һәм күчмәсез мөлкәтнең бердәм дәүләт реестрына кертелми.

10 бүлек. Территорияләрдән файдалануның махсус шартлары булган зоналарда билгеләнгән жир кишәрлекләрәнән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануны чикләү

22 Статъя. Территорияләрдән файдалануның махсус шартлары булган зоналарда билгеләнгән жир кишәрлекләрәнән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануның чикләүләрен тасвирлау

«Әбсәләм авыл жирлегә» муниципаль берәмлеге территориясендә территориядән файдалануның махсус шартлары булган түбәндәге зоналар бүлеп бирелде:

- предприятиеләрнең, корылмаларның һәм башка объектларның санитар-яклау зоналары;
- сак зоналары һәм магистраль һәм промысел торбаүткәргечләрәнән минималь ара зоналары;
- газ бүлү челтәрләрәнә минималь ераклыгы һәм саклау зоналары;
- файдалы казылмалар чыгару зонасы;
- нефть чыгару объектларының сак зоналары;
- электр челтәре хужалыгы объектларын саклау зоналары;
- элемент линияләрәнә һәм корылмаларының сак зоналары;
- су саклау зоналары, яр бие яклау зоналары һәм өске су объектларының яр бие полосалары;
- Юл бие полосалары.

1.   Предприятиеләрнең, корылмаларның һәм башка объектларның санитар-яклау зоналары

Халык иминлеген тәэмин итү максатларында һәм халыкның санитар-эпидемиологик иминлеге турында 1999 елның 30 мартындагы ФЗ нигезендә. 52-ФЗ номерлы объектлар һәм производстволар тирәсендә санитар-яклау зонасы - махсус куллану режимы булган махсус территория урнаштырыла, аның күләме атмосфера һавасына (химик, биологик, физик) пычрануның гигиена нормативларында билгеләнгән дәрәжәгә кадәр кимүен тәэмин итә, ә I һәм II куркынычлык классы предприятиеләре өчен – гигиена нормативлары белән билгеләнгән кыйммәтләргә кадәр дә, халык сәламәтлеге өчен яраклы куркыныч зурлыгына кадәр дә. Үзенең функциональ билгеләнеше буенча санитар-яклау зонасы штат режимында объектны эксплуатацияләгәндә халыкның иминлеге дәрәжәсен тәэмин итүче саклагыч киртә булып тора.

Россия Федерациясе Баш дәүләт санитар табибының 2007 елның 25 сентябрендәге 74 номерлы карары белән расланган «Санитар-яклау зоналары һәм предприятиеләрнең, корылмаларның һәм башка объектларның санитар классификациясе» СанПиН 2.2.1/2.1.1.1200-03 «Санитар-яклау зоналары һәм предприятиеләрнең, корылмаларның һәм башка объектларның санитар классификациясе» СанПиН 2.2.1/2.1.1200-03 (үзгәрешләр һәм өстәмәләр белән) санитар-яклау зоналары күләменә карата таләпләр билгели.

Россия Федерациясе Баш дәүләт санитар табибының 2007 елның 25 сентябрендәге 74 номерлы карары белән (28.02.2022 ел) расланган «Санитар-яклау зоналары һәм предприятиеләрнең, корылмаларның һәм башка объектларның санитар классификациясе» СанПиН 2.1/2.1.1200-03 нигезендә билгеләнгән санитар-яклау зонасының якынча күләме (үзгәрешләре һәм өстәмәләр белән) эзлекле рәвештә башкарыла торган санитар-яклау зонасы проекты белән нигезләнәргә тиеш:

I этап - атмосфера һавасының пычрануын һәм атмосфера һавасына физик йогынтыны таратуны исәпләп, проект нигезендә эшләнгән исәп-хисап (башлангыч) санитар-яклау зонасы (тавыш, вибрация, ЭМИ һ.б.);

II этап - исәп-хисап параметрларын раслау өчен натур күзәтүләр һәм үлчәүләр нәтижәләре нигезендә эшләнгән санитар-яклау зонасы.

Предприятиеләрнең, производстволарның һәм объектларның санитар классификациясе нигезендә аларның санитар-яклау зоналарының күләмнәре түбәндәгеләр:

- беренче сыйныф объектлары - 1000 м;
- икенче сыйныф объектлары - 500 м;
- өченче сыйныф объектлары - 300 м;
- дүртенче сыйныф объектлары - 100 м;
- бишенче сыйныф объектлары - 50 м.

Санитар-саклау зоналарын билгеләү һәм санитар-саклау зоналары чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләрен куллану тәртибе РФ Хөкүмәтенен "санитар-саклау зоналарын билгеләү һәм санитар-саклау зоналары чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләрен куллану кагыйдәләрен раслау турында" 03.03.2018 № 222 карары белән көйләнә (үзгәрешләр һәм өстәмәләр белән 03.03.2022 ел).

Санитар-яклау зоналары территориясен файдалану регламенты 27 нче таблицада күрсәтелгән.

27 нче таблица

Санитар-яклау зоналарыннан файдалану регламентлары

Күрсәтелгән зонадан файдалану режимы	Норматив документлар
<p>Санитар-яклау зонасында түбәндәгеләрне урнаштыру рөхсәт ителми: аерым торак йортларны, ландшафт-рекреация зоналарын, ял итү зоналарын, курортлар, шиһаханәләр һәм ял йортлары территорияләрен, бакчачылык ширкәтләре һәм коттедж корылмалары территорияләрен, күмәк яисә индивидуаль дача һәм бакча-яшелчә участкаларын кертеп, торак төзелешен урнаштыру рөхсәт ителми, шулай ук яшәү тирәлегә сыйфатын нормалаштыра торган башка территорияләрен; спорт корылмаларын, балалар мәйданчыкларын, белем бирү һәм балалар учреждениеләрен, гомуми файдаланудагы дөвалау-профилактика һәм савыктыру учреждениеләрен.</p> <p>Санитар-яклау зонасында һәм сәнәгатьнең башка тармаклары объектлары территориясендә дару матдәләре, дару чаралары һәм (яисә) дару рәвешләре, фармацевтика предприятиеләре өчен чимал һәм ярымпродуктлар складлары; сәнәгатьнең азык-төлек тармаклары объектлары, азык-төлек чималы һәм азык-төлек продуктларының күпләп складлары, эчәргә яраклы су эзерләү һәм саклау өчен сүүткәргеч корылмалар комплекслары урнаштыру рөхсәт ителми, алар продукциянең сыйфатына йогынты ясарга мөмкин.</p> <p>Сәнәгать объектының санитар-яклау зонасы чикләрендә яисә житештерү чикләрендә түбәндәгеләрне урнаштырырга рөхсәт ителә:</p> <ul style="list-style-type: none"> - авария хәлендәге дежур персонал өчен торак булмаган биналар, вахта ысулы буенча эшләүче кешеләр өчен биналар (ике атнадан да артык түгел), идарә итү биналары, конструкторлык бюролары, административ билгеләнештәге биналар, фәнни-тикшеренү лабораторияләре, поликлиникалар, ябык типтагы спорт-савыктыру корылмалары, мунчалар, кер юу бүлмәләре, сәүдә һәм жәмәгать туклануы объектлары, мотельләр, кунакханәләр, гаражлар, жәмәгать һәм индивидуаль транспортны саклау өчен мәйданчыклар һәм корылмалар, янғын деполары, жирле һәм транзит коммуникацияләре, ЛЭП, электр подстанцияләре, нефть һәм газ үткәргечләре, техник су белән тәэмин итү өчен езиан скважиналары, техник су белән тәэмин итү өчен су суыту корылмалары, техник канализация станцияләре, су белән тәэмин итү станцияләре, автостанцияләре. <p>Сәнәгатьнең азык-төлек тармаклары объектларының, азык-төлек чималы күпләп складларының һәм азык-төлек продукциясенең санитар-яклау зонасында, дару матдәләре, дару чаралары һәм (яисә) дару рәвешләре, чимал складлары һәм фармацевтика предприятиеләре өчен ярымпродуктлар житештерү, продукциягә, яшәү тирәлегенә һәм кеше сәламәтлегенә үзара тискәре йогынтыны төшереп, яңа профильле, бер типлы объектлар урнаштыру рөхсәт ителә.</p> <p>Сәнәгать объектының санитар-яклау зонасында яки санитар-яклау зонасына якин урнашкан автоматчы аның күләменә керми, ә автомагистраль калдыклары санитар-яклау зонасы күләмен нигезләгәндә фон пычрануында испкә алына.</p> <p>Санитар-яклау зонасы яисә аның нинди дә булса өлеше объектның резерв территориясе буларак карала һәм санитар-яклау зонасы чикләренә тиешле нигезле коррективкасыз сәнәгать яисә торак территориясен</p>	<p>РФ Баш дәүләт санитария табибының 25.09.2007 № 74 карары (үзгәрешләр һәм өстәмәләр белән) «СанПиН 2.2.1/2.1.1.1200-03 «Санитар-яклау зоналары һәм предприятиеләрен, корылмаларның һәм башка объектларның санитар-эпидемиологик кагыйдәләрен һәм нормативларның яңа редакциясен гамәлгә кертү турында» (Россия Юстиция министрлыгында теркәлдә 25.01.2008 N 10995)</p>

Санитар-яклау зоналарының якынча күләмнәре мәгълүмати характерда була һәм ачыкланган объектларның санитар-яклау зоналары чикләре турында белешмәләр кертелгәнче, 2015 елның 13 июлендәге 218-ФЗ номерлы Федераль законның 7 статьясындагы 2 өлешенң 3 пункты нигезендә күчәмсез мөлкәтнең бердәм дәүләт реестрына кертелгәнче жир кишәрлекләре милекчеләрен югалтмый.

2. Магистраль һәм промысел торбаүткәргечләреннән саклау зоналары һәм минималь ара зоналары

Әбсәләм авыл жирлегә территориясендә магистраль газүткәргечләр уза.

Уртақ предприятие 36.13330.2012 Кагыйдәләр жыелмасы. Магистраль торбаүткәргечләр. Әбсәләм авыл жирлегә территориясе буйлап уза торган магистраль газүткәргеч өчен СНиП 2.05.06-85 акциясе 350 м күләмендә минималь ара билгели. Авария хәлендәгә хәлләрдә шартлау куркынычы дәрәжәсен исәпкә алалар һәм жирлекләренң төренә, биналарның төренә, торбаүткәргечләренң диаметрын исәпкә алып, объектларны билгеләү төренә карап дифференциацияләнгәннәр.

Авыл жирлегә территориясендә промысел торбаүткәргечләре уза. Сәнәгать торбаүткәргечләреннән минималь ераклыкның күләме 284.1325800.2016 "Нефть һәм газ өчен промысел үткәргечләре. Эшләрне проектлау һәм житештерү кагыйдәләре" (Россия Федерациясе Төзелеш һәм торак-коммуналь хужалыгы министрлығының 2016 елның 16 декабрәндәгә 978 номерлы боерыгы белән расланган) 75 м тәшкил итә.

Торба үткәргечләренң зарарлану мөмкинлеген бетерү өчен (аларны прокладкаларның теләсә нинди рәвешендә) саклау зоналары билгеләнә. Торба үткәргечләрдән саклау зонасы күләме магистраль торба үткәргечләрен саклау кагыйдәләре (раслаулар) белән билгеләнә. Россиянең 1992 елның 22 апрелендәгә 9 нчы номерлы Дәүләт шәһәр техник күзәтчеләгә карары белән коры жир буенча 25 м тәшкил итә.

Магистраль һәм промысел торбаүткәргечләренң минималь ара һәм саклау зоналарын куллану режимы 28 нче таблицада күрсәтелгән.

28 нче таблица

Магистраль торбаүткәргечләренң минималь ераклыклары һәм сак зоналарыннан файдалану регламентлары

Зона исеме	Зонадан файдалану режимы	Норматив документлар
Минималь-	Урнаштыру рөхсәт ителми:	СП 36.13330.2012

<p>мөмкин булган ара зонасы</p>	<ul style="list-style-type: none"> - шөһөрләр һәм башка торак пунктлар; - дача йортлары булган коллектив бакчалар; - аерым сәнәгать һәм авыл хужалыгы предприятияләрен; - кошчылык фабрикалары, теплица комбинатлары һәм хужалыклары; - сөт заводлары; - файдалы казылмаларны эшкәртү карьерлары; - автомобильләр өчен гаражлар һәм ачык тукталышлар; - кешеләр күпләп жыела торган аерым биналар (мәктәпләр, хастаханәләр, балалар бакчалары, вокзаллар һ.б.); - тимер юл станцияләре; аэропортлар; елга портлары һәм пристаньнары; гидро-, электростанцияләр; I-IV класслы елга транспортының гидротехник корылмалары; - су үткәргечләрнең чистарту корылмалары һәм насос станцияләре; - 1000 м³ дан артык саклана торган жиңел кабынып китүчән һәм янучан сыеклыклар һәм газлар складлары; автомобильләргә ягулык салу станцияләре һ.б. 	<p>"СНиП 2.05.06-85*. Магистраль торбаүткәргечләр". СНиП актуаль редакциясе 2.05.06-85*; «Нефть-газ үткәргечләрнең проектлау, төзү һәм реконструкцияләү инструментлары» СП 34-116-97</p>
<p>Саклау зонасы</p>	<p>Торба үткәргечләрнең сак зоналарында түбәндәгеләр тыела:</p> <ul style="list-style-type: none"> - күчергә, йокларга һәм танып белү һәм сигнал билгеләрен, контроль-үлчәү пунктларын ватарга; - кабельле элементлар, линия арматурасы төеннәре, катод һәм дренаж саклау станцияләре, линия һәм күзәтү коелары һәм башка линия жайланмалары люкларын, капка һәм ишекләрне ачарга һәм ябарга, торбаүткәргечләр системасын ачарга һәм ябарга, элемент, энергия белән тәэмин итү һәм телемеханика чараларын сүндергә яисә кабызырга; чүплекләр оештырырга, кислота, тоз һәм селте эремәләрен агызырга; - яр бие ныгытма корылмаларын, су үткәргү жайланмаларын, жир һәм башка корылмаларны жимерүдән саклый торган торба үткәргечләрне, э янәшәдәге территорияне һәм әйләнә-тирә урынны - авария хәлендәге транспортлана торган продукцияне ташудан жимергә; - ут кабызырга һәм ачык яисә ябык ут чыганаclarын урнаштырырга; - Саклау зоналарын күнелсезләндергә яки йөкләргә, торбаүткәргечләрне һәм аның объектларын эксплуатацияләүче оешмаларга, яисә алар вәкаләт биргән оешмаларга торбаүткәргечләргә һәм аларның объектларына хезмәт күрсәтү һәм ремонтлау эшләрне башкаруда, аларда барлыкка килгән аварияләр, һәлакәтләр нәтижәләрен бетерүдә каршылык күрсәтергә. <p>Торба үткәргечләрнең сак зоналарында торба үткәргеч транспорт предприятиеләре белән килештермичә түбәндәгеләр тыела:</p> <ul style="list-style-type: none"> - теләсә нинди корылмалар һәм корылмалар төзәргә, - агачлар һәм куаклар утыртырга, куаклар һәм салам жыйрга, коновязлар урнаштырырга, терлек асарга, балык промысел участкалары бүлөп бирергә, балык, шулай ук су хайваннары һәм үсемлекләре табышы житештерергә, су эчәргә, казылык һәм боз әзерләргә; - торба үткәргечләр трассасы аша юлларны һәм кичүләрне төзәргә, - автомобиль транспорты, тракторлар һәм механизмнар стоянкалары корырга, - бакчалар һәм яшелчә бакчалары урнаштырырга; - мелиоратив жир эшләре башкарырга, сугару һәм киптерү системалары төзәргә; - ачык һәм жир асты, тау, төзелеш, монтаж һәм шартлату эшләрне башкарырга, грунт планировкасын һ.б. - скважиналар, шурфлар төзү һәм туфрак пробалары алу (туфрак үрнәкләрнен тыш) белән бәйле геологик-төшерү, геологик разведка, эзләү, геодезик һәм башка тикшеренү эшләрне башкарырга. 	<p>Магистраль торбаүткәргечләрне саклау кагыйдәләре (раслаулар. Россия Дәүләт шөһәр техник күзәтчелегенә 22.04.1992 № 9 карары белән); Магистраль торбаүткәргечләрне саклау кагыйдәләре (раслаулар. Россия Дәүләт шөһәр техник күзәтчелегенә 22.04.1992 № 9 карары белән)</p>

3. Газ бүлү челтәрләренең минималь ераклыгы һәм саклау зоналары

Әбсәләм авыл жирлегә территориясе буенча газ бүлү челтәрләренең берничә тармаклы газүткәргече уза, шулай ук ГРП урнашкан. 62.13330.2011 "СНиП 42-01-2002. Карала торган территория буенча узучы 0,35 Мп

басымындагы жир асты газүткәргечләрәннән "газ белән тээмин итү системалары" бина һәм корылмаларның фундаментларына кадәр минималь ераклыклар билгели, алар 7 м тәшкил итә. 62.13330.2011 "СНиП 42-01-2002. Карала торган территориядә узучы 0,0022 МПа басымы белән жир асты газүткәргечләрәннән "газ белән тээмин итү системалары" бина һәм корылмаларның фундаментларына кадәр минималь ераклык билгели, алар 4 м тәшкил итә. СП нигезендә ГРПтан минималь ераклык 62.13330.2011 10 метр тәшкил итә.

Газ бүлү челтәрләрен саклау кагыйдәләре нигезендә, карала торган территориядә узучы бүлү газүткәргечләрәнә сак зоналары билгеләнә:

- аерым торучы газ регулятор пунктлары тирәсендә - әлеге объектлар чикләреннән 10 метр ераклыкта үткәрелгән йомык сызык белән чикләнгән территория рәвешендә. Биналарга төзелгән газ көйләү пунктлары өчен саклау зонасы регламентланмый;

- тышкы газүткәргечләр трассалары буйлап - газүткәргечнең һәр ягыннан 2 метр ераклыкта уза торган шартлы сызыклар белән чикләнгән территория рәвешендә;

- суднолар йөри торган һәм эретеп ябыштырылган елгалар, күлләр, сусаклагычлар аша газүткәргечләрнең су өсте урыныннан су өслегенә кадәр 100 м ераклыктагы параллель яссылыклар арасында төзелгән су пространствосы участогы рәвешендә газүткәргечнең һәр ягыннан 100 м га тигез булган жиргә кадәр;

- урманнар һәм агач-куак үсемлекләре буйлап уза торган авылара газүткәргечләр трассасы буйлап - 6 метр киңлектәге тарлавык рәвешендә, газүткәргечнең һәр ягында 3 метр. Газүткәргечләрнең жир өсте участоклары өчен агачлардан алып торба үткәргечкә кадәр ара газүткәргечне эксплуатацияләүнең бөтен срогы дәвамында агачларның биеклегеннән ким булмаска тиеш.

29 нче таблица

Газ бүлү челтәрләренең саклау зоналарыннан файдалану регламентлары

Зона исеме	Зонадан файдалану режимы	Норматив документлар
Газ бүлү челтәрләренең сак зоналары	<p>Газ бүлү челтәрләренең саклау зоналарына керә торган жир кишәрлекләренә аларның зарарлануын кисәтү яисә аларны нормаль эксплуатацияләү шартларын бозу максатларында газ бүлү челтәрләренең сак зоналары чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләренең милекчеләре, хужалары яисә алардан файдаланучы юридик һәм физик затларга, торак-граждан һәм житештерү билгеләнешендәге объектларны, инженерлык, транспорт һәм социаль инфраструктура объектларын, күрсәтелгән жир кишәрлекләре чикләрендә теләсә нинди хужалык эшчәнлеген гамәлгә ашыручы юридик һәм физик затларга чикләүләр (йөкләүләр) урнаштырыла:</p> <ul style="list-style-type: none"> - торак-граждан һәм житештерү билгеләнешендәге объектлар төзәргә; - күперләренә, коллекторларны, газ бүлү челтәрләре урнашкан автомобиль һәм тимер юлларны, эксплуатация оешмалары белән килештереп, әлеге газүткәргечләренә алдан алып чыкмыйча жиммергә һәм реконструкцияләргә; 	<p>Газ бүлү челтәрләрен саклау кагыйдәләре (РФ Хөкүмәтенең 2011 елның 22 декабрендәге 1101 номерлы карарлары редакциясендә) «2000 елның 20 ноябрендәге 878 номерлы газ бүлү челтәрләрен саклау кагыйдәләрен раслау турында» карары белән</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - яр ныгыту корымаларын, су үткөрү жайланмаларын, жир корымаларын һәм газ бүлү чөлтөрлөрөн жимерүдөн саклый торган башка корымаларны жимерергә; - танып белү билгелерен, контроль-үлчөү пунктларын һәм газ бүлү чөлтөрлөрөнөң башка жайланмаларын күчерергә, зарарларга, күмөргә һәм юк итөргә; - чүплекләр һәм складлар корырга, кислота, тоз, селте һәм башка химик актив матдэлэр эремэлөрөн аерырга; - саклау зоналарын борчырга һәм йөклөргә, эксплуатация оешмалары персоналының газ бүлү чөлтөрлөрөнө керүенә, хезмэт күрсөтү һәм газ бүлү чөлтөрлөрө зарарлануларын бетерүгә каршылык күрсөтөргә; - ут кабызырга һәм ут чыганаclarын урнаштырырга; - авыл хужалыгы һәм мелиорация кораллары һәм 0,3 метрдан артык тирәнлектә механизмнар белән баз казырга, туфрак казырга һәм эшкөртөргә; - газ көйлөү пунктларының, катода һәм дренаж саклау станциялөрөнөң, жир асты коелары люкларының капкаларын һәм ишеклөрөн ачарга, электр белән тээмин итү чараларын, телемеханика системаларын һәм яктыртуны кертергә яисә сүндөрөргә; - жир өсте газүткөргөчлөрөн, коймаларын һәм газ бүлү чөлтөрлөрө биналарын, башка предметларны, баскычларны жыярга, бөйлөргә һәм аларга элеп куярга; - үз белдегең белән газ бүлү чөлтөрлөрөнө тоташырга. 	<p>расланды. 17.05.2016 № 444)</p>
--	---	--

4. Нефть чыгару объектларының сак зоналары

Әбсәләм авыл жирлеге территориясендә «Башнефть» ГАЖ нефть скважиналары урнашкан.

Куркынычсызлык кагыйдэләре нигезендә, нефть һәм газ сәнәгатендә (Федераль экологик, технологик һәм атом күзәтчелеге хезмәтенәң 2020 елның 15 декабрәндәге 534 номерлы боерыгы белән расланган) нефть скважиналарыннан качалка-станоклар, награт скважиналары һәм бетерелгән нефть скважиналары булган нефть скважиналарыннан 150 м күләмендә саклау зоналары билгеләнә, анда торак төзелешен урнаштыру тыела. Кагыйдөлөргә ярашлы рәвештә, нефть скважиналарыннан пычрак станоклар, нефть скважиналары һәм ликвидлы нефть скважиналары булган ераклык жәмәгать объектларына кадәр 250 метр, сәнәгать һәм авыл хужалыгы предприятиелөрөнә кадәр 50 метр тәшкит итә.

5. Электр чөлтөрә хужалыгы объектларының сак зоналары

Әбсәләм авыл жирлеге территориясен 6, 110, 220 кВт көчәнөшле электр тапшыру линиялөрө кисеп үтә. Халыкны электр магнит нурланышыннан яклау һәм электр тапшыру линиялөрөнә зыян килү мөмкинлеген юкка чыгару өчөн саклау зоналары билгеләнә. Электр чөлтөрә хужалыгы объектларының саклау зоналарын билгелөү тәртибе, шулай ук күрсөтелгән объектларның имин эшлөвен һәм эксплуатациясен тээмин итә торган саклау зоналары чиклөрөндә урнашкан жир кишәрлеклөрөннән файдалануның аерым шартлары электр чөлтөрә хужалыклары объектларының сак зоналарын билгелөү һәм мондый зоналар (раслаулар) чиклөрөндә урнашкан жир кишәрлеклөрөннән файдалануның махсус шартлары кагыйдэлөрө белән

билгеләнә. Россия Федерациясе Хөкүмәтенә 2009 елның 24 февралендәге 160 номерлы карары (үзгәрешләр һәм өстәмәләр белән)

Әбсәләм авыл жирлегә территориясе буйлап узучы 6, 110, 220 кВт куәтле ЛЭП өчен тиешенчә 10, 20, 25 м саклау зоналары билгеләнә (саклау зоналары кадастр исәбенә куелган). 10 кВт куәтле трансформатор подстанцияләр өчен 10 м да саклау зонасы билгеләнә. Гамәлдәге төзелеш территориясендә саклау зоналары, тулаем алганда, үтәлдә, бу электромагнит нурланышының турыдан-туры йогынтысын юкка чыгара.

30 нче таблица

Электр челтәре хужалыгы объектларының саклау зоналарыннан
файдалану регламенты

Зонадан файдалану режимы	Норматив документлар
<p>Сак зоналарында электр челтәре хужалыгы объектларының имин эшен бозарга мөмкин булган теләсә нинди гамәлләргә ашыру, шул исәптән аларның зарар күрүенә яисә юкка чыгаруына китерү, һәм (яисә) гражданның гомеренә, сәламәтлегенә һәм физик яисә юридик затларның мөлкәтенә зыян китерү, шулай ук экологик зыян салуга һәм янгын чыгуга китерү тыела, шул исәптән:</p> <p>а) электр үткәргечләргә һәм электр үткәргечләре терәкләренә чит предметларны асарга, шулай ук электр тапшыруының һава линияләре таянычларына күтәрелергә;</p> <p>б) электр челтәре хужалыгы объектларына кереп йөрү өчен керү өчен керү юлларының һәм подъездларның норматив-техник документлары таләпләре нигезендә төзелгән чикләрдә теләсә нинди объектлар һәм предметларны (материалларны) урнаштырырга, шулай ук теләсә нинди эшләр башкарырга һәм электр челтәре хужалыгы объектларына керүгә тоткарлык ясарга мөмкин булган корымнар төзәргә;</p> <p>в) әйләндереп алынган территория чикләрендә һәм бүлү жайланмалары һәм подстанцияләре биналарында булырга, бүлү жайланмалары һәм подстанцияләренә ишекләрен һәм люкларын ачарга, электр челтәрләрендә тоташтыру һәм тоташтыру (күрсәтелгән таләп билгеләнгән тәртиптә рөхсәт ителгән эшләрне башкару белән шөгыйльләнгән хезмәткәрләргә кагылмый), ут кертүнең һәм бүлү жайланмаларының, подстанцияләренә, электр тапшыруының һава линияләренә сак зоналарында, шулай ук электр тапшыру кабель линияләренә сак зоналарында ут кабызырга;</p> <p>г) чүплекләр урнаштырырга;</p> <p>д) удар механизмнар белән эшләр башкарырга, авырлыгын 5 тоннадан артык киметергә, ачы һәм коррозия матдәләре һәм ягулык-майлау материаллары (жир асты электр линияләренә саклау зоналарында) агызып чыгаруны һәм агузыны башкарырга.</p> <p>Әлегә Кагыйдәләрнең 8 пункттында каралган гамәлләрдән тыш, электр челтәре хужалыгы объектлары өчен билгеләнгән саклау зоналарында 1000 вольттан артык киеренкелек белән, түбәндәгеләр тыела:</p> <p>а) саклагычларны теләсә нинди, шул исәптән ягулык-майлау материаллары, кушарга яисә урнаштырырга;</p> <p>б) балалар һәм спорт майданчыкларын, стадионнарны, базарларны, сәүдә нокталарын, кыр станокларын, терлекләр өчен урыннар, гаражлар һәм барлык төр машиналар һәм механизмнар стоянкаларын урнаштырырга, билгеләнгән тәртиптә рөхсәт ителгән эшләрне башкару белән мәшгуль булмаган кешеләрнең күп туллануына бәйле теләсә нинди чаралар үткәргә (электр тапшыруының һава зоналарында);</p> <p>в) теләсә нинди очу аппаратларын, шул исәптән һава еланнарын, очу аппаратларының спорт модельләрен (электр тапшыруының һава линияләренә сак зоналарында) куллану (жибәрү);</p> <p>г) якорьларны суднолардан ташларга һәм якорьларны якорьлар, чылбырлар, лотлар, волокушалар һәм траллар белән (су асты электр тапшыру линияләренә сак зоналарында) үтәп китәргә;</p>	<p>Электр челтәре хужалыгы объектларының саклау зоналарын һәм мондый зоналар чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләреннән файдалануның махсус шартларын билгеләү кагыйдәләре (Россия Федерациясе Хөкүмәтенә 2009 елның 24 февралендәге 160 номерлы карары белән расланды)</p>

<p>д) краннар атулары күтәрелгән һәм башка механизмнар булган (һава электр линияләренең сак зоналарында) суднолар үтеп керүне гамәлгә ашырырга. Саклау зоналары чикләрендә юридик һәм физик затларга челтәр оешмаларын килештерү турында язмача карамыйча түбәндәгеләр тыела:</p> <p>а) биналарны һәм корылмаларны төзү, капитал ремонтлау, реконструкцияләү яисә сүтү;</p> <p>б) тау, шартлату, мелиоратив эшләр, шул исәптән жирләрне вакытлыча су басу белән бәйлә;</p> <p>в) агач һәм куаклар утырту һәм кисү;</p> <p>г) су төбөн тирәнәйтү, жир казу һәм төяү-бушату эшләре, балык, башка су хайваннары һәм үсемлекләрне балык тоту кораллары белән чыгару, су эчертү жайланмалары, су жыю казылыгы һәм боз эзерләү (су асты электр линияләренең су асты зоналарында) ;</p> <p>д) йөк төялгән югары кырый габариттан вертикаль буенча ераклыгы яисә су ташу вакытында суның максималь күтәрелүен исәпкә алып, сулыклар аша электр тапшыруның һава линияләре аша кичүләре үткәргечләренең аскы ноктасына кадәр булган араны;</p> <p>е) йөк төялгән яисә юл өслөгәннән башка 4,5 метрдан артык булган машиналар һәм механизмнар йөрү (һава электр линияләренең сак зоналарында);</p> <p>ж) 0,3 метрдан артык тирәнлектә жир эшләре (сөрелә торган жирләрдә 0,45 метрдан артык тирәнлектә), шулай ук туфрак планировкасы (жир асты электр тапшыру линияләренең сак зоналарында);</p> <p>з) авыл хужалыгы культураларын су агышының биеклеге 3 метрдан артык (һава электр линияләренең сак зоналарында) тәшкит итәргә мөмкин булган очракта су сиптерү;</p> <p>и) авыл хужалыгы эшләре, авыл хужалыгы машиналарын һәм 4 метрдан артык биеклектәге жиһазларны кулланып (һава электр линияләренең саклау зоналарында) яисә жир сөрүгә бәйлә кыр авыл хужалыгы эшләре (электр тапшыру линияләренең сак зоналарында).</p> <p>Электр челтәре хужалыгы объектлары өчен билгеләнгән сак зоналарында 1000 вольтка кадәр киеренкелек белән, әлеге Кагыйдәләрнең 10 пункттында каралган гамәлләрдән тыш, «Интернет» челтәре оешмаларын килештерү турында язмача карамыйча түбәндәгеләр тыела:</p> <p>а) балалар һәм спорт майданчыкларын, стадионнарны, базарларны, сәүдә нокталарын, кыр станокларын, терлекләр өчен утарларны, барлык төр машиналар һәм механизмнар гаражларын һәм стоянкаларын, гражданның бакчачылык яисә үз ихтыяжлары өчен бакчачылык яисә яшелчәчелек алып бару территориясе чикләрендә урнашкан бакчачылык һәм күчәмсез мөлкәтнең башка объектларын, шул исәптән индивидуаль торақ төзелеше объектларын (электр тапшыруның һава линияләренең сак зоналарында) урнаштырырга;</p> <p>б) саклагычларны теләсә нинди, шул исәптән ягулык-майлау материаллары, кушарга яисә урнаштырырга;</p> <p>в) суднолар стоянкасы, барж һәм йөзмә краннар өчен причаллар корырга, якорьларны суднолардан ташларга һәм аларны бирелгән якорьлар, чылбырлар, лотлар, сүсләр һәм траллар белән (су асты электр линияләренең сак зоналарында) үтәргә.</p>	
--	--

6. Линияләренң һәм элементә корылмаларының сак зоналары

Россия Федерациясә элементә линияләрен һәм корылмаларын саклау кагыйдәләре гамәлдәге кабельле, радиорелей һәм һава линияләренең һәм радиофикация линияләренең сакланышын тәмин итү өчен кертелә, шулай ук Россия Федерациясенең үзара бәйләнгән элементә челтәренең нормаль эшен боза торган элементә корылмаларының сакланышын тәмин итү өчен Россия Федерациясенең хужалык субъектларының житештерү эшчәнлегенә, оборона куәтенә һәм куркынычсызлыгына зыян китерә.

Россия Федерациясе Хөкүмәтенң 1995 елның 09 июнендәге 578 номерлы карары белән расланган Россия Федерациясе элемтә линияләрен һәм корылмаларын саклау кагыйдәләре нигезендә кабельле һәм һава элемтә линияләре һәм радиофикация линияләре трассаларында билгеләнә.

1) файдалануның махсус шартлары булган саклау зоналары:

урман кишәрлекләрендә торак пунктлардан читтә урнашкан жир асты кабельләре өчен һәм элемтә линияләренң һава линияләре һәм радиофикация линияләре өчен - жир асты элемтә кабеле трассасыннан яисә һәр яктан кимендә 2 метр ераклыктагы һава элемтә линияләренң һәм радиофикация линияләренң кырый үткәргечләреннән параллель туры сызыклар белән билгеләнгән жир кишәрлекләре рәвешендә;

суднолар йөри торган һәм эретмәле елгалар, күлләр, сусаклагычлар һәм каналлар (арыклар) аша күчкәндә, су өслегеннән бөтен тирәнлектә су пространствосы участкалары рәвешендә су өслегеннән алып су төбенә кадәр, һәр яктан 0,25 диңгез кабеле трассасыннан яки һәр яктан елга, күл, сусаклагыч һәм каналлар (арыклар) аша 100 метрга күчкәндә, параллель яссылыклар белән билгеләнгән су полосалары рәвешендә;

элементәнең кабельле линияләрендә жир өсте һәм хезмәт күрсәтелми торган, хезмәт күрсәтми торган, тергезү пунктларын урнаштыру үзәгеннән яисә аларның жиңмерелүе чигеннән кимендә 3 метрга һәм жир контурларыннан кимендә 2 метрга ким булмаган йомык сызык белән билгеләнгән жир кишәрлекләре рәвешендә;

2) урман массивларында һәм яшел үсентеләрдә урман ызаннары төзелә:

утыртмаларның биекlege 4 метрдан кимрәк булса - чиктәге элемтә линияләре һәм радиофикация линияләре арасындагы ераклык кимендә 4 метр киңлектә булса (кырый үткәргечләрдән алып агач ботакларына кадәр һәр яктан 2 метр);

утыртмаларның биекlege 4 метрдан артса - иң кырый элемтә линияләре һәм радиофикация линияләре арасындагы ераклык кимендә 6 метр киңлектә булса (кырый үткәргечләрдән алып агач ботакларына кадәр һәр яктан 3 метр);

элементә кабеле трассасы буйлап - киңlege 6 метрдан да ким түгел (элементә кабеленң һәр ягынан 3 метр).

Элементә линияләре һәм корылмаларының, радиофикация линияләренң һәм корылмаларының саклау зоналарында барлык эшләр дә житештерү һәм эшләрне кабул итү кагыйдәләре буенча гамәлдәге норматив документларны үтәп башкарыла.

Радиоз элемтә линияләре трассаларында радиодулкыннарның таралуын экранлаштыруны булдырмау максатыннан файдаланучы предприятиеләр биналар һәм корылмалар төзү, шулай ук агач утырту тыела торган жир участкаларын билгелиләр. Әлеге кишәрлекләренң урнашуы һәм чикләре

радиореле элементә линияләре төзү проектларында карала һәм жирлекнең жирле үзидарә органнары белән килештерелә.

Элементә линияләре трассалары вакыт-вакыт куаклар һәм агачлардан чистартылырга, янғын хәвефсезлегендә сакланырга, урман ызанының билгеләнгән киңлеге сакланырга тиеш. Элементә линияләрен һәм элементә линияләрен үткәргүгә куркыныч тудыручы агачлар билгеләнгән тәртиптә урман кисү билетларын (ордерларын) рәсмиләштереп киселергә тиеш. Урман массивлары һәм яшел утыртмалары буенча уза торган кабельле һәм һава элементә линияләре һәм радиофикация линияләре өчен чыбык-чабык линияләре һәм радиофикация линияләре алып баручы предприятиеләр көче белән янғын ягыннан хәвефсез халәттә булырга тиеш.

Элементә һәм радиофикация корылмалары һәм башка корылмалар арасындагы минималь мөмкин булган ераклыklar (шартлау) тиешле корылмаларны торгызу кагыйдәләре белән билгеләнә һәм элементә корылмаларына механик һәм электр тәэсире жибәрмәскә тиеш.

Автомобиль һәм тимер юлларның бүленгән полосасында кабельле һәм һава элементә линияләре трассаларында һәм радиофикация линияләрендә сак зоналары, элементә линияләренең һәм радиофикация линияләренең сакланышын мәжбүри тәмин итү шарты белән элементә линияләре корылмаларына механик һәм электр тәэсире белән бәйлә булмаса, алар карамагында әлеге элементә линияләре булган предприятиеләр белән килештермичә, автомобиль һәм тимер юл транспорты предприятиеләре тарафыннан файдаланылырга мөмкин.

Элементә линияләренең һәм корылмаларының саклау зоналары территориясеннән файдалану режимы Россия Федерациясе элементә линияләрен һәм корылмаларын саклау кагыйдәләре (Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 1995 елның 9 июнендәге карары белән раслаулар) белән билгеләнә. N 578) (31 нче таблица).

31 нче таблица

**Элементә линияләренең һәм корылмаларының саклау зоналарынан
файдалану регламентлары**

Зонадан файдалану режимы	Норматив документлар
<p>Сак зоналары чикләрендә язма ризалыксыз һәм элементә линиясеннән һәм радиофикация линиясеннән файдаланучы предприятиеләр вәкилләре, юридик һәм физик затларга түбәндәгеләр тыела:</p> <p>а) һәртөрле төзелеш, монтаж һәм шартлату-ныботлар, грунтны жир казу механизмнары (комлы барханнар зоналарынан тыш) белән планлаштыру һәм жир эшләрен (тирәнлеккә 0,3 метрдан да артык сөрүдән тыш) тормышка ашырырга;</p> <p>б) скважиналарны бораулауга, шурфованиега, грунт пробаларын алуга, шартлату эшләрен башкаруга бәйлә геологик-төшерү, эзләү, геодезик һәм башка тикшеренү эшләрен башкарырга;</p> <p>в) агач утырту, кыр станнарын урнаштыру, терлекләрне тоту, материаллар, азык һәм ашламалар төзү, учак яндыру, ату урыннары булдыру;</p> <p>г) элементә линияләре һәм радиофикация линияләре үткәргечләре астында автотранспорт, трактор һәм механизмнар йөрү һәм туктап тору юлларын һәм туктап торуларын уздырырга, каналлар (арыklar) төзәргә, киртәләр корырга һәм башка каршылыклар тудырырга;</p> <p>д) суднолар туктау, барж һәм йөзеп йөрүче краннар өчен причаллар корырга,</p>	<p>Россия Федерациясе элементә линияләрен һәм корылмаларын саклау кагыйдәләре (раслаулар. РФ Хөкүмәтенең 1995 елның 9 июнендәге карары белән N 578)</p>

<p>төяү-бушату, су асты-бушату, су асты-су тирәнәйтү һәм жир казу эшләрен башкарырга, балык промысел участокларын бүлеп чыгарырга, балык, башка су хайваннарын, шулай ук су төбөндөгә үсемлекләренә балык тоту кораллары белән, су эчерү һәм су эчертү, колка һәм боз әзерләү өчен причаллар ясарга. Судларга һәм башка йөзү чараларына якорьларны ташлау, якорьлар, чылбырлар, лотлар, сөйрәлүләр һәм траллар белән үтү тыела.</p> <p>е) электр тапшыру линияләрен, радиостанцияләрен һәм башка объектларны, электр магнит энергиясен чыгара һәм элемент һәм радиофикация линиясенә куркыныч йогынты ясый торган радиостанцияләренә төзүне;</p> <p>ж) жир асты элемент линияләрен узучы жир асты коммуникацияләрен коррозиядән саклау.</p> <p>Юридик һәм физик затлар өчен, аерым алганда, элемент һәм радиофикация линияләренә нормаль эшен бозарга мөмкин булган һәртөрле гамәлләрне башкару тыела, аерым алганда:</p> <p>а) элемент кабельләре салынган коллекторларны, коллекторларны, туннель метрополитенны һәм тимер юлларны яңадан урнаштыруны гамәлгә ашыру, элемент кабельләре салынган һава элемент линияләре һәм радиофикация линияләре баганалары урнаштырылган, техник корылмалар, радиорелеяле станцияләр, кабель эржәләре һәм бүлү тартмалары урнаштырылган, алдан заказчылар (төзүче) һәм корылмаларны алып чыкмаган, алар белән элемент һәм элемент линияләре урнаштырылган;</p> <p>б) элемент жир асты кабельле линияләренә трассаларын корып, әлеге трассаларда вакытлыча складлар, химик актив матдәләр һәм сәнәгать, көнкүреш һәм башка чүп-чар калдыклары агып төшү урыннарын корырга, үлчәнгән, сигнал, кисәтү билгеләрен һәм телефон коеларын ватарга;</p> <p>в) үз ишкеләрен һәм хезмәт күрәлми торган көчәйтү һәм регенерация пунктларын (жир өсте һәм жир асты пунктлары) һәм радиорелей станцияләрен, кабельле телефон канализациясе коеларын, бүлү шкафларын һәм кабельле эржәләрен ачарга, шулай ук элемент линияләренә кушылырга (бу линияләргә хезмәт күрсәтүче затлардан тыш);</p> <p>г) элемент линияләренә трассаларын, аларга техник персоналның ирекле керүенә комачаулап, борчырга;</p> <p>д) элемент хезмәтләреннән файдалану максатларында абонент телефон линиясенә һәм радиофикация линиясенә рөхсәтсез кушылырга;</p> <p>е) элемент һәм радиофикация корылмаларына зыян китерергә мөмкин булган башка гамәлләр кылырга (элемент линияләренә терәкләрен һәм арматурасын зарарларга, чыбыкларны өзәргә, аларга чит предметларны һәм башкаларны жыярга).</p>	
--	--

7. Эчә торган су белән тәэмин итү чыганаclarын санитар саклау зоналары

Әбсәләм авылын су белән тәэмин итү - үзәкләштерелгән, Ютазы авылыннан 3 км ераклыкта урнашкан жир асты суларының Акбаш чыганагында Чатра су алу корылмасы скважиналарын эксплуатацияләп гамәлгә ашырыла.

Авыл жирлегә территориясендә су белән тәэмин итүнең жир асты чыганаclarы - су алу скважиналары юк.

8. Урман фонды жирләре

Әбсәләм авыл жирлегә территориясендә урман фонды жирләре юк.

9. Файдалы казылмаларны чыгару зонасы

Әбсәләм авыл жирлегә территориясә «Башнефть» ГАЖ тарафыннан файдаланыла торган Туймазы нефть ятмасы чикләрендә урнашкан.

Авыл жирлегә чикләре чикләрендә «Әпсәләм 3» ятмасы (төньяк һәм көньяк фланглары) урнашкан, ул «Карьер» ЖЧЖ (ИНН 1642211550)

файдалануына бирелгән ком-гравий тау токымы (ИНН 1642211550) ТАТ сериясенә 02813 номерлы ЮТЗ сериле лицензиясе нигезендә файдалы казылмаларны Урыссу ш.т. поселогыннан 0,5-2,3 км көньяктарак һәм Татарстан Республикасының Ютазы районында Әбсәләм авылыннан 1,5 км төньяк-көнчыгыштарак чыгару юлы белән урнашкан. Лицензия гамәлдә булу тәмамлану вакыты - 31.12.2037 ел. Ростехнадзорның Идел бую идарәсе тарафыннан бирелгән 16-4300-00298 номерлы тау отводы акты 31.03.2022 елда бирелгән.

«Жир асты байлыктары турында» Россия Федерациясе Законының 7 статьясы нигезендә, файдалы казылмалар чыгару, файдалы казылмалар чыгаруга бәйле булмаган жир асты корылмаларын төзү һәм эксплуатацияләү өчен жир асты байлыктарыннан файдалануга 2395-1 номерлы лицензия нигезендә, шулай ук разведкалаганда һәм минераль чимал чыгарганда продукцияне бүлү турындагы килешү нигезендә кулланучыга жир асты байлыктары кишәрлеге тау токымы - жир асты байлыктарының геометрлаштырылган блогы рәвешендә бирелә.

Тау биләмәсенә чикләрен билгеләгәндә файдалы казылмалар ятмаларының пространство контурлары, жир асты корылмаларын төзү һәм эксплуатацияләү участогының торышы, тау һәм шартлату эшләрен имин алып бару чикләре, тау токымнарының зарарлы йогынтысыннан саклау зоналары, тау токымнарын хәрәкәтләндерү зоналары, табигать объектлары, биналар һәм корылмалары астында саклау тигезлекләре контурлары, карьер һәм кисемтәләр бортлары төрелеге һәм жир асты байлыктарының, жир асты байлыктарын геологик өйрәнү һәм жир асты өслегенә торышына йогынты ясый торган башка факторлар исәпкә алына.

Жир асты байлыктарының аерым участкаларыннан файдалану милли куркынычсызлыкны һәм әйләнә-тирә мохитне саклауны тәмин итү максатларында чикләнергә яисә тыелырга мөмкин. Торак пунктлар, шәһәр яны зоналары, сәнәгать, транспорт һәм элемент объектлары территорияләрендә жир асты байлыктарыннан файдалану, кешеләрнең гомеренә һәм сәламәтлегенә куркыныч тудырырга, хужалык объектларына яисә әйләнә-тирә мохиткә зыян китерергә мөмкин булган очракларда өлешчә яисә тулысынча тыеларга мөмкин. Махсус сакланылучы табигать территорияләрендә жир асты байлыктарыннан файдалану өлеге территорияләр статусы нигезендә («Жир асты байлыктары турында» Россия Федерациясе Законының 8 статьясы) башкарыла.

Күрсәтелгән законның 22 статьясы нигезендә жир асты байлыктарыннан файдаланучы үзенә бирелгән тау катламы чикләрендә файдалы казылмалар ятмалары майданнарын төзүне чикләргә хокуклы. Кулланучы жир асты байлыктарыннан файдалануга бәйле эшләренә имин алып бару өчен жавап бирә; жир асты байлыктарын, атмосфера һавасын, жирләренә, урманнарны, су объектларын, жир асты байлыктарыннан

файдалануга бэйле эшләрнең зарарлы йогынтысыннан биналарны һәм корылмаларны саклау шартларын регламентлаучы билгеләнгән тәртиптә расланган стандартларны үтәү; шулай ук жир кишәрлекләрен һәм жир асты байлыктарыннан файдаланганда бозылган башка табигать объектларын алга таба файдалану өчен яраклы хәлгә китерү өчен җавап бирә.

«Жир асты байлыктары турында» Россия Федерациясе Законының 25 статьясы нигезендә файдалы казылмалар ятмалары майданнарын төзү, шулай ук жир асты корылмалары урнашкан урыннарда жир асты байлыктарының дәүләт фонды яисә аның территориаль органнары һәм дәүләт тау күзәтчелеге органнары рәхсәте белән бары тик файдалы казылмалар алу мөмкинлеген тәмин итү яисә төзелешнең икътисадый максатка ярашлы булуын дәлилләү шарты белән генә рәхсәт ителә.

Файдалы казылмалар яткан майданнарда үз белдеге белән төзелеш башкарылган очракта, чыгымнарны һәм территорияне рекультивацияләү һәм төзелгән объектларны демонтажлау чыгымнарын капламыйча туктатыла.

10. Мәдәни мирас объектларының саклау зоналары

«Проектлау территориясендә чикләүләр барлыгы турында»гы Татарстан Республикасы мәдәни мирас объектларын саклау комитеты мәгълүматлары нигезендә Әбсәләм авыл жирлегенә территориясендә 2022 елның 10 декабрендәге 01-11/4853 номерлы мәдәни мирас объектлары юк.

11. Су саклау зоналары, яр буе яклау зоналары һәм өске су объектларының яр буе полосалары

РФ Су кодексының 65 статьясы нигезендә су саклау зоналары елгаларның, инешләрнең, күлләрнең, сусаклагычларның яр буе линиясенә тоташкан һәм аларда күрсәтелгән су объектларының пычрануын, чүпләнүен, ләм утыруын һәм суларын ярлыландыруны булдырмау, шулай ук су биологик ресурсларының һәм хайваннар һәм үсемлекләр дөньясының башка объектларының яшәү тирәлеген саклау максатларында хужалык һәм башка эшчәнлекне гамәлгә ашыруның махсус режимы билгеләнә торган территорияләрдән гыйбарәт.

Су саклау зоналары чикләрендә хужалык һәм башка эшчәнлеккә өстәмә чикләүләр кертелә торган территорияләрдә яр буе яклау полосалары урнаштырыла.

Шәһәрләр һәм башка торак пунктлар территорияләреннән читтә елгаларның, инешләрнең, каналларның, күлләрнең, сусаклагычларның киңлегенә һәм аларның яр буе яклау полосасының киңлегенә тиешле яр буе линиясе (су объекты чикләре), ә диңгезләрнең су саклау зонасы киңлегенә һәм аларның яр буе яклау полосасының киңлегенә - максималь ягулык сызыгынан билгеләнә. Су агызу өчен үзәкләштерелгән су чыгару системалары һәм яр буйлары булганда, бу су объектларының яр буе яклау полосалары чикләре яр

буйлары парапетлары белән тәңгәл килә, мондый территорияләрдә су саклау зонасы киңлегенә яр буе парапетыннан билгеләнә.

Елгаларның яисә инешләренң су саклау зонасы киңлегенә аларның елгалар яисә инешләрен өчен озынлыктагы чишмәдән билгеләнә:

- 1) ун километрга кадәр - илле метр күләмендә;
- 2) уннан алып илле километрга кадәр - йөз метр күләмендә;
- 3) илле километрдан һәм аннан да күбрәк - ике йөз метр күләмендә.

Елга, чишмә башыннан алып елга тамагына кадәр ун километрдан кимрәк булган инеш өчен су саклау зонасы яр буе яклау полосасы белән туры килә. Елганың, инешненң чишмә башлары өчен су саклау зонасы радиусы илле метр күләмендә билгеләнә.

Күлненң, сусаклагычның су саклау зонасы киңлегенә, сазлык эчендә урнашкан күлдән яисә акваториясә 0,5 квадрат километрдан кимрәк булган күлдән, сусаклагычтан тыш, илле метр күләмендә билгеләнә. Су агымында урнашкан сусаклагычның су саклау зонасы киңлегенә бу сулыкның су саклау зонасының тигез киңлегенә белән билгеләнә.

Яр буе яклау полосасының киңлегенә су объекты ярының текәлегенә бәйлә рәвештә билгеләнә һәм кирегә яисә нульгә кадәр текәлек өчен утыз метр, өч градуска кадәр текәлек өчен кырык метр һәм өч һәм аннан да күбрәк градуска авышу өчен илле метр тәшкил итә.

Сазлык чикләрендә урнашкан агып төшүче һәм агып төшүче күлләр һәм тиешле су агымнары өчен яр буе яклау полосасы киңлегенә илле метр күләмендә билгеләнә.

Яшәү тирәлегенә булган елганың, күлненң, сусаклагычның яр буе яклау полосасы киңлегенә, яңадан житештерү урыннары, уылдык чәчү, нагул, аеруча кыйммәтле су биологик ресурсларының миграция юллары (күрсәткечләренң берсе булган очракта) һәм (яисә) аулау (улау) өчен файдаланыла торган су биологик ресурсларының һәм аларның яшәү тирәлегенә мондый төрләрен саклап калу, ярларның текәлегенә бәйсез рәвештә, ике йөз метр күләмендә билгеләнә.

Гомуми файдаланудагы су объектының яр буе линиясә (су объекты чикләре) буендагы жир полосасы (яр буе полосасы) гомуми файдалану өчен билгеләнә. Гомуми файдаланудагы су объектларының яр буе полосасының киңлегенә, каналларның, шулай ук елгаларның һәм инешләренң яр буе полосасыннан тыш, егерме метр тәшкил итә, аларның озынлыгы чишмәдән алып ун километрдан да артмый. Су каналларының, шулай ук елгаларның һәм инешләренң яр буе полосасының киңлегенә, чишмә башыннан алып ун километрдан да артмаган инешләренң озынлыгы биш метр тәшкил итә.

Жир асты суларының (чишмәләренң, гейзерларның) яр буе полосасы һәм федераль кануннарда каралган башка су объектлары билгеләнми.

Су саклау зоналарыннан, яр буе яклау һәм яр буе полосаларыннан файдалану регламентлары 32 нче таблицада күрсәтелгән.

Су саклау зоналарыннан, су объектларының яклау һәм яр полосалары яр бие зоналарыннан файдалану регламентлары

Зона исеме	Күрсәтелгән зонадан файдалану режимы	Норматив документлар
Су саклау зонасы	<p>Су саклау зоналары чикләрендә түбәндәгеләр тыела:</p> <ul style="list-style-type: none"> - туфракның ундырышлылыгын көйләү максатларында агып төшүче сулардан файдалану; - зиратларны, үләт базларын, житештерү һәм куллану калдыкларын, химик, шартлаткыч, агулы матдәләрне, агулаучы һәм агулы матдәләрне урнаштыру объектларын, радиоактив калдыкларны күмү пунктларын урнаштыру, шулай ук пычратучы матдәләр территорияләрен пычрату, аларны суда балык хужалыгы әһәмиятендәге су объектларында мөмкин булган иң чик күләмдәге концентрацияләр ачыкланмаган; - зарарлы организмнарга каршы көрәш буенча авиация чараларын гамәлгә ашыру; - транспорт чараларының (махсус транспорт чараларыннан тыш) хәрәкәте һәм туктап торыуы, моңа юлларда һәм юлларда каты өслекле махсус жиһазландырылган урыннарда аларның хәрәкәте һәм туктап торулары керми; - автомобильләргә ягулык салу станцияләре, ягулык-майлау материаллары складлары төзү һәм реконструкцияләү (моңа автомобильләргә ягулык салу станцияләре, ягулык-майлау материаллары складлары портлар, эчке су юллары инфраструктурасы территорияләрендә, шул исәптән аз үлчәмле судноларны, федераль иминлек хезмәте объектларын урнаштыру өчен базалар (корылмалар) территорияләрендә, транспорт чараларын техник карау һәм ремонтлау өчен кулланыла торган техник хезмәт күрсәтү станцияләре, транспорт чараларын юуны гамәлгә ашыру очрактарыннан тыш); - пестицидлар һәм агрохимикатлар саклау (яр бие яклау полосалары чикләреннән тыш дингез портлары территорияләрендә махсуслаштырылган саклагычларда агрохимикатлар сакланудан тыш), пестицидлар һәм агрохимикатлар куллану; - агым суларны, шул исәптән дренаж суларны агызу; - гомумтаралган файдалы казылмаларны разведкалау һәм чыгару (гомумтаралган файдалы казылмаларны разведкалау һәм чыгару файдалы казылмаларның башка төрләрен разведкалау һәм чыгаруны гамәлгә ашыручы жир асты байлыкларыннан файдаланучылар тарафыннан "Жир асты байлыклары турында" Россия Федерациясе законнары нигезендә бирелгән тау бүлемтекләренең жир асты байлыклары һәм (яисә) геологик бүлеп чыгару чикләрендә "Жир асты байлыклары турында" 1992 елның 21 февралендәге 2395-1 номерлы Россия Федерациясе Законының 19.1 статьясы нигезендә расланган техник проект нигезендә гамәлгә ашырылган очрактардан тыш). <p>Гражданнар тарафыннан су саклау зоналары чикләрендә урнаштырылган һәм агып төшүче суларны чистарту корылмалары белән жиһазландырылмаган үз ихтияжлары өчен бакчачылык яисә яшелчәчелек алып бару территорияләренә карата Россия Федерациясе Су кодексының 16 өлешендәге 1 пункттында күрсәтелгән системаларга мондый корылмалар белән жиһазлау һәм (яисә) тоташтыру вакытына кадәр әйләнә-тирә мохиткә пычраткыч матдәләр, башка матдәләр һәм микроорганизмнар керүне булдырмый торган су үткәргич торган материаллардан ясалган приемниклар куллану рөхсәт ителә. Су саклау зоналары чикләрендә, су объектларын пычранудан, чүпләнүдән, ләм утырудан һәм сулыкларны сагудан саклауны тәмин итә торган корылмалар белән су кануннарына һәм әйләнә-тирә</p>	Россия Федерациясе Су кодексы

	мохитне саклау өлкәсендәге кануннарға ярашлы рәвештә, мондый объектларны проектлау, төзү, реконструкцияләү, эксплуатациягә кергү, хужалык һәм башка объектларны эксплуатацияләү рәхсәт ителә. Су объекттын пычранудан, чүпләнүдән, ләм утырудан һәм суларны ярлыландырудан саклауны тәмин итә торган корылма төрен сайлау әйләнә-тирә мохитне саклау өлкәсендәге кануннар нигезендә билгеләнгән пычраткыч матдәләр, башка матдәләр һәм микроорганизмнарны ташлауның мөмкин нормативларын үтәү зарурлыгын исәпкә алып гамәлгә ашырыла.	
Яр буе саклау полосасы	Яр буе сак полосалары чикләрендә су саклау зонасы өчен билгеләнгән чикләүләр белән беррәттән түбәндәгеләр тыела: <ul style="list-style-type: none"> – жирләрне сөрү; – юыла торган грунтлар өемнәрен урнаштыру; – авыл хужалыгы терлекләрен көтү һәм алар өчен жәйге лагерлар, ванналар булдыру. Су объектларының су саклау зоналары чикләрен һәм яр буе саклау полосалары чикләрен билгеләү, шул исәптән жирлектә махсус мәгълүмат тамгалары ярдәмендә билгеләнү, Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.	Россия Федерациясе Су кодексы
Яр буе полосасы	Һәр гражданин алар янында йөрү һәм булу өчен гомуми файдаланудагы су объектларының яр буе полосасыннан (механик транспорт чараларыннан файдаланмыйча), шул исәптән һәм спорт балыкчылыгын гамәлгә ашыру һәм йөзү чараларын причал ясау өчен файдаланырга хокуклы. Россия Федерациясе Су кодексы нигезендә билгеләнгән яр буе полосасы чикләрендә жир кишәрлекләрен хосусыйлаштыру тыела.	Россия Федерациясе Су кодексы

12. Автомобиль юлларының юл буе полосалары

Региональ әһәмияттәге автомобиль юллары өчен, торак пунктлар чикләрендә урнашкан автомобиль юлларыннан тыш, юл буе полосалары билгеләнә.

Һәр юл буе полосасының киңлеген исәпкә алып, автомобиль юллары классына һәм (яисә) категориясенә карап, түбәндәге зурлыкта билгеләнә:

1) житмеш биш метр - беренче һәм икенче категориядәге автомобиль юллары өчен;

2) илле метр - өченче һәм дүртенче категориядәге автомобиль юллары өчен;

3) егерме биш метр - бишенче категорияле автомобиль юллары өчен;

4) йөз метр - Россия Федерациясе субъектларының, федераль әһәмияттәге шәһәрнең административ үзәкләрен (башкалаларын) башка торак пунктлар белән тоташтыра торган керү юллары өчен, шулай ук халык саны ике йөз илле мең кешегә кадәр булган шәһәрләргә урау өчен төзелгән гомуми файдаланудагы федераль әһәмияттәге автомобиль юллары участоклары өчен;

5) йөз илле метр - халкы ике йөз илле мең кешедән артык булган шәһәрләргә урау өчен төзелгән автомобиль юллары участоклары өчен.

Автомобиль юлларының юл буе полосаларын файдалану регламентлары 33 нче таблицادا күрсәтелгән.

**Автомобиль юлларының юл буе полосаларыннан файдалану
регламенты**

Зонадан файдалану режимы	Норматив документлар
Автомобиль юлының юл буе полосалары чикләрендә капиталъ төзелеш объектларын, юл эшчәнлеген гамәлгә ашыру өчен билгеләнгән объектларны, юл сервисы объектларын төзү, реконструкцияләү, реклама конструкцияләрен, мәгълүмат такталарын һәм күрсәткечләрне урнаштыру автомобиль юлы хужасының язма ризалыгы булганда рөхсәт ителә. Бу ризалыкта автомобиль юлының юл буе полосалары чикләрендә мондый объектлар төзүне, реконструкцияләүне, реклама конструкцияләре, мәгълүмат такталары һәм күрсәткечләр урнаштыруны гамәлгә ашыручы затлар тарафыннан үтәлүе мәжбүри булган техник таләпләр һәм шартлар булырга тиеш.	"Россия Федерациясендә автомобиль юллары һәм юл эшчәнлеге турында һәм Россия Федерациясендә аерым закон актларына үзгәрешләр керту хакында" 2007 елның 8 декабрендәге 257-ФЗ номерлы Федераль закон

23 статья. Махсус сакланылучы табигать территорияләре чикләрендә жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан файдалануны чикләү

Махсус сакланучы табигать территорияләре экологик тигезлекне саклау, табигый төрлелекне саклау һәм өйрәнү өчен булдырылган. Аларның территорияләрендә Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнарында билгеләнгән саклау режимнарын үтәргә кирәк.

2009 елда Татарстан Республикасында МСТТ дәүләт реестры мәгълүматлары буенча Әбсәләм авыл жирлеге территориясендә урнашкан:

- «Ык елгасы (Кама елгасының сул кушылдыгы) төбәк әһәмиятендәге табигать һәйкәле;

- региональ әһәмияттәге табигать һәйкәле - "Ютазы елгасы (Ык елгасының сул кушылдыгы)".

Татарстан АССР Министрлар Советының 1978 елның 10 гыйнварындагы 25 номерлы карары һәм Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты карары нигезендә 29.12.2005 № 644.

**Махсус сакланылучы табигать территорияләреннән файдалану
регламентлары**

№т/ б	Зона исеме	Күрсәтелгән зонадан файдалану режимы	Рөхсәт ителгән файдалануны жайга сала торган норматив документлар
1	Региональ әһәмияттәге табигать һәйкәле (Кама елгасының сул кушылдыгы)	Табигать һәйкәле территориясен саклау режимын, шулай ук законда билгеләнгән тәртиптә су саклау зоналарыннан файдалану режимын үтәү. Табигать һәйкәлләре урнашкан территорияләрдә һәм аларның саклау зоналары чикләрендә табигать һәйкәлләренә сакланышын бозуга китерә торган һәртөрле эшчәнлек тыела.	РФ Су кодексы, «Махсус сакланучы табигать территорияләре турында» ФЗ 14.03.1995 N 33-ФЗ; «Татарстан Республикасының региональ әһәмияттәге табигать һәйкәлләре турындагы нигезләмәләренә раслау хакында» 2019 елның 29 мартындагы 237

	– Ык елгасы)		<p>номерлы Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты карары; 2009 елның 24 июлендәге 520 номерлы Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты карары; Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2005 елның 29 декабрдәге 644 номерлы карары;</p> <p>Министрлар Советы карары</p> <p>Татарстан АССР № 10.01.1978 № 25.</p>
2	<p>Региональ әһәмияттәге табигать һәйкәле (Ютазы елгасы (Ык елгасының сул кушылдыгы)</p>	<p>Табигать һәйкәле территориясен саклау режимын, шулай ук законда билгеләнгән тәртиптә су саклау зоналарыннан файдалану режимын үтәү.</p> <p>Табигать һәйкәлләре урнашкан территорияләрдә һәм аларның саклау зоналары чикләрендә табигать һәйкәлләренә сакланышын бозуга китерә торган һәртөрле эшчәнлек тыела.</p>	<p>РФ Су кодексы, «Махсус сакланучы табигать территорияләре турында» ФЗ 14.03.1995 N 33-ФЗ;</p> <p>«Татарстан Республикасының региональ әһәмияттәге табигать һәйкәлләре турындагы нигезләмәләргә раслау хакында» 2019 елның 29 мартындагы 237 номерлы Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты карары; 2009 елның 24 июлендәге 520 номерлы Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты карары; Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2005 елның 29 декабрдәге 644 номерлы карары;</p> <p>Министрлар Советы карары</p> <p>Татарстан АССР № 10.01.1978 № 25.</p>

11 бүлек. Территорияне комплекслы һәм тотрыклы үстерү эшчәнлеген гамәлгә ашыру каралган территорияләрнең исәп-хисап күрсәткечләре

24 статья. Гомуми нигезләмәләр

1. Территориянең коммуналь, транспорт, социаль инфраструктура объектлары белән тәмин ителешенең мөмкин булган минималь дәрәжәсенең исәп-хисап күрсәткечләре һәм күрсәтелгән объектларның шәһәр төзелеше регламенты составында территориаль файдалана алуының максималь мөмкин булган дәрәжәсенең исәп-хисап күрсәткечләре шәһәр төзелеше регламенты билгеләнә торган территория чикләрендә территорияне комплекслы һәм тотрыклы үстерү эшчәнлеген гамәлгә ашыру каралган очракта күрсәтелә.

2. Чикләрендә территорияне комплекслы һәм тотрыклы үстерү эшчәнлеген гамәлгә ашыру каралган территорияләр «Әбсәләм авыл жирлеген» муниципаль берәмлегенә чикләрендә билгеләнмәгән, шуңа бәйләп рәвештә әлегә Кагыйдәләрдә шәһәр төзелеше регламентлары составындагы исәп-хисап күрсәткечләре күрсәтелмәгән.